

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 92.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 708.

Vallás és tudomány.

Budapest, márczius 18.

A külföldi illusztrált nagy lapok a pápa két arcképét mutatják be olvasóinknak. Az egyik abból az időből való, mikor Szent Péter trónjára lépett; a másikat az elmúlt héten csinálta a fotografus. Erős, pufók, telt az arcza az elsőn; megvékonyult, senyvedő, lemondó a másikon. A magyarázó szöveg fölvilágosít arról, hogy a pápa egészségében ezt a nagy változást nem a reuma idézte elő, (ettől szenved ugyanis ő szentsége) hanem az a nagy krízis, mely a papságot sorvasztja.

X. Pius nem diplomata, mint elődje; nem kombattáns, mint amilyen Rampolla lett volna: Istenben hívő, bizó pap ő csak. Lelke ugyanannak a plébánosnak lelke, ki évtizedekkel ezelőtt egy kis olasz falu hiveit kormányozta. Mint ilyen, jól tudja, hogy a katolicizmus legbiztosabb erőforrásai épen az üldözöttek. A katolicizmus minden harc után friss erővel állott talpra. Csakhogy ennek a vallásnak eddig mindig ellenségeivel kellett szembe szállani; pogányokkal, eretnekekkel, szakadókkal, ateistákkal — s e birokban ő lett a győztes. Bizonyos, hogy a katolikus vallás nem a legszebb napjait éli Franciaországban; az egyház e hűtlen leányához most Spanyolország is csatlakozni készül: ez a leány renitenskedni mer már. Mindez azonban a katoliciz-

mus nagyszerű organizációjának annyi, mintha rizkásaszemekkel dobálnák.

Ami a pápa két fotografiája között való különbséget megteremtette, az az, hogy a pompás szervezet belső vasgerendái kezdenek el repedezni. Erre még nem volt példa az egyház történetében és ezért engedte oda X. Pius bánatnak a lelkét. Ágyuktól, arénáktól, forradalmároktól, guillotároktól nem félti a vallást; de félti azoktól a papoktól, kik magukat hithű katolikusoknak vallván, az egyház örökéletű dogmáihoz mernek nyulni.

A katolikus vallásnak ez a revolúciója (helyesebben: evolúciója) nem ujeletű. Nálunk Magyarországon csak azért kapják most föl az emberek fejüket, mert a szomszédos Ausztriában Wahrmond teológiai tanár fölfüggesztését követelte a pápai nunczius azért, mert az a vallás és tudomány inkompatibilitását merte hirdetni. Ez csak nagyon gyöngye hulláma az egyházban észlelhető mozgalomnak, melyet modernizmusnak szoktak nevezni. Valószínű, hogy Wahrmondnak nem ezt az egyetlen mondatát inkriminálták. Az, hogy a tudomány és vallás soha meg nem békülhetnek, sokkal ártatlanabb szofizma, semhogy az egyház doktrínái nagy lármát csinálnának belőle. Wahrmond alkalmasint szintén azok közé a reformátorok közé tartozik, kik a katolikus dogmák revideálását követelik és az egész vallást a meg állapított tudományos igazságoknak megfelelőleg akarják átförmálni.

E reformátorok első fecskéje és még ma is kemény harczosa: Loisy abbé. Ma már remeteként él, egyházi átok a fején, a kegyszereket nem használhatja, szakált-bajuszt növesztett. Ez a pap tovább ment, mint Renan, ki Jézusban az istenség valamilyen árnyalatát meghagyta. Loisy abbé a Nazaretit embernek hirdeti, kinek apja, anyja, testvérei voltak és testileg nem támadott föl soha. Ebből el lehet gondolni, hogy Loisy és társai miképen koncipiálják meg az új katolikus vallást. Németországban Haecckel hatalmas természettudományi propagandájának nyomán fakadt ki a modernizmus. A fölvilágosodottabb papság látta, hogy az egyház ruhája sok gondolkozó léleknek szűk és ha nem tágítanak ezen a ruhán, a kételkedők egyszerűen átsapnák másik táborba, hol a genetikai törvényre esküsznek. Tágítani akartak tehát ezen a ruhán; de a pápa fölemelt keze sokat megállított utjában. Csak kevesen maradtak, kik daczolva a kis és nagy átokkal, mennek tovább előre, előre. Most, ugyilátszik, Ausztriában is fölütötte a fejét a modernizmus.

Elfogulatlan szemmel vizsgálva ezt a mozgalmat, meg lehet róla állapítani, hogy bajosan fojtható el. Ezt a konzultációt azért lehet ilyen apodikticze kimondani, mert ez a mozgalom az általános evolúcióval egy vonalba esik. Az egyház rideg álláspontját pedig azért lehet eleve tarthatatlannak deklarálni, mert az magával az egyház történetével ellenkezik. Dogma ide, dogma oda, a ka-

A boszuálló tükör.

Írta: Zsoldos László.

(Utánnovás tilos.)

Amikor Vanda, a másodrendű Pajkos-Szinház becézett primadonnája, rezeda-szini automobiljával végigpöfögött a köruton, az emberek, de legkiválték az asszonyok, irigykedő pillantással fordultak utána:

— Nini, a Vörösarany...

Mivelhogy Vandát aranybajátszó vörös hajáról városzszerte Vörösaranyának hívták a bámulói.

Egy fiatal asszony, aki durczás ajkkal ment az ura oldalán, a tovarobogó primadonna után fordulván, nagyot sóhajtott:

— Ennek könnyü! Ennek minden héten más kalapja van! És nézd meg, micsoda pazar öltözékei vannak, Miska!

Miska, már mint a férfi, mérgeesen czipelte tovább az élete társát.

— Igen — fortyant föl — ennek könnyü, mert ez Podniczky grófnak a szeretője. Talán ez fáj neked? — kérdezte epésen.

Az asszony boszusan rándított egyet a vállán. Aztán belckerültek valami tolongásba és eltűntek a néparadatban.

Szóval Podniczky Tibor gróf Vörösaranyának sok irigye volt Budapesten. A tisztességes asszonyok azért irigyelték, hogy miért lehet ilyen könnyelmű nőnek ekkora szerencsége; a kevésbé tisztességesek pedig azért, hogy mért nem lehet nekik ilyen szerencsájuk? De legjobban irigykedett rá maga a Podniczky grófi csa-

lád, amely már megsokalta az éretlen Tibor gyerek esztelen tékozlását.

— Nekem is voltak színész nő kedveseim — fakadt ki egyszer az öreg Podniczky — hanem ekkora ostobaságokat sohasem követtem el.

A dolognak az lett a vége, hogy az öreg gróf egy szép napon összecsomagoltatta a fia holmiját és egy megbízható barátjával elküldte oroszán-vadászatra Afrikába.

— Az oroszánbögés majd kijózanítja — mondotta meglegedetten, hogy milyen jó kurát eszelt ki az öreg.

Vanda egyelőre baráti sziv nélkül maradt. Nem mintha nem akadt volna újabb vállalkozó, hanem mert a pazar Vörösarany szerette megválogatni a maga embereit és csak olyan bugyelárist fogadott el, amelyikbe jó mélyen belé lehetett markolni.

És mivel ilyen mély bugyeláris nem akadt rögtön, azért maradt a Pajkos-Szinház primadonnája egyelőre baráti sziv nélkül.

Az élele interregnum azonban nem kedvez a hitelnek. Nincs gróf, nincs hitel. Ami volt, annak is vége. És az ötezer koronás lakásnak, a melynek évi bére is alig futotta a nagyon szép, de aránylag nagyon kicsi primadonna fizetéséből, egyszerre csak különös látogatói lettek. Jött a szabó, a kalapos, az ékszerész, a butorkereskedő, az automobilügynök és valamennyi a pénzt kérte, mert a kiskoru Podniczky gróf mindennek csak a felét fizette ki készpénzben, a számlák teljes kiegyenlítését jobb időkre halasztva. Ezek a jobb idők pedig az oroszánvadászattal most koczkatatba jutottak.

Vanda hol szép szóval, hol gorombán, de

egymás után dobálta ki valamennyit. Azaz, hogy nem valamennyit, mert a legtöbbje előtt letagadtatta magát a szobalányával.

— Önagysága nincs itthon. Próbán van. Kikocsizott. Látogatóba ment.

Önagysága meg azalatt lustán nyújtózott végig a puha kereveten. Közben jókat szippantott ópiumos cigarettéjéből, és, mivel a szobalány épp most is jött jelenteni, hogy megint elküldte a butorkereskedő inasát, aki már negyedszer járt itt a számlával, boszusan mormolta a foga között:

— Igazán szemtelenség, hogy mennyit zaklat engem ez a rongy-népség...

Az ópiumos cigarett hatása alatt azután a selymes szempillája lassan lecsukódott. Az elégett szivarka még ott füstölgött a karsu dohányzó asztalon, de a vörösarany Vanda már aludt.

És ekkor különös dolog történt. A karsu dohányzó asztalka megroppant és három vékony lába közül az egyikkel fölágaskodott; aztán mindjárt lecsapódott és fölemelkedett a másik lába. Az asztalka, mintha csak láthatatlan kezek tánczoltatták volna, megindult és egykettőre ott termett a szoba közepén. Ott felkapaszkodott gy puffra és nem tudni, miféle esoda folytán, recsegő hangon megszólalt:

— Barátom, mindennek megvan a maga határa. A mi türelmünknek is vége szakad. Ez a hölgy, akinek a lakását diszittük, léha és könnyelmű; az éjél hallottam az előszoba-faltól, hogy a cselédje nyakra-főre kergeti el a dolgos iparosokat, akik bennünket készítettek. Most pedig az imént, ugy-e ti is hallottátok, milyen becs-

folikus vallás ma nem azon a ponton van, hol ezer esztendővel ezelőtt volt. Módosult, hajlott, beleigazodott az idők járásába. Neves teológusok állítják, hogy a katolicizmus épen annak köszönheti szédítő sikereit, mert tudott idejében koncessziókat tenni és mert meg tudta érteni a kor szavát.

Fölmerül a kérdés, vajjon XIII. Leó ép úgy villogtatta volna az átkokat a modernisták feje fölött, mint ahogy a volt velencei patriarcha cselekszi? Meglehetősen unalmas ugyan ilyen kérdőjeleket fölrajzolni és utána válaszokat lerakosgatni; de ebben az esetben talán nem épen tanulság nélkül való. A francia egyházharcz már morgott, dörögött tiz esztendővel ezelőtt is, de XIII. Leó diplomáciája nemcsak le tudta takarni ezt a forrongást, de a legéhesebb pápafalókat a maga politikája elé fogta. Nem vakmerőség tehát föltételezni, hogy XIII. Leó nem átkokkal akarta volna jobb utra téríteni a Loisy abbékat.

Egy igen magasállású római főpap beszélt, hogy ha Loisy idejében Rómába cztálják — akkor, amikor tanainak legártatlanabb részeit kezdte hirdetni — óriási teológiai tudását a szent inkvizícióban, vagy hol alkalmazzák: akkor ma nincsen Loisy abbé, kihez ezek zarándokolnak, hanem van egy Loisy kanonok vagy püspök, ki engedelmesen hajt fejet-térdet a gyémántos papucskok előtt. Mindamellet, ki ebből a szempontból akarná megbírálni az egyház válságát (ha ugyan nem erős ez a szó?) nagyon, de nagyon lebecsülné a mindent átfogó haladás erejét. XIII. Leó megértette ezt az erőt és épen azért, mikor tüneteit észrevette, bizony nem vágta körmeit szívébe, mint ahogy az a főnkölt lelkű pap teszi, ki Szent Péter trónusán a tiara alatt is megmaradt plébánosnak, egyszerű plébánosnak.

Budapest, márczius 18.

A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt tiz órakor ülést tart, melyen folytatja a házszabályrevízió tárgyalását.

mérlő szót mondott ez a dáma a mi készítőnk-ről?

— Rongy-népség, azt mondta! — kiáltott közbe, furesán ropogtatva a szót, egy antik karosszék, a dohányzó-asztal felé biczegve a szoba közepére. Ahogy ment, utközben meglibbent tőle az ablakon a drága selyemfüggöny és sajtóságon hangon suttozta:

— Mennyi munkáskéz fáradt körülöttem a gyárban, amíg a világra hozták! Mennyit kell nekik dolgozniok — én láttam — hogy megkereshessék a mindennapi kenyerüket! És most ez a dáma, aki soha életében nem ösmerte az igazi munkát, „rongy-népség”-nek nevezi őket!

— Ezt nem lehet tovább tűrnünk — folytatta, haragjában újra felágaskodván, a karcsu dohányzóasztal és nekünk kötelességünk, hogy azokért, akik mostani állapotunkban a világra hozták, boszut álljunk ezen a semmittevőn!

Nagy roppanással tárult ki a fal mellett a három-ajtós, tükrös, lilommal kifestett ruhaszekrény. Benne a fogásokon egyszerre megmozdultak a szebbnél-szebb öltözékek.

— Mennyi varróleány keserves éjjeli munkája van a mi öltéseinkben, a mi fodrainkban, a mi csipkéinken! Egyik az özvegy édesanyját tartja a keresetéből, a másik tiz éven keresztül kuporgatta össze a varrásból a szerény keleny-gyét, és amikor már együtt volt a kelengye, az üde leány megsárgult, elfonnyadt és nem kellett többé senkinek! A harmadik, a férfi-munkás, belevakult a finom varrásba s most koldulhat a siket-néma gyerekeivel együtt. A negyedik, az ötödik, de ki tudná elsorolni itt most azt a sok küzdelmet, szenvedést és nyomort, amit a kéz

Gróf Andrassy a választói jog reformjáról.

Igen nevezetes és igen fontos nyilatkozatot tett ma gróf Andrassy Gyula belügyminiszter a választói jog reformjáról. Wekerle Sándor miniszterelnök ugyanis a minap a függetlenségi pártkörben a képviselőkkel beszélgetve, rátért a választói jog reformjának kérdésére is. A miniszterelnök nyilatkozatai elferdítve kerültek a nyilvánosság elé és ezekből az elferdített nyilatkozatokból azt híresztelték különösen munkáskörökben, hogy az új választói jogra vonatkozó törvényjavaslatot a kormány csak ősszel szándékozik a törvényhozás elé terjeszteni. Ebből kovácsolták a halogatás vádját és erre a vádra felelt ma gróf Andrassy. Nyiltan és egyenesen czáfolja meg ezt a híresztelést a belügyminiszter, amikor a hozzáintézett kérdésre így felel:

— A miniszterelnök kijelentését helytelenül magyarázták; arról, hogy a kormány a javaslatot mikor terjeszti elő, egy szót sem mondott; a kormánynak szándéka e tekintetben nem is változott meg. A miniszterelnök csak arra mutatott rá, hogy a képviselőházi tárgyalások olyan fordulatot látszanak venni, amely a javaslat tárgyalását az őszre tolhatná ki. Ebből a nyilatkozatból is kitűnik, hogy a kormány álláspontja nem változott meg, hogy a kormány továbbra is állja azt, amit én is ismételt megmondtam, hogy tudniillik, a törvényjavaslat elkészítésében egy napot sem mulaszt, a munkálatok szakadatlanul folynak és a javaslat elkészülte után sem szándékozik egy napot is mulasztani. Megmondtam azt is, hogy a munkálatok oly előrehaladt stádiumban vannak, hogy a javaslatot a tavasz folyamán előterjeszthetem. Ma még inkább módomban áll, mint régebbi nyilatkozataim idejében megállapítani, hogy a magam részéről semmi okot em látok arra, hogy a választójogi javaslat előterjesztése az őszre maradjon. A munkálatok oly előrehaladtak, hogy nem látom akadályát annak, hogy a javaslat, a kormány intencziójához képest, már rövid idő múlva előterjesztessék. Akadály csak egy merülhet fel s ez olyan, amely a kormány hatáskörén kívül áll: az tudniillik, ha az obstrukció oly mérvet ölt, amelyek a képviselőház munkálkodását lehetetlenné teszik. Mert annak aztán nincs értelme, hogy ily fontos javaslat egy evidensen munkaképtelen

becsületes munkásai végigpróbálnak; miért? Hogy ilyen semmittevők minél ragyogóbb öltözékekkel kavarhassák fel a tisztességes, szegény aszonyokban az epét!

Kipattant a többi közül a szekrényből egy mélyen kivágott, sárga pongyola és kellemes parfüm-illatot árasztva magából, haraggal suhogott:

— Én voltam rajta, amikor elcsábította a grótot! Óh, ha tehettem volna, szegyenemben karminpirossá változtam volna! Ő pedig el sem pirult!

Most, mint a kigyó, kunkorodott fel a puha szőnyeg és szinte sziszegve szólott:

— Mindennek a tükröz az oka, aki csak a szép arcot, a fehér nyakat, gömbölyű vállat és kart, pihető keblet, karcsu derekat mutatja meg neki, valahányszor beletekint; mért nem tükröztesd vissza az üres, sivár lelkét is és mért nem tárja föl előtte, amikor belenéz, azt a sok verejtékes munkát, aminek a kényelmét és fényűzését köszönheti? Akkor talán nem lett volna ez a dáma olyan dölyfös, meg elbizakodott! És nem sértegetné a derék munkáskezeket, amelyeknek mi az életünket, a hozzája hasonló herék pedig egész jólétüket köszönhetik!

Helyeslő bugás, ropogás, recsegés és suhogás hangzott föl a szőnyeg szavaira; csupán a kaczkias toalet-tükröz csillogott méltatlankodva:

— Barátaim, igazságtalanul ítélték meg engem! Igaz, hogy én ma még üde arcot és szép ruhát mutatok a dámának, amikor rámpillant, de higyjétek meg, hogy nem hízlekedésből, hanem kényszerűségből teszem ezt. És megjön az

képviselőház elé terjesztessék és elintézésre való kilátás nélkül az izgatás és félremagyarázás prédájával odadobassék. Ennek csak maga az ügy vallaná kárát.

Miniszteri értekezletek. A képviselőház mai ülése alatt a kormány tagjai ismételt tartottak miniszteri értekezleteket. Wekerle Sándor miniszterelnök előbb Kossuth Ferenczel és gróf Apponyi Alberttel tanácskozott, s a megbeszélés egy részén jelen volt gróf Andrassy Gyula belügyminiszter is. Az értekezleten megbeszéltek azokat a kérdéseket, amelyek egyrészt Kossuth Ferencz királyi audienciájával vannak összefüggésben, másrészt a bankkérdéssel is foglalkoztak, amely a bankbizottság holnapi ülésével lett aktuális. Szóba került ezenkívül a házszabályrevíziós indítványon teendő módosítások dolga is, amelyek legközelebb a függetlenségi párt értekezlete elé kerülnek. Végül pedig Josipovich Géza horvát miniszter bevonásával a horvátországi helyzetet vitatták meg.

Kossuth Ferencz bécsi utja. Félhivatalosan jelentik, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a király gyöngékedésére való tekintettel, ma délutánra tervezett bécsi útját bizonytalan időre elhalasztotta. Kossuth Ferencz — hír szerint — a jövő héten jelentkezik a királynál kihallgatásra, amely alkalommal a folyó ügyekről fog referálni az uralkodónak. A függetlenségi párt elnökének bécsi útját összekötésbe hozzák azokkal a feszelen beszélgetésekkel is, amelyeket a katonai kérdések egész komplexumának megoldása érdekében folytattak a különböző tényezők. Ezeknek a megbeszéléseknek egyik utolsó fázisául tekintik Hoffmann Hugó altábornagy, közös hadügyi osztályfőnök tegnapi budapesti látogatását, valamint mai tanácskozását Bolgár Ferencz államtitkárral is. Azt hiszik, hogy most már az előzetes megbeszélések befejeződtek és a katonai kérdések komplexuma ezután a korona és a magyar kormány közötti tárgyalásoknak lesz tárgya.

A házszabályrevízió. Az országos függetlenségi és 48-as párt holnap, csütörtökön délután öt órakor értekezletet tart, amelyen a házszabályrevízióra vonatkozó módosítások sorsáról fog a párt határozni. A pártértekezleten terjesztik elő azokat az ismeretes módosításokat, amelyeket az intéző bizottság már elfogadott a Mérey-féle indítvány kapcsán. A módosítások között lesz az elnöki hatáskör szűkítése és több intézkedés, a többi között a személyes kérdésben és

az idő, amikor majd ennek is, mint már annyi hivalkodónak, beesett arcot, hervadt vállat és elnyűtt, kopott, rongyos, kegyelemből kapott ruhaoszlanýokat mutatok. Eljön az az idő, barátaim, s tudjátok meg, hogy én most csak azért mutatom neki a szépet és drágát, hogy annak idején, a könnyelmű élet után a szegényházban vagy még rosszabb helyen majd saját rongyait és roncsait látva bennem, annál nagyobb büntetés legyen ránézve visszagondolni a czedán eltékozolt régi, rózsás napokra! Mert ne feledjétek, hogy én csak ideig-óráig hízlegek, hanem a végén mindig boszut állok.

Igy szól a tükröz; mindnyájan elfogadták a védekezést és egyhangulag kiáltották:

— Hát jól van, tükröz, valamennyiünkért te légy a boszuálló!

Vanda, amint lassan pihogott a kereveten, megrázkódott álmában. Nagyon vénnek látta magát és a teplotaiban ült. És az emberek, akik bementek a templomba, fillérek dobta az aszott tenyerébe.

Brr... A szép vöröshajú leány megdörzsölte a szemét. Felült és körülnézett. Már minden butor meg egyéb holmi ott volt a maga helyén. A szobában — mivel a kályhában kialudt a tűz — hideg némaság volt és Vandán — az álomtól-e, vagy talán a tükröz fenyegetésétől? — fagyos borzongás futott keresztül.

A másik perczben azonban könnyedén felugrott. Odafutott a lilomos ruhaszekrényhez és gyorsan kiakasztotta belőle a mélyen kivágott, csipkés, sárga pongyolát. Azt, amelyik szeretett volna karmin-piros lenni.

— Igaz, ma talán mégis eljön a vén bankár.

a hárszabályhoz való felszólalás időpontjának és terjedelmének megállapítása és az ideiglenes hárszabályrevízió hatályának kérdése is. Fontos része lesz a tárgyalásnak a részletes vita terjedelmének megállapítása is. A disszidensek remélik, hogy az indítványt legalább három főrésztre osztják. Ez esetben ők is engednek abból a szélsőséges követelésükből, hogy Nagy Emil indítványát pontonként, vagy helyesebben rendelkezésenként tárgyalják. Ha a függetlenségi párt az egy szakaszban való tárgyalás mellett foglalna állást, a függetlenségi és 48-as balpárt tagjai a leghevesebb obstrukciót indítanák a revízió keresztülvételének megakadályozására. Nagy Emil, a hárszabályrevíziós indítvány benyújtója kijelentette, hogy ő stílusos vagy kisebbségi, a lényegét nem táguló módosításokhoz a függetlenségi párt holnapi értekezletén hozzájárul. Kmety Károly és elbarátai az értekezleten is követelni fogják a végleges hárszabályrevízió az ideiglenesen szigorított hárszabályok rendelkezései alól való kivételét. A katonai kérdések kikapcsolásáról alig lesz szó. Gaál Gaszton kijelentette ma, hogy csak a végleges hárszabályrevízió tárgyalásakor áll elő követeléseivel, a katonai és az Ausztriával közös ügyeknek a sürgősség alól való kivételével s egyebekkel. Ma este a függetlenségi pártkörben, ahol a tagok között megjelent Kossuth Ferenc is, élénken foglalkoztak a várható módosításokkal, majd ezzel kapcsolatban a választói reform kérdése fölött volt hosszabb vita. Kossuth Ferenc tartózkodott politikai nyilatkozattól. A holnapi pártértekezleten a függetlenségi minisztereken kívül a kormányban több más tagja, így gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is, résztvesz.

A balpárt tagjai körében ma este élénken tárgyalták azt a hírt, hogy a Nagy Emil-féle javaslat nemcsak, hogy nem fog pontonként tárgyalni, hanem hogy annak részletes intézkedéseit még csak szigorítani fogják. A balpárt, mely a hárszabályok módosítása ellen elvből harcot indított, megkezdett akcióját még csak fokozottabb erővel fogja folytatni. A képviselőház holnapi ülésében Bozók, Pilsy és Mezőfi fognak élni a zárszó jogával.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt folyó hó 19-én, csütörtökön délután öt órakor Kossuth Ferenc elnökletével értekezletet tart.

A községi és körorvosok helyzete. A községi és körorvosok mult hónap huszonharmadikán tartott kongresszusán elhatározták, hogy három hét múlva egyenként táviratban sürgetik a belügyminisztertől a róluk gondoskodó törvényjavaslat előterjesztését. A határidő tegnap telt le és csakugyan tegnap és ma egész csomó ilyen távirat érkezett gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez. A községi és körorvosoknak ez a tüntetése azonban egyrészt feleslegesnek bizonyult, másrészt pedig rossz címre intézték. Felesleges volt ez a tömeges táviratozás azért, mert semmi okuk sem volt arra, hogy jogos kívánságaik teljesülését a belügyminisztertől féltsék, amit a legjobban az bizonyít, hogy a községi és körorvosokról szóló törvény tervezetét gróf Andrássy Gyula már a mult esztendőben elkészítette és a tervezet a mult évi december elseje óta a pénzügyminisztériumban van hozzájárulás miatt. A javaslat pénzügyi vonatkozásai beható tanulmányozást igényelnek s így késedelemről, halogatásról szó sem lehet. A kormány ebben a kérdésben is teljesítette kötelességét és az orvosok tüntető távirataikat már csak azért is rossz címre intézték, mert az obstruáló képviselők azok, akik a javaslat benyújtását és letárgyalását akadályozzák.

Kerékpárszázadok a hadseregben. Bécsi hírek szerint a hadvezetőség elhatározta, hogy a hadsereg kebelében három kerékpárszázadot állít fel, amelyet a lovashadosztályok mellé fognak beosztani. A kerékpárszázad állománya négy tisztből és 120 kerékpárosból fog állani, célja pedig a felderítő szolgálat gyorsítása s egyes fontos pontok gyors megszállása. A kerékpárszázadok számát idővel természetesen emelni fogják. Ez ideig csak a gyalogezredek mellé osztottak be bizonyos számú kerékpárost, akiket nagyobb gyakorlatok alkalmával használtak felderítő és küldöncz-szolgálatra.

A t. Házból.

I. A történelmi pillanat.

Absolute nem voltunk elkészülve rá, hogy nagy napra virradunk. Pedig hullott az eső, mintha a hatvan év előtti márczius tizenötödike jelentkeznék három nappal később, márczius 18-án. Az újkori humoristák, akik márczius idusát Márcziusi Iduskának nevezik, a késedelemet indokolni is tudják, hogy a hatvanéves Iduska lassan jár és három napba beletelik, amíg megcsinálja az évfordulót. De csak az eső volt a régi márcziushoz hasonló, az emberek hangulata és kedve egészen más, hétköznapi sivár és gondokkal megrontott. A képviselők fáradtan csoszogtak a locs-pocsban, némelyiknek már tekintettel a hónap előrehaladottságára, fiákkerre sem volt pénze, többnek meg a hitele fogy, miután a mandátum élettartamáról gyanus hírek keringenek. A Molnár Jenő által idézett „öreg Machiavelli“ nyugodtan pihenhet sirjában, ez állapotban van következetesség.

Mindezek után konstatáljuk, hogy a történelmi pillanat tíz óra husz perczkor következett el, amikor Vertán Endre jegyző kezébe vette az indítvány-könyvet és jelentette, bele van írva Lengyel Zoltánnak egy indítványa.

Szól pedig Lengyel Zoltánnak, a függetlenségi és 48-as balpárt egyik vezérének indítványa arról, hogy helyes lenne, ha a képviselőház megszavazna száz aranyat Kossuth Lajos budapesti szobrára.

Nem mozdult senki. Máskülönbén nagy eseménynek kellett volna lennie az ország, a képviselőház és a kormány részére is a ténynek, hogy a nemzet képviselete a nagy Kossuth Lajos emlékének az ország szívében való megörökítését sürgeti. Nem a száz arany teszi, nem is a pénz általában, több van ahhoz mint a mennyi kellene.

De hogy most némaság honol a tájon, amiatt van, mert Lengyel indítványából nem érezték meg az önzetlen lelkesedést, hanem csak pesti divat szerint magyarázták, hogy az egész arra való, hogy pukkadjanak. Hogy emlékezzenek rá, amikor ugyancsak függetlenségi oldalról a Kossuth-szobor részére egy koronának a megszavazását kérték és a régi szabadelvűpárt mellőzte ezt az indítványt, úgy vélvén, hogy ez a korona rosszul esnek a — koronának. Hogy talán az homéri dolog léssen, amikor a függetlenségi párt a százaranyas indítványt fogja mellőzni.

Tehát sablonosan kezelték az indítványt. Justh Gyula elnök javasolta, hogy az indokolás idejét más alkalommal állapítsák meg. Ellenben Lengyel Zoltán kívánta, hogy már ma állapotodjanak meg az indokolás napjában.

— Ha Lengyel képviselő ur most benyújtotta volna az indítvány szövegét, akkor megcselekedhetné ma a Ház — mondá Justh.

— Benyújthatom most is — ugrott fel Lengyel Zoltán.

— Most már késő — felelte Justh s ezzel az ügy egyelőre el volt intézve, illetőleg el volt odázva.

A „most“ és a „késő“ körül fordultak meg a körülmények. Körülbelül olyan volt az elintézés, mint a székely szólásmódok saiatossága. Azt mondja a székely ember cselédjének:

— Eredj és hozz egy kosár sarjut.

— Most, vagy mindjárt hozzam-é? — kérdezi a cseléd.

— Most.

— Vagy igen, akkor — ráérek.

Hát csak ennyi a történelmi pillanat képe, szíve és hangulata

Az igazi más lenne. Az igazi majd az lenne, amikor a kormány jelentené, hogy a király a magánpénztárából kiutalványoztatott egy aranyat a Budapesten felállítandó Kossuth-szobor céljaira.

Mindaddig a „pukkasztás“ célzatu indítványok inkább ártnak a Kossuth-szobornak, sem mint használnának.

II. Jutalom Molnár Jenőnek.

Tegnap beszédeért Molnár Jenő megkapta ma a — jutalmat. Tudnillik két miniszter is elolvasta a beszédét sőt nemcsak elolvasta, hanem rögtön, már ma reggel reflektált rá. Előbb gróf Apponyi Albert, aztán maga Kossuth Ferenc. Ellenzéki állásban levő férfinak ennyi figyelem a legszebb jutalom. Bizonyittatik általa, hogy fontosságot tulajdonítanak annak, amit Molnár Jenő mond és mert Molnár Jenőnek renomméja van, hát ügyelnek, nehogy az ő révén téves fel-fogások terjedjenek el.

Gróf Apponyi Albertől tudvalevőleg azt mondotta volt el Molnár Jenő, hogy a hires november 18-iki zárt ülésen szívből fakadó gyújtó beszédet mondott a hárszabályrevízió ellen, most pedig, amikor a revíziót védelmezni próbálta, ez olyan nehezen ment, hogy csak úgy ömlött róla az izzadság. Apponyi tehát megmagyarázta, hogy november 18-án sem a hárszabályrevízió ellen beszélt, hanem a készülő erőszak ellen tiltakozott. (Amint az éjjelutáni ábra, az elnöki emelvény falán szétört tintatartó, a Rákosi Viktor villogó ollója és több egyéb mutatta, hogy nem ok nélkül tiltakozott.)

Kossuth Ferenc meg a horvát ügyeket s ezekben való részvételét magyarázta és szeliden elodázta Molnár ama kívánságának teljesítését, hogy miniszteri állásáról lemondjon. Azt mondta, hogy a régi barátság folytán egy és más szivességet megtenne Molnár Jenőnek, de ezt a kicsit még se teszi, amíg úgy véli, hogy az országnak nem volna belőle előnye.

A képviselőház figyelemmel hallgatta e fejtegetéseket, éljenzt a minisztereknek, de a kollegák mégis körülfigták a folyosón Molnár Jenőt és gratuláltak neki.

A mamelukok csüggedten jártak s egyikük megfogta Apponyit:

— Nem jól van ez így, kegyelmes uram. Mert ha a mieink látják, hogy ilyen szépen jutalmaztatok az ellenzékieket, mások is kedvet kapnak, hogy kimenjenek.

Pedig másképpen van. A figyelem inkább arra való, hogy Molnár Jenő kedvet kapjon — visszamenni.

Egyelőre azonban Polónyi Gézaról beszélük, hogy a legközelebbi alkalommal visszamegy a függetlenségi pártba.

III. Az aktuális Muzsa.

Miután azonban Kossuth Ferenc reflektált a lemondási indítványra, a kérdés felszinen maradt. S az ülés közben a figyelmesek észre vették, hogy Muzsa Gyula, a miniszter intimusa, valami lisztát mutat Kossuth Ferencnek, aki nevetve tesz megjegyzéseket.

— Mi az? Mi az? — vették elő atletikai kérdésekkel a folyosón Muzsa Gyulát.

Megmutatta nekik is a cédulát. Egy teljes miniszteri liszt volt aszerint összeállítva, hogy a disszidensek jussanak miniszteri állásokhoz. A névsorban miniszterelnök gyanánt szerepel Lengyel Zoltán, belügyminiszter Csépany Géza pénzügyminiszter Farkasházy Zsigmond, igazságügyminiszter Szappanos István, a király személye körüli miniszter Molnár Jenő, vallás- és közoktatásügyi miniszter Bozók Árpád, honvé-

delmi miniszter Babocsay Sándor, kereskedelmi miniszter Szluha István.

E gondolat révén és miután látták, hogy a névsort megtanácskozta Kossuth Ferenczcel, igen aktuális férfiú lett Muzsa Gyula. Mindenki mást és mást akart tudni tőle:

— Mit szólott Kossuth Ferencz?

— Azt mondta, hogy felvinné a listát a királyhoz, de éppen most halasztotta el az utazást.

— Nem talán amiatt, hogy esik az eső?

Pár perc múlva megszapordtak a t. Házban a költők. Tudniillik akik a Muzsával akartak társalogni.

Ennél fogva a fantázia annyira kibővítette az eset részleteit, hogy a névsor mellé egész legendakör keletkezett, akárcsak a Barabás Béla bécsi élményeivel versenyezne. Tizenkét óra tájban már egyik variáció így hangzott:

— Kossuth Ferencz azt mondta, hogy miniszterek telnek közülük, de honnan vesznek mamelukokat.

Nevezetesen a disszidensek tizennyolczan vannak, kilenczen miniszterek lehetnek és kilenczek államtitkárok. Második államtitkárok már nem kerülnek. Azonban azt feleli rá Lengyel Zoltán:

— Ha miniszterek vannak, a mamelukok majd jönnek maguktól.

Egyelőre az egészről csak az a haszon, hogy Muzsa Gyula egy délelőtti a legkeresettebb férfiú lett.

Sőt ellenségeket is szerzett. Tudniillik azt a másik kilenczet, akit nem kandidált a listáján.

Akárcsak komoly névsor lett volna.

Budapest, márczius 18.

A bankbizottság ülése. Az önálló magyar jegybank előkészítésére kiküldött 21 tagu parlamenti bizottság, mint már jelentettük, holnap délután 5 órakor tartja ülését. Ez alkalommal a bizottság előadója által benyújtandó munkaprogramról döntenek a bizottság tagjai.

A horvát képviselők Budapesten. Zágrábról jelentik, hogy a horvát-szerb koalíció tagjai holnap plenáris értekezletet tartanak, melyben első sorban a horvát néphez intézendő kiáltványt fogják végleg megszövegezni. A kiáltvány tervezete terjedelmes munka, mely kiterjeszkedik a koalíció által követett politika alapelveire, tárgyalja a horvát-magyar viszonyokban beállott fordulatot, utal a választások eredményére, mint amely a koalíció részéről a magyar országgyűlésen tanúsított magatartást ratifikálta és jelzi egyúttal azon álláspontot, melyet a koalíció úgy báró Rauch bánnal, mint egyáltalában minden nem az alkotmányos felfogásnak megfelelő kormányval szemben elfoglalni kénytelen. Végül appellál a kiáltvány a horvát nép józan belátására és az elnapolás ellen tiltakozva, igéri, hogy a koalíció minden körülmények közt Horvátország jogait és érdekeit meg fogja védeni. A kiáltvány valószínűleg szombaton fog közzététetni. A horvát képviselők pénteken Budapestre utaznak, ahol külön értekezleten meg fogják állapítani a házszabályrevízió feletti vitában való részvételük módját. Valószínű, hogy a horvát képviselők a legelső alkalommal napirend előtti felszólalás vagy interpelláció alakjában foglalkozni fognak Wekerle miniszterelnök azon válaszával, melyet Hammersberg László interpellációjára adott.

Egy zágrábi koalíciós lap bécsi jelentése szerint a bánt felszólították, hogy szombaton jelenjék meg audiencián. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy ezen állítólag autentikus forrásból érkező hír kóhalmány. A bán martianeci birtokáról visszatért Zágrábra, de a közel jövőben nem szándékozik elutazni. Ugyanazon lap azt jelenti Bécsből, hogy a bánt nyolcz nappal a választás előtt utasították Bécsből, hogy a választások után, ha a koalíció többségben volna, mondjon le, továbbá, hogy márczius 3-án engedélyt kapott a tartománygyűlés elnapolására abból a célból, hogy a koalícióval kompromisszum tárgyában érintkezésbe lépessen.

Ezzel szemben illetés helyről kijelentik, hogy a bán utját pontosan megállapítja az a program, amelyet báró Rauch a közös kormányval kidolgozott és amelyet a korona is jóváhagyott, amit a tartománygyűlést elnapoló leirat is hangsúlyoz. A bán e programtól egy hátszállyra sem tér el. Amidőn a bán kijelentette, hogy a kormánypárt kapui nyitva állanak mindazok részére, akik őszintén hajlandók e program kereszttülvitele érdekében munkálkodni, csak a leirat értelmében járt el, mely azon óhajnak adott kifejezést, hogy Magyarország és Horvátország között a normális viszony állíttassék helyre. A koalíciótól függ a választás, vajjon a bánal együtt akar-e haladni a kitűzött cél felé. Legyen a koalíció meggyőződve arról, hogy a program kereszttülvitelében nem lesz akadály az sem, ha a koalíció ellentétes lépésekre szánná el magát. Az ügyek a kijelölt uton fognak fejlődni, esetleg a koalíció nélkül, de mindenesetre báró Rauch bánnal.

Lengyel-nap.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 18.

Lengyel Zoltáné volt a mai nap — egy-két perc kivételével. Ezt a néhány pillanatot Apponyi Albert és Kossuth Ferencz foglalta le maga számára. Tegnap, ugyanis, Molnár Jenő sürűn hivatkozott a két miniszterre és ezért ezek ma helyreigazították egyik-másik tevédsét. Apponyi azt czáfolta meg, mintha ő az emlékezetes november tizennyolczadikán mindenfajta házszabályrevíziót visszautasított volna. Nem; csak az erőszak ellen tiltakozott. Kossuth Ferencz pedig azt jegyezte meg, hogy azért, mert a horvátok dolgában tévedett, nem hajlandó levonni, Molnár kedvéért, azokat a bizonyos konzekvenciákat.

Most következett Lengyel Zoltán. Mint rendesen, most is érdekesen beszélt; szívesen hallgatták barátai, ellenségei egyaránt. Természetesen, új érvet a házszabálymódosítás ellen (záróbeszédjét mondotta Lengyel) nem tudott felhozni. Éppen azért sürűn elkalandozott idegen területre is, honnan az elnökek kellett őt a tárgyhöz visszatéríteni. Különösen nagy lelkesedéssel fejtegette a balpárt hivatását. Ugyancsak Lengyel Zoltán az ülés elején indítványt nyújtott be, hogy a Ház száz aranyat szavazzon meg a Kossuth-szoborra. Azt akarta, hogy az indítvány megokolására nyomban tüzzön ki határidőt az elnök, de ez a kérése nem teljesült.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt negyedtizenegy órakor. —

Elnök: Jusch Gyula.

Jegyzők: Vertán Endre és Csizmazia Endre.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Bejelenti, hogy Lengyel Zoltán indítványt jegyzett be arról, hogy a Ház száz aranyat szavazzon meg Kossuth Lajos budapesti szobrára. Javasolja, hogy az indítvány megokolására később tüzzenek ki határidőt.

Lengyel Zoltán: Kívánja, hogy már most tüzzék ki a megokolás idejét.

Az elnök: Ha Lengyel Zoltán benyújtotta volna az indítvány szövegét, akkor ezt megselekedhetné a Ház.

Lengyel Zoltán: Benyújthatom most is!

Az elnök: Már késő! (Derűtség.)

Ezután áttér a Ház a házszabálymódosítás tárgyalására a folytatására.

Helyreigazítások.

Gróf Apponyi Albert helyreigazítás címén kérészt. Molnár Jenő azt mondta tegnap, hogy ő 1904. november 18-án, a csinyt megelőző zárt ülésen, a házszabálymódosítás ellen mondott filippikát. Ez az állítás tévedésen alapul. Szólok akkor nem a házszabálymódosítás ellen beszélt — hiszen annak szükségét elvben akkor is elismerte — hanem a készülő erőszak ellen tiltakozott. (Helyeslés.)

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: Ki akarja igazítani azt az igen furcsa felfogást az alkotmányról, amely Molnár Jenő beszédében megnyilvánult.

Azt mondta ugyanis Molnár, hogy a horvát politikában való bevalott tévedése után ő nek (Kossuthnak) le kellett volna mondania. (Mozgás.) Hogy ez mennyiben volna az ország érdekében, azt nem tudja. A régi barátság címén szívesen tesz Molnár Jenőnek más téren akár micsoda szívességet de ezt a szívességet nem fogja neki megselekedni. (Félek tetszés. Helyeslés.) Tévedése akkor történt, amikor még nem volt miniszter. Azokért a tévedésekért, amelyekbe valaki akkor esik, amikor még nem miniszter, miniszter korában nem szokta levonni a konzekvenciát. (Általános helyeslés.)

A házszabálymódosítás.

Lengyel Zoltán zárszó jogán a javaslat ellen beszél. Hosszasan panaszkodik a sajtó ellen, amely mindenképpen kisebbiti a disszidenseket.

Az elnök kéri a szót, közeledjék a tárgyhöz.

Lengyel Zoltán: Jó volna, ha a miniszterelnök kimutatná, mennyit fordított a Tisza-kormány s az után a mai kormány a sajtóra; akkor megtudná az ország, miért bukott meg olyan hamar Tisza és miért van olyan kicsiny ellenzéke a mai kormánynak a kvóta-emelés után is. Ha a sajtó így piszkolódik ellene, talán nem fogja rossz néven venni a kormány, ha az ellenzék is másképp harcol ellene, ha megerősödik. A házszabályról azt mondják, hogy biztosítani fogja a többségi akaratot. Hát igaz, biztosítani fogja lefelé, de felfelé nem s így eltemeti a függetlenségi politikát és sirba dönti az évszázados ellenállási képességet.

Muzsa Gyula: Ne fájjon neked a függetlenségi párt feje! Beszélj a magad gúnyja nevében. Halljuk a programot!

Förster Ottó: Olyan nincs!

Pillsy István: Megszaladsz te attól!

Lengyel Zoltán: Nyilt, erős, negyvennyolczas, radikális és liberális program lesz az, nem olyan, mint az anya-párté. Ezután a kvótáról, a bankról beszél, majd összehasonlítja Kossuth Ferencz az édesapjával, Kossuth Lajossal, bírálja Szerényi államtitkár czeglédi beszédét s kifejenti, hogy hiába akariák letörni az obstrukciót, neki már a jövő obstrukcióra is megvan az új házszabály alapján a terve. Ezután hosszasan polemizál Kossuth Ferencz czeglédi beszédével.

Az elnök kéri Lengyelt, közeledjék egy kissé a tárgyhöz. (Derűtség.)

Lengyel Zoltán: A minisztérium kiadványaira belül rá van írva: irta Szerényi József, kívül pedig ez: kiadja Kossuth Ferencz. (Derűtség.)

Molnár Jenő: Szerényi már sarkanyus csizmában és árvalányhajjal kalapban jár Czegléden! (Derűtség.)

Az elnök újból a tárgyhöz való közeledésre kéri a szónokot.

Lengyel Zoltán vázolja a negyvennyolczas párt küzdelmét. Ahhoz az emberhez hasonlítja a pártot, aki telivér paripán indult utnak, aztán a paripát elcserelete tehénnel, a tehent dísznóval, azt luddal, a ludat malomkövel, amit aztán a pocsolóba vágott, örvendvén, hogy terhétől végre megszabadult. Így járt a párt a nemzeti követelésekkel: kezdetben a magyar hadseregért küzdött, aztán a vezényszóért harcolt, ami végre nemzeti követeléssé vált s a párt végre örvendeni fog, ha megszabadulhat ettől a nyügtől.

Szünet után Lengyel Zoltán folytatja beszédét. Szól a függetlenségi párt programjáról, jövőjéről, gróf Andrássy Gyulának a házszabályrevízió ügyében mondott beszédéről, majd fejtegeti, hogy tizenhat óras ülésen semmiéle komoly ellentállást kifejtetni nem lehet.

Molnár Jenő: A tizennegyedik órában már a pezsgős üvegeket vagdoszuk egymás fejéhez! (Zaj. Áron, Áron! kiáltások.)

Lengyel Zoltán: A mai házszabályok alapján is lehetne tartani hat-nyolcz óras üléseket. Miért nem tesznek javaslatot a házszabályok illeten magyarázatára? A disszidensek készséggel hozzájárulnának. (Beszéde közben nagy szüneteket tart.)

Az elnök: Tessék folytatni, mert mást fogok föl-szólítani! (Derűtség.)

Lengyel Zoltán: Barabás Béla kijelentette, hogy gazember az, aki a fölemelt létszámot a vívmányok nélkül megszavazza. Régebben pedig ívet körözött, amelyen negyvened magával esküvel fogadta, hogy még a rendes újonclétszámot sem szavazza meg a magyar vezényszó nélkül. Szól ezután a régi szabadelvű pártól. Wekerle Sándor soha sem lépett ki a szabadelvű pártkörből s nem lépett ki Szerényi államtitkár sem. Nevezetes, Kossuth Ferencz olyan államtitkárral akarja megcsináltatni az önálló vámtérületet, aki nem is hive annak. (Derűtség.)

Molnár Jenő: Ezek a tagdíjhátralékos negyvennyolczasok!

Lengyel Zoltán: Követelni kell az uralkodótól, jelentse ki, hogy respektálni fogja a nemzeti akaratot. (Zaj.) Hozzuk törvénybe, hogy a mely javaslatot az országgyűlés három cikluson elfogadott, azt a király nem utasíthatja vissza. Ha mindez meglesz, akkor majd érvényesíteni tudjuk a hadsereg és a gazdasági önállóság kérdésében a nemzeti akaratot; akkor csinálhatunk olyan házszabályrevíziót a minót akarunk. Addig csak ahhoz járul hozzá, hogy a költ-

ségyetést 6-8 órán át tárgyalják naponta s hogy előzetesen, régi módra, kerületi iléseken tárgyalják. Sürgeti, hogy Kossuth Lajosnak a fővárosban is szobrot állítsanak, hogy Kossuth Ferencz ne Czeglédre menjen, hanem Budapesten ünnepelje a márczius tizenötödikét, hogy az átmeneti idő alatt ne terjeszsenek elő senkit kitiintetésre, majd azt tudakolja, kivel fog ő a jövőben obstruálni, Hollóval, Andrassy Gyulával, vagy Rakovszkyval? Mért nem ad programot a többség?

Markos Gyula: Majd éppen Lengyel zsenialitásától kérünk programot!

Lengyel Zoltán: Majd adok is nektek olyat, hogy elpusztultok bele! (Derültség.) Vajjon Kossuth Ferencz is együtt áll-e, vagy bukik a Nagy Emil-indítványával? Lehet. De az a kérdés, együtt bukna-e, vagy külön-külön? Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Most a két bejelentett interpelláció előterjesztésére került volna a sor, de sem Szmrecsányi György, sem Vlád Aurél nem volt jelen, s így az ülés félkét órakor véget ért.

A Wahrmund-ügy.

Budapest, március 18.

A Wahrmund-ügy bonyolódik és élesedik s lassan egész Ausztria közvéleményét izgató kérdéssé fejlődik, melyben a liberálisok és a reakcionáriusok a legkihegyezettebb ellentétbe kerülnek egymással. Növeli a bonyodalmat az is, hogy az osztrák kormány magántermészetű informálásnak minősíti Granito di Belmonte pápai nunczius közbelépését, míg a nunczius ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy ő hivatalos minőségben támasztott követeléssel fordult a külügyminiszterhez.

Mai hireink ezek:

Granito di Belmonte nuncziusnak tegnapi nyilatkozata erősen foglalkoztatja az összes politikai köröket, amelyek egyelőre csak a nunczius nyilatkozatának szó szerint való szövegét tartják szem előtt. A kormány másként adja ugyan elő a nunczius közbelépését, mint a milyenek a „Vaterland“ közlése szerint látszik, s azt mondja, hogy a nuncziusnak a külügyminiszternél megkísérelt intervenciója korántsem volt oly határozott és energikus, mint a milyenek a nunczius föl akarja tüntetni, de azért még mindig nem egészen világos a dolog és meg kell várni, hogy a miniszterelnök előadásával szemben a nunczius milyen álláspontot fog elfoglalni.

A „Vaterland“ azt írja, hogy ha a nunczius csak magánbeszélgetést folytatott a külügyminiszterrel és hogy ehhez nem intézett semmiféle formális kérést, akkor mégis furcsának látszhatik, hogy a külügyminiszter erről a magántermészetű beszélgetésről a vallásiügyi minisztert értesíteni szükségesnek tartotta.

A képviselőház költségvetési bizottságában ma Conci erősen visszautasítja Seitz szociáldemokrata tegnapi támadásait a pápai nunczius ellen és hangsúlyozza, hogy illetéktelen beavatkozásról szó sem lehet. A szentszéknek erkölcsi befolyás-szférája kiterjeszkedik az egész keresztény világra és a vallási érdekek megsértésekor meg kell engedni a szentszék képviselőjének, hogy lépéseket teheszen.

A pápai nunczius szokatlan föllépésének híre az innsbrucki liberális köröket nagyon felizgatta. A liberálisok már legközelebb nagy gyűlést fognak tartani, a melyen tiltakozni fognak a klerikálisoknak Wahrmunddal szemben tanusított viselkedése ellen. Az ó-konzervatívok folytatják Wahrmund ellen való kiméletlen harcukat de a keresztényszociálista körökben az a tendencia igyekszik érvényesülni, hogy az ügyet lokalizálják s mindenekelőtt megvárják a főtörvényszék döntését Wahrmund brosúrájának elkobzása dolgában; azt is meg akarják várni, hogy a kormány ebben a dologban milyen álláspontot fog elfoglalni. A mi Wahrmund állását illeti, arról szó sem lehet, hogy más egyetemre helyezték át. A nunczius föllépése inkább megerősítette Wahrmund állását s a liberális körök azt hangoztatják, hogy most bekövetkezett az az eset, a mikor az összes egyetemeknek szövetségünök kell Wahrmund megoltalmazására.

Granito di Belmonte herceg pápai nunczius ma délben a N. Fr. Presse egyik munkatársát

fogadta, a kinek a „Vaterland“-ban megjelent nyilatkozatáról a következőket mondta:

— Ezen a nyilatkozaton nincsen semmi változtatni valóm. Mindazt föntartom, amit ebben a nyilatkozatban mondtam, meglátogattam báró Aehrenthal és eléje terjesztettem, hogy Wahrmundot a kánoni jog tanszékéről el kell távolítani. Ez a látogatásom már márczius 3-án történt, tehát még abban az időben, amikor még szó sem volt a Wahrmund ellen való tüntetésről. Ebből láthatja, hogy senkisé sem szoritott arra, hogy báró Aehrenthalnál lépéseket tegyek, de kijelenthetem, hogy Rómából sem kaptam utasítást e lépés megtételére, valamint Tirolból vagy a keresztényszociálista körökből sem kaptam erre nézve tanácsot. Kizárólagosan saját meggyőződésemből és kötelességem tudatában cselekedtem. Nem hiszem, hogy az általam tett lépéseket bárki is úgy magyarázná, mintha azt követeltem volna a közoktatásügyi minisztertől, hogy Wahrmundnak egyáltalában tiltsa meg a tanítást. Megengedem, hogy ez a nekem szabott határok túllépése volna, de én csak azt kívántam, hogy az egyházi jog tanácsát tiltsák meg neki, mert mint az egyházi érdekek képviselője, nem engedhetem meg, hogy a kánoni jogot adja elő olyan ember, aki a katolikus vallás legszentebb alapigazságait kétségbe vonja és pellengérré állítja.

Nicotra udítore ma délelőtt a N. W. Tgbl. egyik munkatársát fogadta, a kivel a Wahrmund-dologról és a nunczius közbelépéséről beszélt. Nicotra a következőket mondta:

— Wahrmund, az egyházi jog tanára és mint ilyennek az a föladata, hogy a fiatal tanulókkal megkedveltesse az egyházjogot és annak alapelveit. Wahrmund maga letagadta az egyházjog alapelveit és súlyosan vétett a dogmák ellen; ebből észszerűen azt kellett volna következtetni, hogy ő maga arra a meggyőződésre jutott, hogy az ő fölfogásával és az ő nézeteivel nem adhatja tovább elő az egyházjogot és hogy tanszékétől való fölmentését fogja kérni. Azonban Wahrmund továbbra is az egyházi jog tanára akar maradni. Ez teljességgel lehetetlen. Az egyháznak Ausztriában nincsen ugyan az a joga, hogy a főiskolákon a tanszéket betöltse; erre nem gyakorolhat befolyást, ez kizárólagosan az államnak a dolga. De az egyházat megilleti az a jog, hogy tiltakozzék az ellen, hogy olyan ember, mint Wahrmund, aki az egyházzal meghasonlott, tovább is előadja az egyházjogot. Ez a dolog megtörtént.

A „Wiener Allgemeine Zeitung“, amelynek a külügyminisztériummal való összeköttetése köztudomású, mai esti számában a bécsi nunczius esetéről a következő, feltétlenül hiteles részleteket közli: Granito di Belmonte pápai nunczius márczius 3-án meglátogatta báró Aehrenthal külügyminisztert s a beszélgetés során szóba került a Wahrmund-affér is. A nunczius azt a kívánságát fejezte ki, hogy az osztrák közoktatási miniszter mozdítsa el állásától Wahrmund tanárt, de Belmonte herceg ez alkalommal nem hivatkozott kormányának megbízására, mint amely felhatalmazta erre az eljárásra. Pedig ez a döntő és a fontos momentum ebben az ügyben. A nuncziusnak nem volt megbízása, tehát a demarche nem volt hivatalosnak tekinthető, aminthogy báró Aehrenthal nem is vette annak. Mindennap megtörténik, hogy a külföldi államok képviselői a külügyminisztert egy vagy más ügyre figyelmeztetik: valamely újság közleményére, egyes gyűléseken történt eseményekre, de ezek nem hivatalos eljárások s a külügyminiszter minden ilyen esetben kérdést tesz illetékes helyen. Báró Aehrenthal a nuncziusnak a Wahrmund-ügyben nyilvánított óhaját nem vette hivatalos lépésnek, nem is reflektált arra, hanem közölte a dolgot a közoktatási miniszterrel, tisztán tájékoztatás czéljából. Választ a külügyminiszter nem is helyezhetett kilátásba.

Az ügy további fejleménye a nunczius magatartásától függ. Ha Granito di Belmonte nem tesz további lépéseket, akkor a külügyminiszterre nézve a kérdés el van intézve és a nunczius igen természetesen nem kaphat választ magánaton előterjesztett kívánságára. Más volna az eset, ha Belmonte herceg hivatalosan tenne előterjesztést és Wahrmund elmozdítását kívánná. Ez csak jegyzékben történhetnék meg

s ebben az esetben is feltétlenül bizonyos, hogy a külügyminiszter válaszával a nunczius nem lehetne megelégedve, mert nem teljesítené kérését.

Beavatott diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a külügyminisztérium eleve visszautasítana egy ilyen jegyzéket és energikusan tiltakoznék az osztrák belügyekbe való avatkozás ellen. A pápai nunczius eljárását illetékes körökben elítélik s egyáltalán nem tartják a diplomáciai bevett szokásokkal és formákkal összeegyeztethetőnek; csodálkoznak rajta, hogy a nunczius ilyen lépést tett kormányának megbízása nélkül s azt tartják, hogy Belmonte eljárása nem felel meg a pápai Curia intenczióinak. Azon sem ütközne meg, ha a külügyminiszter panaszt emelne a szentszéknek a nunczius lépése miatt, amely ellenkezik a diplomáciai formákkal. Azt pedig a legnagyobb mértékben elítélik, hogy Granito di Belmonte nagydobra ütötte a külügyminiszterrel való beszélgetését. Ez a publikáció homlokegyenest elentétes a diplomáciai szokásokkal. Általános a vélemény, hogy a nunczius ferde helyzetbe jutott s élénken foglalkoznak azzal a kérdéssel, vajjon a nunczius, miután nyilvánvaló, hogy nem a Curia megbízásából cselekedett, sua sponte járt-e el, vagy bizonyos körök unszolásának engedett?

Még klerikális körökben is rosszalják a nunczius eljárását, mert illetékes megbízás nélkül cselekedett és ferde helyzetbe hozta a szentszéket.

Kétségtelen, hogy a nuncziust az a politikai csoport ugratta be, amelynek a „Vaterland“ a szócsöve. Kiváló állampolitikusok úgy vélekednek, hogy Belmonte a történetek után rövid idő múlva kénytelen lesz megválni a bécsi nuncziaturától.

Az egyetem ma zárva volt. A rektor a tanári kart megkérte, hogy néhány nappal rövidítsék meg a semestert. Félő, hogy a klerikális diákok beváltják fenyegetésüket s meg fogják zavarni Wahrmund előadásait, a mire a szabadelvű hallgatóság nem fog adós maradni a válaszzal. Wahrmund ma is több üdvözlő levelet és táviratot kapott az ország minden vidékéről és a külfüldről is.

A német szabadelvű pártok elnöke a nunczius intervenciójáról úgy vélekedik, hogy vagy visszahívja a pápa Belmonte herceget, még pedig haladéktalanul, vagy pedig báró Aehrenthalnak le kell mondania, mert Ausztria-Magyarország külügyminisztere nem türheti el, hogy a szentszék képviselője meghazudtolja.

KÜLFÖLD.

A haiti-i forradalom.

Port-au-Prince, március 18.

Az idegen hadihajók megjelenése nem tévesztette el hatását. Alexis elnök fenyegetése, hogy rommá löveti a konzulátusokat, ha a politikai menekülteket ki nem adják, ezzel tárgyalanná vált, mert a hadihajók szükség esetén csapatokat fognak partra szállítani, hogy az elnök további erőszakoskodásainak elejét vegyék. Sőt egy port-au-princei távirat szerint a külföldi képviselők tanácskozársra gyűltek össze és elhatározták, hogy a mennyiben a bonyodalmak nem fognak mielőbb békés megoldást nyerni, Alexis elnöknek ultimátumot nyújtanak át, a melyben lemondását és ideiglenes kormány kinevezését fogják követelni. Szintugy követelni fogják a választások rögtönös kiírását és meg fogják tiltani a további vérengzéseket.

Haitiból érkező táviratok szerint az összes kivégzett emberek szerezcsenek voltak. Valamennyijüket álmukból zavarták föl s kirántották ágyukból s arra kényszerítették őket, hogy ingben kövessék a rendőroket. Egyiküknek sem engedtek annyi időt, hogy öltözködjék. A vesztőhelyen a katonák minden formáság nélkül alig egy-két perc alatt végezték el a dolgukat.

A Berlinben székelt haiti-i követség tegnap este hivatalos táviratot kapott Port au Prince-ből, amely megerősíti azt a hirt, hogy Haitiban politikai összeesküvést fődöztek föl, amelynek következtében az összeesküvők vezetőit, akik valamennyien haitiak s a kiket a rendőrség három nap óta figyelemmel kísért, elfogták és

agyonlőtték. A palotaőrség számos tisztjét is le-tartóztatták, akik az összeesküvéket támogatták. A lakosságnak semmi oka sincs arra, hogy a külföldieket megtámadja, a kiket Haitiban mindenki szeret. A távirat végén megemlíti, hogy az összeesküvés sem irányult a külföldiek ellen.

A konzulátusokra összesen száznyolcvan-kilenc ember menekült és pedig a francia konzulátusra nyolcvanöt, a spanyolra hatvan-hárman, az amerikaiakra harminczhárom és a németre nyolczan.

Ujabb jelentések szerint a kormány köz-hírré tette, hogy a követségekre menekülteknek megengedi a hajószállást. Alexis elnök szaporította az erődítések őrségét. Híre jár, hogy az elnök dacolni szándékozik a külföldi hatalmak tüntetésével. Ha új zavargások fenyegetnének, ez esetben a német követség épületéről felszálló rakéta adná a jelt a „Bremen” és „Indefatigable” cirkálóknak, hogy legénységet szállítsanak partra.

A „Tageblatt” illetékes helyről úgy értesül, hogy Berlinben semmit sem tudnak a francia kormány arról a szándékáról, hogy felmondja az algezirasi egyezményt, de nem tartják valószínűnek, hogy a francia kormány a nagyhatalmak hozzájárulását fogja kérni és iparkodni fog gazdasági engedményekre szert tenni a marokkói akcióért hozott anyagi áldozatok fejében.

A német császár utazása. Illetékes körök határozottan megczáfolják azt a híresztelést, hogy Viktor Emánuel és Vilmos császár találkozásának politikai karaktere lesz. Római lapok azt írják, hogy a császár Szardíniát is meg fogja látogatni, de ez a hír sem felel meg a valóságnak, mert Vilmos császár nem megy el a Földközi-tengerre, hanem az Adrián visszautazik Triesztbe s onnan Ferencz József látogatására Bécsbe megy.

Franciaország az algezirasi egyezmény ellen. A „Gaulois” szerint a francia kormány elhatározta, hogy legközelebb közhírré teszi, hogy az algezirasi egyezményt felmondja és ezt közli az összes szignatárius hatalmakkal. Együttel kéri fogja, hogy vagy új értekezletet hívjanak egybe, vagy pedig vigyék a marokkói ügyet a hágai békebiróság elé. A kormány természetesen, mielőtt bármely irányban lépéseket tesz, parlamenti határozatot fog provokálni és a kabinetkérdést fogja felvetni. A kormány véleménye szerint Franciaországnak, miután feladta, a rend helyreállítását Marokkóban elvégezte, vagy vissza kell onnan vonulnia, miután nem akarja egyedül viselni a csapatok fentartásának tetemes költségeit vagy pedig ellenszolgáltatást, illetőleg új jogokat kell kieszközölni a szignatárius hatalmatól az esetben, ha továbbra is Franciaországot bíznák meg a rendőri szolgálatok végzésével.

A „Matin” megjegyzi, hogy felhatalmazást nyert a „Gaulois” e jelentésének megczáfolására.

A Matin megczáfolja a Gauloisnak azt a közlését, hogy Clémenceau miniszterelnök az algezirasi egyezményen tulmenő engedményeket akar biztosítani Marokkóban Franciaországnak. A francia kormány nem gondol új marokkói konferenciára, sem választott bíróság elé nem kívánja terjeszteni azt a kérdést, vajlon a francia köztársaság a hozott áldozatok fejében nem számíthat-e joggal területnagyságára Marokkóban. A Matinnek ez a czáfolata tökéletesen megegyezik a külügyminisztérium félhivatalos nyilatkozatával, amely hangsúlyozza, hogy közvetlenül a husvéti szünidő küszöbén a kormány nem léphet ilyen nagy horderejű kérdéssel a parlament elé.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyarmatügyi hivatal költségvetésének tárgyalása folyamán Dernburg gyarmatügyi államtitkár kifejtette, hogy a bizottsági tárgyalások elhuzódása a gyarmatügyi hivatal működésének komplikált voltában leli magyarázatát. Az államtitkár kijelenti végül, hogy aszerint, amint a gyarmat tropikus vagy nem, fehérék vagy feketék fogják annak földjét művelni. Ami a kereskedelmet illeti, leginkább olcsó közvetítő kereskedésre van szükség. Azoknak a földmivészeknek, akik önként határozzák el magukat a Kelet-Afrikába való kivándorlásra, egyengetni kell az utat.

Ledebur szocialista rámutat arra, hogy, pártj

jának álláspontja a gyarmatügyi politikával szemben nem változott.

Anglia és Portugália. Hír szerint az angol kormány értesítette a portugál kabinetet, hogy visszahívja lisszaboni követét, ha a királyiülkosságban részeseket törvényszéki tárgyalás nélkül futni engedik amnesztia útján, mert eféle eljárás Portugáliát ugyanolyan fokra súlyosztatná, mint ahol Szerbia áll. A kormány már elkészítette az amnesztiát, de vár a nyilvánosságra hozással, amíg a királyiülkosságban vezetett vizsgálat komédiája be nem végződik. Kitűdött, hogy sok magasrangú tiszt be volt keverve a királyi család ellen forralt merénylet tervébe, de mégsem tartóztatták le őket, mert a kormánynak alapos oka van félnie, hogy újabb összeesküvés támad a trón ellen.

Oroszország a Balkánon. Arra a híre, hogy Oroszország a többi hatalmaktól függetlenül akarja balkánpolitikáját folytatni, Bécsből jelentik, hogy a pétervári kormány a macedóniai reformjavaslatot egyelőre csak Ausztria-Magyarországhoz intézte, nem pedig az összes nagyhatalmakhoz, mert az orosz kabinet súlyt helyez arra, hogy mindenképp az osztrák-magyar monarchiával jusson megállapodásra a műzstegi program kiterjesztésére nézve. Az orosz indítvány teljesen független a londoni kormány javaslatától és nem terjeszkedik ki a macedóniai főkormányzó kinevezésének kérdésére. Bécsben illetékes helyen nem fogadták kedvetlenül az orosz javaslatot, annál is kevésbé, mert fontosnak tartják, hogy a monarchia egyetértésre jusson Oroszországgal. Mostanában Pétervár és Bécs között élénk véleménycsere folyik s az a törekvés jut kifejezésre, hogy Oroszország egyidejűleg az osztrák-magyar monarchia nevében is terjeszthesse javaslatát az érdekelt nagyhatalmak elé. Valószínű, hogy az angol tervet a macedóniai főkormányzóságra vonatkozólag nemcsak Oroszország és az osztrák-magyar monarchia fogja elutasítani. Az orosz javaslat azonban teljesen független az angoltól és a macedóniai keresztény kormányzó kinevezését nem tanácsolja. Ez a hír csak azért furcsa és meglepő, mert a porta éppen ezelőtt néhány nappal egyezett bele a reformakciónak a mostani módon hét esztendőre való meghosszabbításába.

Pétervári jelentések szerint az orosz javaslat Macedónia tárgyában még nem végleges s egyelőre csak a diplomáciai purparlék stádiumában van. A Novoje Vremja értesülése szerint az orosz terv, ellentétben az angol kormány javaslatával, amely békés uton teljesen keresztülvihetetlen, nagyszabású reformokat kíván megvalósítani anélkül, hogy a Balkán békéjét kockáztatná. Francia diplomáciai körökben úgy tudják, hogy sir Edward Grey el fog állani a macedóniai főkormányzó kinevezésének javaslatától s magáévá teszi az orosz tervet, amely nemzetközi közigazgatási bizottságot kíván alakítani; ennek a bizottságnak hatásköre Szalonikira is kiterjedne s Törökország által kinevezendő kormányzó is helyet foglalna a bizottságban. A legnagyobb nehézség ennek a bizottságnak a jogkörét megállapítani s erről most tárgyalások vannak folyamatban Pétervár és Bécs között.

Marokkó. A Mdakras-törzs által fogva tartott Perasz és Bianki kereskedőkért a váltságdíjat ma letették egy kazablankai banknál. Mindkét kereskedő holnap Kazablankába érkezik. D'Amade tábornok táviratozza Kazablankából, hogy a Htonka- és Fiedmoa-törzsek, valamint az egész Uled Szaid-törzs meghódolt. Regnault követ és Liautey tábornok Kazablankába érkeztek.

Frankó akciója. Lisszabont napok óta nagy szenzáció izgatja. Egész határozottan állítják, hogy Frankó visszatért Portugáliába. A bukott diktátor állítólag Cordigában, Lisszabon mellett egy barátjának a házában lakik, melyet a rendőrség erősen őriz. Frankó azért tért vissza, hogy újjászervezze pártját, melynek tagjai közül sokan a küszöbön levő választásokon fellépnek. Annál izgatóbb ez a szenzáció, mert ismeretes, hogy Frankó a szokése napjaiban valósággal mint politikai öngyilkos nyilatkozott s csak nyugalmat és feledést kívánt.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Hertelendy Ferencz beiktatása.

Temesvárott ma iktatták be Hertelendy Ferencz főrendiházi tagot, Temesmegye főispánját. Az érkező főispánt tegnap a pályaudvaron előkező közönség élén Telbisz Károly polgármester, a vármegyeházán Ferenczy Sándor alispán üdvözölte. Ezután a tisztviselők tisztelegtek, este fáklyásmenet volt s a közönség nevében Jakabffy Pál itéző táblaitkár üdvözölte Hertelendyt. Ezt követőleg diszelőadás volt a színházban. A szomszédos vármegyék képviselőiben Návay Tamás csanádi főispán, Szivák Imre, Darányi Ferencz, Dániel Pál, Budai Barna, Heinrich Antal, Nehrebeczky György, Szilasy Zoltán és Mihálovics Endre országgyűlési képviselő vesz részt az installáczióon.

A beiktatási ünnepek ma délelőtt félkilenc órákor kezdődtek, amikor a törvényhatósági bizottsági tagok összegyűlekeztek a közgyűlési termekben. Innen testületileg kilenc órákor a r. kath. székesegyházba vonultak, ahol ünnepi szentmise volt. A misén Németh József felszentelt püspök czelebrált fényes segédlettel. A mise végeztével a jelen voltak délelőtt tíz órákor Temes vármegye közönségének beiktató közgyűlésére mentek. Ferenczy Sándor alispán nyitotta meg a vármegyei közgyűlést és osztatlan örömeinek adott kifejezést Hertelendy kinevezése felett. Utalt az alispán arra, hogy a vármegyéknek a közelmúltban tanusított sikeres ellenállása a legnagyobb bizonyítéka volt annak, hogy az alkotmány megvédésére, a nemzeti közszellem ébrentartására a vármegyei közgyűlések termek a legalkalmasabbak. Erős a hite, hogy a vármegye fontos feladatát az ujonnan kinevezett főispán kormányzata mellett sikeresen be fogja tölteni. Leikes üzenéssel fogadták a bizottsági tagok az alispán beszédét, amire következett a főispáni eskütétel.

Az összes bizottsági tagok felállottak, amire Hollósy Gyula főjegyző felolvasta az esküimintát, amelyet Hertelendy főispán harsány hangon mondott utána. A főjegyző beszédében biztosította Hertelendy főispánt a vármegye tisztikarának odaadó és buzgó támogatásáról. Az eskü letétele után a vármegye négy főszolgabírája ősi hagyományos szokás szerint háromszor felemelte karosszékevel a főispánt, akit percekig tartó ovációkban részesítettek.

Az éjlenzés lecsillaputával Hertelendy főispán állott fel szólásra.

Beszédében kifejtette, hogy gondja lesz a főszolgabírói járási közigazgatásra, ahol annak oly sokoldalú anyaga gyűl össze. A járási tisztviselő, exponálva a vidékre, egyik legfontosabb szerve az államtestnek. Fokozottabb mértékben van ez így Temesmegyében, ahol a tisztviselőknek nem magyar állampolgárokkal van dolga. Éreznie és tudnia kell azt mindenkinek, hogy nálunk minden anyanyelvvel lehet szeretni a hazát, de azt az édesanyát elárulni semmiféle nyelven, még magyar nyelven sem lehet büntetlenül. Gondoskodni fog a járásokban a körjegyzőségeknek és községek adminisztrációjának vizsgálatával. Bizalmi állásában nem lehet más elv irányadó, minthogy mindenkinek hazafias érzését tiszteletben tartsa. (Éjlenzés.)

A főispán beszéde után dr. Telbisz Imre kir. közjegyző a megyebizottsági tagok nevében mondott tetszéssel fogadott üdvözlő beszédet, amire kimondta a közgyűlés Jeszenszky indítványához képest, hogy az elhangzott beszédeket az ünnepélyes aktus emlékeztetéské tételé czéljából jegyzőkönyvében megörökítették. Ezzel az installáczió a vármegyeházán lelkes hangulatban véget ért.

A jelen voltak átvonultak a városházára, hogy részt vegyenek Temesvár szabad kir. város installácziós közgyűlésén. A város székházának dísztermét zsufolásig megtöltötte a nagyszámu érdeklődő közönség. Kennel József városi főjegyző olvasta fel az esküimintát, amire a közgyűlés a főispántól kivette az esküt. Telbisz Károly udv. tanácsos, Temesvár város polgármestere mondott ezután beszédet. Hertelendy főispán beszéde után Kun Gyula prelátnus beszélt még a bizottsági tagok nevében, amire a közgyűlés véget ért. Ezután küldöttségeket fogadott a főispán a vármegyeházán. Az installáczió után két órákor ötszáz teritékű diszebed volt a Vigadóban, melyen számos felköszöntőt mondtak.

TÁVIRATOK.

Hajóhadunk távozása Barcelonából.

Barcelona, márczius 18. Az osztrák-magyar hajóhadosztály a torpedónaszádokkal együtt ma elindult Gibraltárba. A tenger gyengén hullámzik.

Az Atlanti-flotta új parancsnoka.

Berlin, márczius 18. (Saját tudósítónktól.) New-yorkból táviratozzák, hogy a kormány Evans admirális utódául Thomas ellentengernagyot nevezte ki az Atlanti-flotta parancsnokává és Thomas Szan-Franciskóban fogja átvenni a hajóhad vezetését.

Az orosz páncélos hajók.

Pétervár, márczius 18. A дума hadügyi bizottsága tizenkilenc szavazattal tizennégy ellenében megtagadta a páncélos hajók építésére a kormánytól kért hitelt addig az ideig, amíg a tengerészetiügyi minisztérium nem reorganizálódik.

A szerb szkupstinából.

Belgrád, márczius 18. A szkupstina több szónok felszólalása után elfogadta a külügyminisztérium költségvetését, majd a pénzügyminisztérium költségvetését kezdte tárgyalni.

A német birodalmi bank.

Berlin, márczius 18. (Saját tudósítónktól.) Londonból érkezett banktáviratok szerint ott azt várják, hogy az angol bank holnap le fogja szállítani a kamatlatát. A birodalmi bank központi választmányának mai ülésén megejtették alapszabály szerint a választásokat, majd az elnök kifejtette, hogy az intézet helyzete javult és bizalomgerjesztő. Még rövid idővel ezelőtt a helyzet jelentékenyen rosszabb volt a múlt év hasonló időszakánál, de most körülbelül ugyanaz az állomány.

UJDONSÁGOK.

Az öreg méltóságos ur.

* * *

Az öreg méltóságos ur zsémbes és elvből nem szereti az újságírókat. Emberi szempontból ehhez is, ahhoz is joga van; az öregek rendszerint zsémbesek s a méltóságos urak ritkán szeretik az újságírót. Ezuttal azonban az a baj, hogy ez a Zsitvay Leó nevezetű, öreg méltóságos ur nem mint privátember, hanem, mint hivatalos, bírósági személyiség zsémbelődik és gyűlöli az újságírót, ami immár egészen más beszámítás alá esik, mert arról a polcra, amelyen ő ül, gyűlölet és kegyezés nélkül, a részvéttel objektívitas jeges köpenyegébe burkolva illő megítélni az eleveneket és a holtakat.

A zsémbes kis öreg azonban nem ezt cselekszi, a zsémbes kis öreg, bármi ügy kerül magas színe elé, egész szenvedelmes, haragos temperamentumát beleviszi az ügy tárgyalásába. Főképen akkor, amidőn a szerencsétlen delinkvens annyira balvégzetű, hogy egyuttal újságíró. Az öreg méltóságos ur ilyen esetben haragos már akkor, amidőn helyet foglal a pódiumán. Alig nézett a vádlottra, már is rosszalólag rázza meg a fejét, már is kész az ítélet, a többi, ami ezután következik, pusztán formalitás, az ítéletet súlyosbító inkvizíció. Formalitás minden, kivéve azt az egyet, hogy mindezt szándékosan forgat fejében a zsémbes kis öreg ott a pódium tetején. Mert, akármit mond a vádlott, az öreg méltóságos ur apró, mérges közbeszólásokkal, ravasz és leleményes kérdésfeltevésekkel úgy is ellene forgatja. Hasonló rosszban részesülnek a vádlottat mentő tanúk is, míg azok a tanúk, akik eláztatják a delinkvenst, jóakaró fejbölgatásban részesülnek. És formaképen ülnek az esküdtek padjain a kö-

vér hentések és a pirosorru kefekötők is: a zsémbes kis öreg a pódium tetejéről fölényes mosolygással néz le rájuk, jóelőre elvégezvén magában, hogy a tizenkét polgártársnak mi legyen a véleménye? Mert az öreg méltóságos ur őket sem szereti: lévén elvi ellensége az újságírókon kívül az esküdtszéki bíráskodásnak is. Agyafurt, ravasz eszközökkel tör arra, hogy lehetőleg abszurd verdikt hozatalával lejárassa ezt az intézményt. Igaz, hogy a törvény éppen ellenkező funkciót szánt az esküdtszéki elnöknek: a felvilágosító, tényeket megmagyarázó bölcs tanácsadó szerepét. Az öreg méltóságos ur azonban úgy csoportosítja a tényeket, hogy éppen az kerüljön világosságra, amit ő jónak talál, a rezumméját pedig — ami annál jobb, annál törvénytörőbb minél objektívebb, rendszerint úgy mondja el, hogy az, mint egy mérges filippika szegeződik a neki nem tetsző vádlott melléke.

Ma jó napja volt az öreg méltóságos urnak, mert újra sajtóügy került terítékre s hála a véletlenek szerencsés összetalálkozásának: esküdtszék, tanúk és egyéb formalitások nélkül keményen ítéltetett nemcsak egy újságíró, hanem az egész skribler-kar felett. Egy ember vádoltatott, egy szobafestősegéd, aki minden jel szerint csak jámbor strohmann s egyáltalában nem újságíró. Ez az ember nem mert megjelenni a mérges kis öreg színe előtt, amire Zsitvay Leó enuncziálván a tárgyalás elhalasztását, ezt a hivatalos végzést ilyen privátvéleménnyel kommentálta:

— A régi és a mai újságírók közt sok a különbség. A legnagyobb az a különbség köztük, hogy a régiak, ha felelniök kellett írásaikért a törvény előtt: nem bujkáltak, hanem azon igyekeztek, hogy a törvény mielőbb tisztázza és elintézza az ügyet. A mai újságírók elsütik revolvereiket és megfutamódnak. Ezt az ethikai különbséget a régi és az új újságírók közt meg kellett állapítani! . . .

Koncedáljuk, hogy az öreg méltóságos urnak hivatalos kötelessége révén rendszerint a tollforgató nép söpredékével van dolga, akik csakugyan el szokták süitgetni azt a bizonyos revolvert. De szabad-e és uri izléssel lehet-e epés rosszakarattal az egész újságírói testületre általánosítani ezt a rossz véleményt? Mit szólana ahhoz a budapesti törvénytörő kuriai ranggal felruházott tiszteletreméltó elnöke, hogyha az újságírók szerény revansképen most ama bizonyos Kormos Adolf kuriai bíró esetét általánosítanák, azt mondván, hogy a kuriai bírák mind megvesztegethetők?

Nem. Az újságírók nem cselekszik ezt. Az újságírók tudják azt, hogy az ő kollégáik közt éppen úgy vannak kivetendő salak-emberek mint a Zsitvay Leó kollégái közt s a Soós esetből sem annak idején, sem most nem vontak le semmi igazságot és méltányosságot sértő következtetést. Az újságírók nem vádolják meg az öreg méltóságos urat, mert tudják, hogy az öreg méltóságos ur derék, tisztességes, becsületes férfiú, akinek összes hibája annyi, hogy egy kicsit zsémbes és nagyon nem szereti az újságírót.

Mindazonáltal joggal és okkal tehetnek meg az újságírók azt, hogy mai kijelentése után minden egyes esetben bíróküldés kérelmével álljanak elő, valahányszor Zsitvay Leó elé viszi rossz végzetűk, azon a czimen, hogy ez az ur a legnagyobb mértékben elfogult.

— Új királyi tanácsos. A király Koncez Imre seregélyesi református lelkésznek s a vértessaljai református egyházmegye esperesének hosszú buzgó és eredményes működésével szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsi czímet díjmentesen adományozta.

— A király betegsége. A király állapotáról megnyugtató tudósítások érkeznek Bécsből. Eltekintve a náthától, mely már enyhült, a köhögés is szűnőfélben van. A király az éjjelt zavartalan nyugalomban töltötte, reggel pedig a szokott módon elintézte az állami ügyeket, étvágygyal reggelizett s életmódjának s idejének beosztása semmi változást sem szenvedett, legföljebb annyiban, hogy a király néhány nap óta nem szivarozik. A holnapi általános kihallgatás elmarad, a képviselőválasztás szombati megnyitását pedig Ferencz Ferdinánd trónörökös fogja a királyt képviselni.

Bécsi tudósítónk jelenti éjjel: A király állapotában ma semmiféle változás nincsen, a katarus szűnik, a köhögés fölötté laza és enyhe. Tegnap este a temperatura jelentéktelenül emelkedett, de láznak nem mondható. Az udvari orvos konstátálta, hogy a hurut kiterjedt a tüdőre, mégis alaposnak látszik a remény, hogy az uralkodó néhány nap alatt kiheveri a meghűlést. Mária Valéria főhercegnő és Lipót Salvátor főherceg, akik karácsony óta gyermekeikkel Schönbrunnban tartózkodnak, legközelebb, valószínűleg már a jövő héten visszatérnek Wallseebe s ez is azt bizonyítja, hogy a király állapota megnyugtató.

Ő felsége egészségi állapotáról a „Correspondenz Wilhelm“ este 8 órakor a következőket jelenti: Ő felsége állapota állandóan kedvező. A nátha tegnap este könnyű hőemelkedést eredményezett, ami a nátha rendes kísérelő jelensége és amely mára megszűnt. A felség éjjeli nyugalma a köhögés egyszer sem zavarta meg. Az uralkodó 5 óra után felkelt és elvégezte rendes napi munkáját. Délben szokott sétáját tette a schönbrunni nagy folyosón. A nátha intenzitása csökkent. A náthát kísérő köhögés a hörgőket kissé megviselte, a köhögés azonban könnyű és laza. Az összes jelenségekből arra lehet következtetni, hogy a rosszullét csakhamar megszűnik. Megnyugtató jelnek tekinthető, hogy Ferencz Salvátor királyi herceg, aki családjával karácsony óta a schönbrunni kastélyban időzik, a jövő hét végén visszatér Wallseebe.

— Kinevezés. A király Ivachnofalvi és buda-veleki Rády Andor pénzügyminiszteri titkárt, a Ferencz József-rend lovagját, királyi tanácsosi czímmel Győr és Moson vármegyék és Győr szabad királyi város pénzügyi igazgatójává nevezte ki.

— Német fejedelmek Bécsben. Adtunk hírt róla, hogy a német császár korfui tartózkodása után Bécsbe utazik, hogy a király jubileuma alkalmából üdvözölje. A császár csak nagyon rövid ideig, talán egy napig fog Bécsben tartózkodni. Még nem bizonyos, hogy a császárt Bécsbe a császárné is elkíséri-e. Mint a „N. Fr. Pr.“ jól informált helyen értesül, a német császár hódolását a német szövetségi fejedelmek is csatlakozni óhajtanak. A részletekre nézve azonban még nem állapodtak meg. Valószínű, hogy Vilmos császárral egyidejűleg több német szövetségi fejedelem és pedig előreláthatólag a württembergi és a szász király, a bajor régens herceg és talán a német nagyhercegek is Bécsbe érkeznek.

— Kihallgatás a kereskedelemügyi minisztériumban. A kereskedelemügyi minisztériumban a pénteki rendes heti audiencia a héten Szt. József kereskedelemügyi államtitkár másirányu elfoglaltsága miatt elmarad. A legközelebbi audiencia márczius 27-én, pénteken délután öt órakor lesz. Előjegyzéseket ugyanazon nap a délelőtti folyamán fogadnak el az államtitkári hivatalban.

— Gróf Vay Sándor balesete. Fiumében gróf Vay Sándor író szobájában elesett és eltörte jobb karját, miért is hosszabb ideig kénytelen lesz tevékenységét megszakítani.

— Kossuth Lajos halálának évfordulója. A Kossuth Lajos Női-Kör Kossuth Lajos halálának évfordulóján folyó hó 20-án délelőtt tíz órakor tartja a Deák-téri templomban szokásos istentiszteletet. A gyászbeszédet Horváth Sándor evangélikus lelkész mondja. Az istentiszteleten Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és az országos függetlenségi pártnak tagjai testületileg vesznek részt.

Az Országos Kossuth Szövetség kegyelete jeléül diszközgyűlés keretében Pest vármegye székházának dísztermében Kossuth-estélyt rendez. Az estély félnyolcz órakor kezdődik.

— **A külügyminisztérium köréből.** A cs. és kir. ház és a közös külügyek minisztere dr. fernecki Hold Sándor báró bécsi cs. kir. pénzügyigazgatósági fogalmazót a cs. és kir. ház és a közös külügyek minisztériumába 2. osztályu udvari és miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

— **Toselliné válik.** Szinte hihetetlenül hangzik, vagy helyesebben: talán nagyon is hihető, nagyon is valószínű, nagyon is természetes: Toselliné válik az urától. Toselliné, az egykori Montignoso grófnő, az egykori szász trónörökös, akinek oly viharos multja van, mint kevés nagyúri dámának ezen a világon, már megint kiábrándult. Miután a szász királyi udvart unalmasnak és kiállhatatlannak találta, megengedett magának egy kis kitérést Gironnai, a nyelvemesterrel. Megszökött vele, világraszóló skandalumot provokálván. Gironból hamar kiábrándult. A szerelem mézeshetei után a nyelvemestertől elvált. De az egykori szász trónörökös nem olyan anyagból van gyurva, hogy sokáig élhet szerelem nélkül. Ez mind ismeretes, valamint az is, ami azután történt. Miután egyik ballépés követi a másikat — az egykori királyi hercegnő ezt az állhatatlanságot illúzió-kergetésnek nevezi — férjhez ment Toselli muzsikushoz. De itt sem állapodott meg. Toselli már a letárgyalt alakok közé tartozik. Nem kell neki többé. Kiben van a hiba: a férjben, vagy a feleségben, ki tudná megmondani? Bizonyos, hogy Tosellinek már utódja is van, aki dobogó szívvel várja, mikor mondja ki a válást a törvényszék, hogy a mostani férj örökét átvegye. A hölgy, akit valamikor Luiza hercegnőnek neveztek, mindig idejekorán gondoskodik arról, hogy szerelem nélkül ne maradjon. A Toselli-házaspár válásáról szóló híradásokat az alábbiakban foglaljuk össze: Egy berlini könyvművelő az egykori szász trónörökös környezetéből arról értesül, hogy Toselliék összevesztettek és elhatározták a válást. Montignoso grófnő kiábrándult a zongoramesterből, akiben többé nem tűndöklő lovagot, hanem mindennapi, közönséges alakot lát, tele kellemetlen és boszantó tulajdonságokkal, amelyeket Toselli ügyesen titkolt. A házaspár rövidesen végleg el fog válni. Montignoso grófnő a családi perpatvar miatt nem utazott el Tosellivel Varsóba és ezért volt botrány az ottani hangversenyen. Montignoso grófnő egyébként már talált új lovagot: egy francia író. — Firenzéből jelentik, hogy Montignoso grófnő legközelebb el fog válni Tosellitől. Az utóbbi időben a házaspár közt mindennapos lett a perpatvar, mert Tosellinek fejébe szállott a művészdicsőség, a „sikereket” annak tulajdonította, hogy a világ kezdi megismerni nagy talentumát, szeszélyes lett feleségével szemben, zsarnokoskodni kezdett vele. Toselli barátai eddig elhárították a nyílt és végleges szakítást, de többé nem akadályozhatják meg a válást. Tosellinek van már új imádója, egy francia író, aki folyton körülötte tartózkodik, sok kellemetlenséget elhárít tőle, tanácsos támogatja és nevét is felajánlotta. Toselliék már a napokban megindítják a válópárt. Hogy a Toselli-házaspár mézeshetei véget értek: ez nem tartozott a különösebb titkok közé. Montignoso, bár a jó hitvesnek tűzőn-vizen keresztül kell követnie az urát, legutóbb már arra sem volt kapható, hogy megjelenjen férjének Varsóban hirdett koncertjén, pedig kötelező megjelenését az impreszárió a szerződésbe vette. A közönség ugyanis egy csöppet sem volt kíváncsi Tosellire, hanem a feleségét kívánta látni. Montignoso grófnő nem ment el. Toselli egymaga jelent meg a hangversenyterem dobogóján, mire a közönség kifityült, lehurrogta, valóságos kikergette.

Berlinből jelenti még tudósítónk: Híresztelik, hogy Tosellinek utóda és az egykori szász trónörökösének új választottja Williams Le Queux angol író, a Pall Mall Gasette műkritikusa, aki a Toselli-pár esküvőjén a grófnő tanúja volt. A toscanai udvarnál semmit sem tudnak Luiza hercegnő új botrányáról. A toscanai nagyhercegi család minden összeköttetést megszakított Tosellinével, de nem azért, mert férjhez ment a florenzi zongoramesterhez, hanem mivel hihetetlenül kegyelemtelenül viselkedett atyja halálakor.

— **Fock és Smirnov párbajt vívtak.** Fock és Smirnov tábornokok ma reggel párbajt vívtak, amelyben Smirnov súlyosan megsebesült. A párbaj előzménye, mint már közöltük, az, hogy a Stössel-pörben Smirnov becsmérlően nyilatkozott Fock tábornok katonai képességeiről.

— **Ifjabb Wekerle Sándor és a Kereskedelmi Akadémia.** Ma ünnepelte meg névnapját ifjabb Wekerle Sándor, a miniszterelnök fia, aki a Kereskedelmi Akadémia főiskoláján a közgazdaság, pénzügytan, kereskedelmi politika és vámelmélet tanára. A Kereskedelmi Akadémia hallgatói ez alkalommal szeretetteljes ünnepségekben részesítették és szerencsekívánataikat Tarnai Aladár joghallgató tolmácsolta az Akadémia legnépszerűbb tanárának. Ifj. Wekerle Sándor meleg szavakkal köszönte meg a szíves ovációt és hangoztatta a tanár meg a hallgató közötti jó viszony szükséges voltát, amelyet a sikeres tanári működés segédeszközének, egyenesen előfeltételének tart.

— **Hau Károly haldoklik.** Karlsruhéből eredő hírek szerint a Molitor-féle pör egyik szereplője, Hau Károly ügyvéd a fogságban haldoklik. Az orvosok Hau Károly ügyvédnél a tuberkulózist állapították meg s kijelentették, hogy a beteg csak legfeljebb néhány napig élhet.

— **Albrecht Joachim herceg regénye.** Közöltük, hogy a német császár Albrecht Joachim porosz herceget szigorúan megrendszabályozta, kijelentvén neki, hogy nem méltó az egyenruha viselésére. Most erre vonatkozólag azt jelentik, hogy hivatalosan a herceg lábbaljáról okolták meg a hadseregtől való megváltását. Valóságban azonban úgy áll a dolog, hogy a herceg kegyvesztett lett a Liebenberg-Sulzer bárónővel folytatott szerelmi viszonya miatt s a császár megiltotta neki, hogy az egyenruhát tovább viselje. A herceg polgári ruhában már el is hagyta Berlint és mint független gentleman fog élni a külföldön. Albrecht Joachim hercegnek már évek óta szerelmi viszonya volt Sulzer Mária énekesnővel, aki azelőtt a berlini Residenz és a Trianon-színház tagja volt. Sulzer Mária nemrégiben férjhez ment Liebenberg báróhoz, s akkor Berlinben azt beszélték, hogy a bárótól csakhamar el fog válni és mint elvált bárónőt, feleségül veszi Albrecht herceget. A herceget erre hirtelen áthelyezte a császár a délnyugatrai csapatokhoz. A herceget el is ment oda, de egy év múlva visszatért Berlinbe s mivel bebizonyult, hogy az afrikai levegő nem gyógyította ki a szíreméből, császári unokabátyja most kizárta a hadseregből.

— **Megzsarolt püspök.** Megirtuk tegnap, hogy a rendőrség tegnap letartóztatta Kovács Klotildot és barátait: Dán Annát és Bodor Gézanét, akik együtt furfangos módon akarták megzsarolni Párvy Sándor szepesi püspököt. A mai nap folyamán megjelent nyomozás már kétségtelenné teszi, hogy a három nő koholt váddal illette a püspököt, akinél sohasem jártak és aki ezek után tőlük sohasem vehetett el ékszereket. A rendőrség kihallgatta Halász Császár egri teológiai tanárt, továbbá Görgei Jordán jószágigazgatót, akik vallották, hogy az állítólagos látogatás idején a püspök ágyban fekvő beteg volt, amit igazoltak Kétly Károly egyetemi tanár, a püspök kezelőorvosa, Szederkényi Nándor főispán, Adolf Sebestyén kuriai bíró is. Más apró körülmény is arra vall, hogy a három nő sohasem járt a püspöknél. A nyomozást vezető rendőrfogalmazó egyenként megkérdezte a letartóztatott nőket, hogy milyen volt az a szoba, ahol a püspök állítólag fogadta őket. A nők — úgy látszik — várták ezt a kérdést, mert mindegyikük úgy írta le a püspöki lakást, hogy egy kis előszobán keresztül jutottak be a püspökhöz. Ez a vallomás azután a bünszövetség tagjainak nyakát végképpen kitorzta. A rendőrség kihallgatta a Császár-fürdő személyzetét s ekkor beigazolást nyert, hogy Párvy püspök csak 1904. október 20-tól 23-ig lakott előszobás lakásban, 23-án kivánságára átvitték egy másik szobába, amelynek ajtaja egyenesen a folyosóról nyílt. A vakmerőség és lelkiismeretlenség nagyságáról, amelyvel Párvy püspököt a letartóztatott hölgytársaság különféle mesékkel kelezte igyekezett csalni, bőségesen elegendő bizonyítékokat szerzett a rendőrség. Ezek mellé ma váratlanul újabb, igen fontos és minden kétséget kizáró bizonyíték ajánkozott. A püspök ügyvédje, dr. Nagy Emil bejelentette ma a rendőrségen, hogy Párvy Sándor szepesi püspök bármikor önként esküt tenni kész arra, hogy Kovács Klotildot és Hegedűs Saroltát sohasem látta s ma sem ismeri egyiküket. Mindössze arról van tudomása, hogy Kovács Klotild

többször kért titkária útján audienciát, de sohasem eresztették be hozzá.

— **Tanácskozás a középiskolai testgyakorlás ügyében.** Szerdán délután négy órakor folytatta gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter elnöklése alatt a középiskolai testgyakorlat ügyében összehívott értekezlet tanácskozásait. Az első felszólaló Szemző Lajos iskolaigazgató volt, aki kifejtette, hogy a tömegtanítás atletikai irányban meg nem valósítható. Demény Károly, mint a Testedző Egyesületek Szövetségének képviselője szembeszáll Polónyi Dezső orsz. képviselő az ankét első napján kifejtett azon nézetével, mintha a torna, különösen a szertornázás unalmas és érdektelen volna a tanuló ifjuságra. Polónyi Dezső orsz. képviselő kifejté, hogy az ország több középiskolájában tett tapasztalataira alapítva tette az előbb megfogalmazott kijelentését. Iszer Károly szerint a mai tornatanítás rendszere megfelel azon kívánalomnak, hogy az ifjúságot egészségre, testképzésre és bátorságra neveljük. A reform első követelményének tartja a tornatanári karnak az alkalmassá tételét, a tornatanárok több tekintéllyel kell, hogy bírjanak, mint ma. Maleczky Román a katonai gyakorlatokat, ezek között a lövést és vívást a középiskolába behozandónak tartja. Kellő felügyelet mellett nagyon jó testgyakorlatnak tartja a football-játékot.

Ezután áttértek a harmadik kérdőpontra megvitatására, amely arról szól, hogy milyen legyen a középiskolai tornatanárok képzése és képesítése. Dr. Lebermann Leó tanár szerint bizonyos ellentét van a tornaszeretettel és az iskolai előmenettel között, amelyet a diákok között gyűjtött érdekes statisztikai adatokkal bizonyít. Hangoztatja, hogy a testgyakorlatok vezetésére szakképzett tornatanárok nem szükségesek, a kötelező testgyakorlat is megoldható, ellenben a fakultatív testgyakorlat megtartandó. Demény Károly szerint az iskolai képzés feleljen meg az emberi kiképzés alapelveinek; a szellem fejlesztése arányban legyen a test fejlesztésével. Dr. Juba Adolf iskolaorvos elsőrangú követelménynek tartja, hogy a torna-tanterv egységes és állami legyen. A kiképzésnek minél alaposabbnak kell lenni úgy elméletileg, mint gyakorlatilag. Kun Gyula tanácsnok felhívta, hogy a Nemzeti Tornaegylet készített egy tornatanító-képző szabályzatot, amelyet felterjesztettek annak idején a kultuszminisztériumhoz. Kéri annak figyelembe vételét. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter megjegyzi, hogy tudomása van arról, hogy a Nemzeti Tornaegylet szabályzatot nyújtott be a tornatanárok kiképzésének reformját illetően. Örömmel látja, hogy a tervezetben sok olyan elv van, amiket az ankéten hangoztattak. Sárny Szabó Sándor honvédszázados, a honvédelmi miniszter képviselője szerint a középiskolai tornatanárok kiképzése és képesítése az egész ügyben a legfontosabb kérdés. Modern tornatanár csak az lehet, aki legalább két éven át megfelelő életmóddal a sport és az atletika minden ágában mesterré képezi ki magát. Dr. Klupathy Jenő egyetemi tanár szintén azt mondja, hogy a tornatanár-képzés a legfontosabb kérdés, amelyet az iskola szempontjából kell megbírálni. E szempontból legfontosabb, hogy egységes legyen a tanítás. Szemző Lajos helyesli, hogy a tornatanárok képzése két évig tartson, de kell, hogy a második év gyakorlati legyen, hogy a tornatanárok megismerkedhessenek a tanulók természetével és a tornaszat alatt jelentkező tünetekkel. Minhogyan még számos felszólaló iratkozott fel szólásra s az idő erősen előrehaladt, gróf Apponyi Albert elnök a tanácskozás folytatását csütörtökre, holnap délután négy órára tűzte ki.

— **A legszomorubb gróf a börtönben.** Gróf Lynarról van szó, akit méltán neveztek el a legszomorubb hírhedségű grófnak. Hirt adtnak róla, hogy a Harden-pör után megfosztották tiszti rangjától és egy évi és négy hónapi börtönbüntetésre ítélték. Ezt a börtönbüntetést tegnap kezdte meg a gróf. Siegburgba érkezett, ahol a rá mért büntetést el kell szenvednie. Egy törzstiszt és egy testőrhadnagy szállították szomorú rendeltetése helyére.

— **Házasság.** Dr. Pleskó Oszkár, a Déli Vasút fogalmazója ma esküdött hűséget a II. kerületi anyakönyvvezető előtt Rösler Annának, özvegy Rösler Hermina urnó leányának.

(
ség—
gróf
sében
nak a
tötték
hogy
lelket
nak
hogy
egyhá
lektív
került
Ragál
és Sz
került
készít
magy
egyes
hazai
fedező

ció a
szerés
gyöző
valósá
tartózi
nésérs
Készse
amely
latu ir

cheok
annál
vétele
Péter
selőt,
sokra
ing va

állatias
János
nővel
óbudai
ragadt
merény
posan
lakásán
Dühöse

a fejete
Fe
megköt
letes ti
19 éve
lánya a
teg let

krónika
fel a k
sőtélb
Nagyv
intézett
A beszt
szervt
ember
falan v
ütötle-
és a sz
L á z á
így nyi

Vaszilje
tegek
gyanu
ember,
mives
mesters
beteg
Jakobot
tőztatta.

—
Az állar
lete 140
viselőhá
díjas hí
kerle Sá
terelnök
dor állar
A küldöt
yakban

(—) A Tulipánszövetség ülése. A Tulipánszövetség—Magyar Védőegyesület háziipari szakosztálya gróf Batthyány Lajosné elnökletével tartott ülésében jegyzőkönyvi köszönetet szavazott mindazoknak a nőknek, akik bámulatos szakismerettel gyűjtötték össze háziiparunk termékeinek gyöngyeit, hogy a londoni kiállításnak rideg muzeális jellegébe lelket öntsenek és vonzó erejét néptünk munkásságának bemutatásával növeljék. Elhatározta továbbá, hogy az Iparművészeti Múzeumtól tervezett és az egyházi iparművészetre vonatkozó kiállításban kollektív-kiállításával résztvesz. Ezek után bemutatásra kerültek a háziipari gyűjtemény részére Szabóné Ragályi Sarolta, Bogay Kálmáné, Csongor György és Szmik Antal újabb adományai. Végül bemutatásra kerültek a Mramorákon levő testvéregyesület révén készített szerb vásznaknak a mintagyűjteménye és a magyar selyemszövészet újabb készítményei is. Az egyesület kérését intéz a magyar nőkhöz, hogy a hazai selyemszövőipar érdekében magyar selyemből fedezzék szükségletüket.

— Halápy gyógyszerész ügye. Téves információ alapján megirtuk, hogy Halápy Frigyes gyógyszerész eltűnt a fővárosból. Ma alkalmunk volt meggyőződni, hogy ez a híradásunk nem felel meg a valóságnak, mert Halápy Frigyes a fővárosban tartózkodik s így hamis koholmányok úgy az eltűnéséről, mint az ezzel kapcsolatban terjesztett hírek. Készséggel rektifikáljuk tegnapi közleményünket, amely által Halápy Frigyes alaptalan és rosszindulatú információ folytán téves megvilágításba került.

— Az apacheok védekezése. Párisban az apacheok egy idő óta pánczélingeket viselnek, hogy annál biztosabban garázdálkodhassanak. A rendőrség véletlenül tudta ezt meg, mikor letartóztatta Camb Péter varsói születésű husz éves veszedelmes kését, aki szintén pánczélinget viselt s a faggató-sokra bevallotta, hogy valamennyi társán pánczéling van.

— Letartóztatott merénylők. A rendőrség két állatias embert tartóztatott le. Az egyik Rötlich János 22 éves vasöntő, aki G. Mária gyári munkásnővel egy mulatságból ment hazafelé. Amikor az óbudai Vérhalomhoz értek, Rötlich hirtelen megragadta a leányt, a bokrok közé dobta s erkölcsstelen merényletet követett el ellene, azután a leányt alaposan elverte. Rötlich azután nyugodtan hazament lakására. Aludt, amikor a rendőrök érte mentek. Dühösen ugrott fel:

— Hogy mertek felkölni. Baltával vágom szét a fejeteket!

Fel is kapott egy baltát, de lefegyverezték és megkötözve a főkapitányságra vitték, ahol az ügyeletes tisztviselő letartóztatta. — Schlésinger Sándor 19 éves napszámos egy vendéglősnek hat éves kis lánya ellen követett el merényletet. A gyermek beteg lett. Az állatias merénylőt letartóztatták.

— A kórházak sötétségéből. Az időszakos krónika nem egy szomorú történelmet jegyzett már fel a kórházakban történt dolgokról. Egyike a legsötétebbeknek és legszomorubbaknak az, amiről Nagyváradról érkezik hír. Az ottani elmeorvosintézetben halálra vert egy ápoló egy öreg beteget. A bestiális ápoló neve J a k a b Károly; az összevert ember V a s z i l j e Tódor. A szerencsétlen ember 13-áról 14-ikére virradó éjjel nagyon nyugtalan volt. Az ápoló emiatt feldühödött s annyira ütölte-verte, hogy többszörös bordatörést szenvedett és a szenvedett sérülés következtében meghalt. L á z á r Emánuel osztályorvos a rémes esetről így nyilatkozott:

— Tizenharmadikán reggel vettük észre, hogy Vaszilje Tódor halálosan meg van sebesülve. A betegek szemrehányóan néztek az ápolóra s így a gyanu rögtön ráterelődött. Jakab nagyon indulatos ember, már régen került a kórházba, egyszerű földmives volt, aki itt kitűnően megtanulta az ápolás mesterségét. Mindössze 26—28 éves. A halálra vert beteg még három napig élt, de azután meghalt. Jakabot a kórház feljelentésére a rendőrség letartóztatta. Már át is kísérték az ügyességre.

— Az állami napidíjas hivataloszlók mozgalma. Az állami napidíjas hivataloszlók országos egyesülete 140 tagú küldöttsége járt a mai napon a képviselőházban, hogy az állam szolgálatában levő napidíjas hivataloszlók kinevezése érdekében dr. Wekerle Sándor miniszterelnökönél tisztelegjen. A miniszterelnök betegségeire hivatkozva dr. Popovits Sándor államtitkárt bízta meg a küldöttség fogadásával. A küldöttség szónoke, Dobozy Dávid, lendülettel szavakban vázolta a napidíjas szolgák szomorú hely-

zetét. Dr. Popovits Sándor államtitkár megígérve jóindulatát ügyük irányában, a küldöttség éljenzése közt fejezte be beszédét.

— A keleti express összelitkőzése. Bécsben a keleti express-vonat az államvasut pályaudvarába való befutásakor összelitkőzött egy üres személyvonattal, melyet éppen toltak. Az anyagi kár igen nagy, főleg a személyvonat kocsija rongálódott meg. Az express-vonat fűtője megsebesült, az utasok sértetlenek maradtak.

— Boszuálló lakók. A Madách-utca 16. számú háza szinte hirhetté vált gyakori macskazenéiről, amelylyel az elkeseredett lakók a házbért emelő háziur ellen tüntetni szoktak. A legutóbbi macskazene rendezőt a rendőrség A b e r z i á n György házmester segítségével F a r k a s Mihály postás, W a l d r e i c h Ferenc szerelő és K o r d a József cipészsegéd személyében kinyomozta és kihágásért 25—25 korona bírsággal sújtotta. Az elítéltek boszúból ma este tíz óraker kivonszolták lakásából a házmestert és a lépcsőházban agyba-főbe verték. A súlyosan sérült házmestert a mentők a Rókus-kórházba vitték. A merénylőket a rendőrség előállította, de igazolás után szabadon bocsájtotta. Az eljárás folyik ellenük.

— Osztrigamérgezés. Egy raguzai négytagú család osztrigamérgezésben ma meghalt. Az osztrigából a család küldött egyik Gravozában lakó leányuknak, valamint Zarában lakó két fiuknak, akik szintén meghaltak.

— Halálozások. Özv. Sajó Mán Józsefné, szül. Szalai Sztójka Klára báróné, néhai Sajó Mán József, Máramarosmegye volt főispánjának özvegye, életének 81-ik évében meghalt Budapesten.

Özv. Petrovics Terézia, szül. Wagner, életének 74-ik évében rövid szenvedés után Zsombolyán meghalt. A megboldogultban Józsa László kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos, édes anyját gyászolja.

— Rendőri hírek. Balesetek. A Kőbányai-úton felborult A c e l Samu ikereskedő fával megterakott kocsija s alája került M a d o g a i Mihályné 36 éves napszámosnő. Halálos sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba vitték. — K o j k ó Lajos ablakasztító az Alkotmány-utczában leesett egy létráról. Súlyosan összezsuzta magát. — A Noszlopi-utca 2. szám alatti parafakögyárban egy parafakölap a falhoz nyomta K i s s Ferencz 40 éves napszámost, akit halálos sebesülésével a Rókus-kórházba vittek.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Dr. Hönig Izsó elektroterápiás és Röntgen-intézte (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyszerközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegeknek (neurasthenia, hystéria) csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, hör-betegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb., találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Színészek közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 18.

Az Országos Színészegyesület ma folytatta az évi közgyűlését dr. Janovics Jenő közgyűlési elnök vezetésével. A napirend első pontja az elnöknek az a bejelentése volt, hogy Vedress Gyula egyesületi titkár nyugdíjba vonul. Most már az a kérdés, hogy a titkár választása a közgyűlést illeti-e, vagy pedig a tanácsot? Az alapszabályoknak erre vonatkozó része olyan változtatást nyert ugyan, mely szerint a tisztviselők kinevezése és megválasztása a tanácsot illeti, de ez az alapszabály-változtatás még nincs belügyminiszterileg jóváhagyva. Gyulai Zsigmond, Nádas József és Faludi Jenő ügyész felszólalása után a közgyűlés kimondta, hogy a választást a tanácsra bizza.

A tanács irodalompartolás czimén, érdemes szakmunkák jutalmazására évi 600 koronát kíván megszavaztatni, hogy alkalmadtán abban a helyzetben legyen, hogy arra való érdemes munkákat megvegyen. Beöthy László ellenezte e javaslatot, mert szerinte a színész-egyesület nem arra hivatott

testület, hanem jótékony intézmény. Ditrői Mór, Faludi Jenő, Vidor Dezső és Feld Aurél felszólalása után a közgyűlés névszerinti szavazásban elfogadta a tanács javaslatát.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a kolozsvári nyugdíjintézzettel való fúzió előkészítésére a tanácsot megbizsa s hogy az alapszabályokat oly módon módosítja, hogy művezető, titkár és rendező, ha nem is színészember, rendes tagja lehet az egyesületnek.

Napirend előtt felszólalt Tompa Kálmán és látvannégy társa megbizásából indítványt nyújtott be, hogy Feld Zsigmond igazgatót az egyesület dísztagjává válaszsák.

Janovits elnök teljesen méltányolja és elismeri Feld igazgatónak elévülhetetlen érdemeit és nem kételkedik abban, hogy a tanács, a közgyűlés egybehangzó véleménye értelmében a legközelebbi közgyűlés elé ily irányú javaslatot fog terjeszteni.

Hosszu és szenvedélyes vitára adott okot Somfárnak az az indítványa, hogy a vasárnap délelőtti próbák eltöröltessenek. A közgyűlés névszerinti szavazással azonban az eddigi rendszert tartotta fenn, vagyis, hogy vasárnap és ünnepnap délelőtt is tartható próba déli 12 óráig.

Majd Herczföld Dezső bankhivatalnok, mint a kiküldött számvizsgáló-bizottság előadója terjesztette elő jelentését.

A számvizsgáló-bizottság javasolja, hogy a felmentvényt minden irányban megadják és az igazgató-tanácsnak, tisztviselőknek és a számvizsgálóknak jegyzőkönyvi elismerést szavazzanak. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette a számvizsgáló-bizottság indítványát, mire a közgyűlés folytatását holnapra halasztották.

A színész-kongresszussal kapcsolatban küldöttség tisztelettel ma délelőtt az igazságügyminisztériumban Günther Antal igazságügyminiszternél Visontai Soma orsz. képviselő vezetésével.

Janovics Jenő, a küldöttség szónoke, rámutatott arra a kulturális és nemzeti misszióra, amelyet a színészek teljesítenek. Kétségtelen, hogy a színészek a társadalom nagy érdekeinek szolgálatában állanak, elismerte ezt maga a törvényhozás is, amidőn az állami költségvetésben a vidéki színészet támogatásáról gondoskodott, elismerte a kultuszminiszter és a belügyminiszter is a színészet közérdekű voltát és a nemzeti ügy szempontjából való fontosságát. Az a haladás, melyet Magyarországon nemzeti ujjaébredése óta tett, sok részben a színészetnek köszönhető. Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételét bizalommal várják az igazságügyminisztertől, aki a mellett, hogy az igazságügyi kormányzatnak vezetője, a szepművészetnek és irodalomnak is kiváló ismerője és megértője.

Günther Antal igazságügyminiszter válaszában örömet fejezte ki a felett, hogy ez alkalommal neki módjában van az igazságügyi kormányzat keretén belül segítségére lennie a nemzeti színészetnek, amelyet ő is a nemzeti előrehaladás egyik fontos tényezőjének tart. Át van hatva maga is annak tudatától, hogy rájuk nézve ugyanazon szempontokat kell érvényesíteni az igazságügyi eljárás illetőleg, mint az állami hivatalnokokra. Rajta lesz, hogy ezen kívánságokat érvényesítse.

Janovics Jenő igazgató mondott köszönetet a miniszter válaszáért a küldöttség nevében, amely a miniszter éltetésével távozott.

(*) **Dalest.** Mindig örülünk egy magyar művész vagy művésznő sikerének. De különösen örülünk neki akkor, ha azt a sikert nem befolyásos összeköttetések, nem a zsurnalisztikával való barátkozás, vagy más ilyen segédeszközök igénybevételével, hanem tisztán és kizárólag művészetével sikerült kivívnia az illetőnek. Ilyen eszményi, tisztán művészi sikernek voltunk ma este tanúi a Royal-teremben, ahol Kasicsné-Durigó Ilona asszony két órán át ritka élvezetet szerzett művészi énekével a nagy számmal megjelent, rendkívül válogatott közönségnek. Nem először lépett ma a művésznő a nyilvánosság elé. Legutóbb is az egyik filharmoniai hangversenyben aratott fényes sikert és ennek méltó folytatása volt a mai élvezetes dalest, amelyre a művésznő nagyon szép és változatos műsort állított össze. Wolf Hugó, Brahms, Bizet, Csaiikovszky, Tarnay, és más magyar szerzők dalai

alkalmat adtak a művésznőnek valamennyi jeles tulajdonságának: gyönyörű, tömör mezzoszopránjának, kiváló izlésének és intelligenciájának, valamint nemcsak átmondott, hanem mélyen át is érzett előadásának teljes érvényesítésére. Egyik dalt szebben énekelte a másikkal, de hogy melyiket énekelte a legszebben, azt bajos volna megmondani. Nekünk legjobban tetszett Wolf Hugó „Weyla éneké”-nek, Brahms „Feldeinsamkeit” című dalának, Bizet „Adrien”-jének és Csaikovszky románcának stilszerű előadása. Nagy hatást keltett a művésznő a magyar műdalokkal is, amelyek közül főleg Tarnay Alajos, Kasics Ozmán és Kálmán Imre szerzeményei tetszettek. A közönség különben egész este nagyon lelkes hangulatban volt, több dalt megújított és általában rendkívül meleg ovációkban részesítette a művésznőt.

a. k.

(*) A „Gretchen” jubileuma. A Magyar Színházban ma este ötvenedszer adták Davis és Lipschütz maró szatirját, a „Gretchen”-t. A nagy emberi hibákat és apró kisvárosi félszeregeket pompásan ostorozó szinpadí tréfa ezúttal is friss, liktető, pezsgő előadásban játszódtott le a közönség előtt, amely megértett minden elmés csipést és élvezett minden elegáns vágást, amely elevent ért. Az előadók közül ma fokozott sikere volt Mészáros Gizának és Csörtösnek, de a jubiláris ünnepségből méltán kivethették részüket Forrai Rózi, Harmos Ilona, Boross, Réthey, Körmendy, Rátkai.

(*) Blaha Lujza ünneplése. A nagymama ma esti előadása ismét alkalmat nyújtott a közönségnek, hogy Blaha Lujzát ünneplhesse. Az országos színészgyűlés tagjai ma nyújtották át babérkoszorújukat Blaha Lujzának az összes vidéki színtársulatok nevében. A nagymama első felvonása után a kongresszus tagjai testületileg megjelentek a szinpadon, ahol — miután a függőnyt felvonták — dr. Janovics Jenő, a kolozsvári színház igazgatója magas szárnyalású beszéd kíséretében átadta a hatalmas babérkoszorút Blaha Lujzának:

Ilyenkor, márczius idusa táján — mondta többek között Janovics — minden esztendőben összeseregünk mi vidéki histriók, hogy elsirjünk panaszainkat, elszüvenedünk bánatunkat, szövegessük álmunkat, építessük légvárainkat. Ma azonban, mielőtt munkához láttunk volna, egy vágyakozás fakadt fel mindannyiunk szívéből, hogy a hétköznapi munka elvégzése után záródokoljunk el egy szent oltárhoz imádkozni: eljöttünk ezen oltárhoz, amelynél a legtisztább szívű, a legkristályosabb lelki papnő áldoz, mindannyiunk öröme, gyönyörűsége, ékes dicsősége. A mi elhaló gyöngye hangunkat erőssé teszi a nagy Alföld végtelen rónáiról idesuhanó szellő, imádságot hoz a fellegetek búvó Kárpátok közül, Erdély vadregényes bérceiből idehangzó mennydörgés, mely hozsannát zeng, a méltóságosan hömpölygő Al-Duna tájáról idehullámzó moraj, mely fohászt lehel. Mindeniütt, ahol magyar histrió magyar szót hirdet, vilányfényárban uszó színház-paloták hatalmas boltívei közül épp úgy, mint a templomokká magasztosult pajták gyertyafényes szinpadjain, egy-egy vágyakozás, egy fohász, egy imádság szakadt, áldja meg az Isten, áldja meg azt a csudálatos, azt a csudatévő asszonyt, akit csak imádsággal tudunk felérni.

Janovics igazgató beszédét zugó taps követte, mit Blaha Lujza meghatva köszönt meg. A mai előadás különben ismételt ház előtt folyt le s a publikum a többi szereplőt is szíves ovációban részesítette.

(*) Nyugat. Ignó főszerkesztésében, Ösvát Ernő és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő s legelőkelőbb szépirodalmi folyóiratunknak legújabb, hatodik száma a következő változatos tartalommal jelent meg: Elek Artur: D'Annunzio drámái. Gellért Oszkár: Versek. Ady Endre: Mihályi Rozália csókja (novella). Lukács György: Novalis. Ignó: Idegen költőkből. Fenyő Miksa: Nietzsche-irodalom. Cholnoky Viktor: A farkas (novella) és Szép Ernő: Versek. Ezenkívül a Figyelő rovatban irodalmi, a színházi és művészeti események változatos és magas nivójú kritikája. A Nyugat előfizetési ára évi 20 korona, előfizetni lehet: V., Méréleg-utca 2. szám.

(*) A tanítónő. A Vigszínházban holnap, csütörtökön, hosszabb pihentetés után a „Nincs elvámolni valója?” című bohózat kerül színre. Pénteken a „Tatárjárás”-t ismétlik, amelynek következő előadása, a „Tanítónő” bemutató estéi miatt kedden lesz. A „Tanítónő”, Bródy Sándor maradandó értékű életképét szombaton mutatják be gyönyörű kiállításban és a következő szereposztásban: A tanítónő — Sz. Varsányi Irén, Öreg Nagy István — Szerémy Zoltán, Ifj. Nagy István — Fenyvesi Emil, A nagyszony — Haraszthy Hermin, Főur — Hegedűs Gyula, A tanító — Tihanyi Miklós, A kántor — Vendrei Ferencz, Kántorkisszony — Komlóssy Ilona, Kray Ida — Hegedűs Gyuláné, Káplán — Göth Sándor, Szolgabíró — Tapolezai Dezső, Járásorvos — Sarkadi Aladár, Törvénybíró — Balassa Jenő, Bérló — Győző Lajos, Czigányprimás — Bárdi Ödön, Cseléd — Kész Rózi.

(*) Bemutató a Gyermekszínházban. Holnap, csütörtökön lesz a bemutatója Hervay Frigyes énekes és táncos varázsseregének, „A hét holló”-nak. Ez újdonságban meg van minden, ami a gyermekvilágnak tetszetős. Van benne tréfás és komoly jelenet, ének, tánc, balett és látványosságok. A bemutató iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

(*) Hangversenyek. Major J. Gyula szerdán, április 1-én a Royal-teremben tartandó hangversenyének egyik fénypontja új triója lesz, mely Kemény Dezső és Schiffer zeneakadémiai tanárok közreműködésével kerül előadásra. Ugyanezt a művet a jövő héten más szerzeménnyel együtt Berlinben és Drezdában kamarazene-hangversenyeken fogja Major előadni.

Feinhals Frigyes kamaranékes, a világhírű Wagner-alakító csütörtökön, április 9-én a Vigadó nagytermében egyetlen dalestélyt rendez. Az érdeklődés ezen estély iránt, a művész kiváló rangjához méltóan, már most igen nagy. Feinhals és Major hangversenyét Méry Béla rendezzi.

Weidt Lucy kamaranékesnő, ki a legutóbbi operai vendégszereplése alkalmával, mint Aida szenzációs sikert aratott, csütörtökön, márczius 26-án este a Royal-teremben tartja önálló dalestélyét, melyre jegyek a Harmónia zeneműkereskedésben kaphatók.

Marschalkó Rózsika dalestélyét holnapután, márczius 20-án a Royal-teremben rendez. Jegyek a Harmóniában, valamint az esti pénztárnál kaphatók.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 18.

Az adóemelési kérdésének zafos és izgalmas tárgyalásai után, ma ismét a régi kép... A városatyák hirtelen fellobbant buzgalma hirtelen lelohadt és ma már üres padhelyek meredtek ki a nemrég még zsufolt széksorokból.

A szenvedély és izgalom helyett ma a kedély vonult be az ódon terembe; a kedély, melynek egy szelemes városatyá szerint: Eötvös Károly a neve.

A vajda tisztas alakját már jóideje nélkülözték a közgyűlés termében, megjelenése a mai fáradt hangulatban valóban a villamos áram erejével hatott. Egyszerre felderültek az arcok, kiegyenesedtek a csüggedten görnyedő hátak és feszült érdeklődés ült a már-már elharapódzó unalom helyébe. És a vajda gondoskodott is arról, hogy az érdeklődést minden szavával fentartsa.

Az ülés, melyet Filepp Kálmán főpolgármester vezetett, egyébként gyors menetben bonyolódott le és már egyenved nyolcz óraker véget ért.

Bejelentette az elnök, hogy több szakbizottságban részint elhalálozás, részint lemondás folytán üresedés történt. Javasolja az elnök, hogy ezeget a helyeket a legközelebbi rendes közgyűlésen töltsék be.

Bejelenti az elnök, hogy a szavazatszedő küldöttség elnöki állása Novák Sándor elhalálozásával megüresedett, ezt a helyet be kell tölteni. Javasolja, hogy az elnöki állásra küldjék ki Szabó Jánost, alelnökké Hajós Zsigmondot; új tagokká pedig Hajdu Marczelt és Kozma Jenőt. Ehhez a közgyűlés hozzájárult.

Földváry Antal főjegyző az időközben érkezett miniszteri leiratokat terjesztette elő.

Bódy Tivadar tanácsos a városligeti vendéglő bérletére vonatkozó tanácsi javaslatot mutatta be. A tanács előterjesztése szerint, ha ezt az ajánlatot elfogadják a közgyűlés, akkor a főváros a vendéglőért és területért 14 százalék bruttó jövedelmet kap.

Kasics Péter nem járul hozzá a tanács javaslatához. Van a Wampeticénél jobb ajánlat is; ezért azt javasolja, adják vissza az ügyet a tanácsnak azzal, hogy vagy pályázatot hirdessen, vagy jobb ajánlatot terjeszzen elő.

Burián Béla azt javasolja, hívja föl a tanács Wampeticet, hogy hajlandó-e a történet legnagyobb ajánlatához hasonló bért adni. Ha erre hajlandó, akkor kössék meg vele a szerződést.

Boross Soma leghelyesebbnek tartaná, ha a bérletet Wampeticnek adnák ki.

Eötvös Károly elfogadja a tanács javaslatát. A városligeti vendéglőre, mint üdülő helyre, szükség van. Wampetic bebizonyította, hogy az igényeknek kellő módon meg tud felelni. A főváros — ugymond — nemcsak jogból él, hanem méltányosságból is; ez pedig azt hozza magával, hogy Wampetic kapja a bérletet, aki abba sokat befektetett és megfelelő színvonalra hozta. Az, hogy ő ott vagyont szerzett, nem lehet ok rá, hogy elússzék a bérlet; hiszen talán nem az az érdeke a fővárosnak, hogy olyanokkal álljon szóba, akiknek a vállalatuk nem sikerült.

Az elnök ezek után elrendeli a szavazást. A többség elfogadta a tanács javaslatát, vagyis azt, hogy a bérletet Wampetic kapja.

A további tárgyak során egyhangulag hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a lakásbér-szabályzat 25. §-át oda módosítsák, hogy május elseje helyett második legyen a költözökös napja; ha pedig ez ünnepnapra esnék, akkor harmadika.

A Farkasvölgyi közúti villamos vasút folytatásos megépítése ügyében gróf Festetic Géza tanácsos azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a vonalat egyelőre ne hosszabbítsák meg a zsidó temetőig. Javasolja a tanács, hogy a vonal megépítését egyelőre hagyják függőben. Baránszky Gyula, Perczel Béla és Wilhelm Adolf felszólalása után a közgyűlés többsége a vonal megépítése mellett foglalt állást.

Hozzájárult a közgyűlés Viola Imre tanácsos előadása alapján a kórházi fő- és rendelő, valamint a kórházi al- és segédorvosok fizetési rendezéséhez, akként, hogy a többlet-kiadás az ápolás-díjak terhére essék.

Az új patikák felállítására vonatkozó huszonhatrendbeli kérvényt elutasította a közgyűlés.

Apróbb ügyek elintézése után a tanács, illetőleg a közigazgatási ügyosztály megtette az előterjesztést a városrészeknek vízszolgáltatás szempontjából való olyan megállapítása tárgyában, hogy a belső és külső területek elkülöníttessenek. Willinger Ferencz a vízvezetékek nagyobb kiterjesztését tartja kívánatosnak, amire Vosits Károly tanácsos azt jegyezte meg, hogy akkor szavazzon meg a közgyűlés a vízművek nagyobb szolgáltató-képessége czéljából — öt millió koronát. Az ügyet, újabb előterjesztés tétele végett visszavadták a tanácsnak.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a III. ker. kath. plébániához második kápláni állást szervezzenek.

Boross Soma interpellációt terjesztett a polgármester elé, hogy van-e tudomása arról, hogy a vízművek igazgatóságának a nevében közegek járnak az érdekelt felekhez azzal, hogy csakis az igazgatóság van joga a vízmérő-órákat felszerelni.

Az interpellációt kiadták a polgármesternek.

Bittner Jánosnak a vásárcsarnoki helyberek dolgában tett interpellációjára Melly Béla tanácsos adta meg azt a választ, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Végül a nyugdíjügyek elintézése után a közgyűlés egyenved nyolcz óraker véget ért.

(*) A Nemzeti Színház. Évek óta hirdeti az ország minden fóruma a Nemzeti Színház újraépítésének szükséges voltát, mert a mostani színház a tűzbiztosság követeléseinek nem felel meg. A főváros néhány évvel ezelőtt meg is tagadta a színháznyitási engedelmet, de a belügyminiszter a főváros határozatát megsemmisítette. Ezzel azonban a színház tűzbiztosságát nem intézték el. A múlt hónapban gróf Apponyi Albert kultuszminiszter elnöklésével szakértekezletet tartottak s a miniszter megbízta Almády Géza tanácsost, hogy az egyik magán-színház igazgatójával igyekezék megállapodni, hogy az

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 80.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

állam megkapja a színházat, amíg az új Nemzeti Színházat megépítik. Almády Géza tanácsos eljárásáról most nagy előterjesztésben számol be. Elmondja, hogy elfogadható ajánlatot egyik magán-színháztól sem kapott. Előterjesztésében azután azt a kérdést veti föl: vajjon nem-e lehetne a kisebb intim színházak előadására a régi Nemzeti Színház épületét megfelelő átalakítással továbbra is állandóan fentartani, a gazdagabb kiállítású, nagyobb személyzetet követelő költséges darabok előadására pedig más helyen megfelelőbb modern, nagyobb színházat építeni? Az előterjesztés szerint ez lenne a kérdés legjobb és legpraktikusabb megoldása.

Nyílt-tér

(E rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
KÁRZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Ovszer TIFUSZ ellen.
A városi és községi kórházakban használt
Hona
ARTÉZI VÍZE legyen mindennapi italod.
Megrendelhető: Telefon 50-72. szám.

OVSZEREK
Cumuli és halhólyag, 30% engedélyezett
tartalékot 1-10 forintig. Capot-Americaia rövid,
2-3 forintig. Mítagyűjtemény (26 db) a leg-
finomabb minőségű urak részére 5 forint. Irriga-
tor, felszerelve 2-5 forint. Diana-tyúk, legfino-
mabb 2.50, 8.-, 8.50 forint. Minden megrende-
lésnél 30% engedély. Arjogyzók ingyen.
Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az Ormai testvérek bünygye. A budapesti büntető törvényszék ma fejezte be tíz napi tárgyalás után az Ormaiék magánokirathamisítási ügyének tárgyalását. A pörbeszédre került azután a sor; ez a része a tárgyalásnak azonban nem a megszokott sablon szerint folyt le. És jogászai körökben méltán érdeklődésre számíthat az a dolog, ami itt történt. Dr. Keserü Lajos kir. ügyésznek ugyanis a vádbeszédet kellett volna megtartania. A királyi ügyész azonban vádbeszéd helyett hatalmas védőbeszédet vágott ki, melyben kifejtette, hogy személyére nézve sokkal könnyebb és kényelmesebb lenne, ha fentartaná a vádat Ormai József ellen, de az igazság védelme arra készíti, hogy a simább ut helyett a nehezebbet válasza és elejtse a vádat, mert semmi oly bizonyíték nincs, amelynek alapján a vádlottat elítélni lehetne.

Erre a vádat az államvasutak képviselője vette át. És a bíróság bünygynek mondotta ki Ormai Józsefet magánokirathamisítási bünygytében mint testest s ezért 3 évi fegyházra ítélte. A bíróság Ormai Mórnak, az Amerikába szökött testestársnak 10.000 korona óvadékát elkobozottnak jelentette ki. Az elnök másfél óra hosszáig tartó indokolásában beigazolt, hogy Ormai József bátyjával, Ormai Mórral előzetesen összebe-szélve, megállapított terv szerint hamisított fuvar-kevelekkel 40.000 korona erejéig megkárosították a magyar államvasutat. Dr. Keserü ügyész az ítélet

ellen a vádlottjává a felmentés végett felebbezett. Felebbezett dr. Fényes Samu védő és a vádlott is. Ormai Józsefet a pótmagánvédő indítványára — az ügyész elfoglalt álláspontja miatt nem nyilatkozott a további fogvatartás mellett — a bíróság továbbra is fogva tartotta.

§ A beregszászi pümpör. Dávid Márton és társai bünygyében ma délelőtt 9 órakor folytatták a tárgyalást. Frisch Herman lényegtelen vallomása után Kohn Emánuel nagyszöllősi lakos vallja, hogy látta, mikor Dávid Adolf két oláhnak megmutatta Spitz házát. Már ez ekkor gyanus volt előtte. A Spitz meggyilkolását követő reggel korcsmája előtt állt tanu, mikor Dávid Adolf arra jött és azt mondta neki: Tulestünk rajta. Tanu erre azt kérdezte Dávidtól, hogy nagyon kiabált-e? Mire Dávid azt felelte, hogy nagyon rimándokodott és nagyon kiabált. Tanu erre sirni kezdett. Dávid pedig elment. Szép Géza elnök kérde tanutól, hogy Dávid első szavára honnan tudta, hogy miről van szó? Hosszas faggatás után tanu azt mondja, hogy onnan gondolta, mert Dávid Adolf azt mondta neki: Tulestünk Mojsén. Azután dr. Kun Béla ügyvédjelölt, Kohn Emánuel fia elmondja, hogy atyjától mindjárt reggel meghallotta, amit Dávid Adolf mondott, előző este pedig látta a Beregszászról jövő vonaton Dávid Adolfot.

A bünpör folytatólagos tárgyalása közben izgalmas jelenet következett az elnök és Kelemen Samu védő között. Ugyanis dr. Kun Béla vallomásánál erős ellentmondásokba keveredett. Kelemen védő indítványozta, tekintettel arra, hogy Kun vallomása során oly értelmű nyilatkozatot tett, hogy az első főtárgyaláson esküvel erősített vallomásának egy része nem teljesen igaz, ennél fogva a bíróság tegye át az erre vonatkozó jegyzőkönyvet az ügyészséghez és hamis tanuzás miatt indíttassék meg tanu ellen az eljárás. Egyben kéri dr. Kun Béla ügyvédjelöltnek nyomban való letartóztatását. Borsos József ügyész ellenzi a védő indítványát. A bíróság hosszas tanácskozásra vonult vissza, mely után elnök kijelentette, hogy a törvényszék védő indítványát elutasítja.

A tárgyalást délután folytatták, amikor dr. Winter Artur, Róth Samu, Rubin Károly tanukat hallgatták ki. Még vagy 100 tanu vár kihallgatásra és a tárgyalás előreláthatólag 10 napot fog igénybe venni. A bünper állítólagos szemtanuit két-három nap múlva hallgatják ki.

§ Hamis tanuzással vádolt gróf. Ma került tárgyalásra a budapesti büntetőtörvényszéken a szemérem elleni tanuzásra csábítás bünygyével vádolt gróf Nyáry Rezső, volt főrendiházi terebiztos bünygye. A tárgyalásra beidézték a bíróság 10-15 iskolás kis leányt is részben tanukul, részben pedig sértettekül. A kis leányok — akik valamennyien a Bajnok-utcai elemi iskola növendékei — a délelőtti folyamán vig nevetgéléssel és szaladgálással töltötték az időt a tárgyalóterem folyosóján. A tárgyalás zárt ajtók mögött folyt le. A gróf tagadta kihallgatása folyamán a terhére rótt bünygyeket s azzal védte magát, hogy az egész feljelentés boszu műve, amelyet megzsarolása miatt eszeltek ki ellene a panaszosok. Kihallgatása után dr. Dési Géza védő kérte, hogy a törvényszék elmeorvos szakértők véleménye felülvizsgálás céljából terjesztessék fel az igazságügyi orvosi tanácshoz. A bíróság helyt adott ezen kérelemnek s a mai főtárgyalást elnapolta.

§ „A bankárok.“ Székely vizsgálóbíró naponta újabb és újabb tanukat hallgat ki a letartóztatott Kardos-fiúk bankbukási ügyében. A tanuk vallomásait a vizsgálóbíró közli a letartóztatott terheltekkel is, akik Kempner és Pinterits könyvszakértők jelenlétében adják meg a tanuk vallomásaira észrevételeiket. A vizsgálat előreláthatólag még hónapokig el-tart s addig a terheltek fogva maradnak. A védelem most csak arra törekszik, hogy a letartóztatottak közül Kardos Zoltánt és Kardos Dezsőt ideiglenesen szabadlábra helyeztessék, mert ezeknek igen kevés részük volt a banknál folyó üzelmek elkövetésében. Ezek mint napbiztosok folytak csak bele az üzletmenetbe. Ugy értesülünk, hogy Kardos Árpádné szül. Deltl Ella ellen a Kárpáthy hagyaték állítólagos megdézsmálása miatt lopás bünygyét címén megindult eljárás semmi pozitív adatot kideríteni nem tudott s így az ügyészség ez ügyben nyomozat-megszüntetést indítványozott.

Miss Madge Walsh

a brooklyn Beach-Biloxi czirkusz műlovarnója.

— A lovam is ért — ugylátszik a kozmetikához, mert amióta porcellán pouderral hintem be arcomat, mindig olyan büszkén tánczol, hogy alig bírok vele.

Amerikai porcellán poudor részvényársaság magyarországi depótja Budapest IV., Kossuth Lajos-utca 1. Ismeretterjesztő füzet ingyen.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsdepalota zárkó-letétele. Ma a déli tőzsdén, az értéktőzsdei teremben a látogatók egy koporsóalakú kőtartályt csodáltak meg, mely a terem Széchenyi-téri oldalán volt közszemlére téve. A szokatlan tárgy mindjárt fölkellette a jelenlévők figyelmét s nyomban megeredtek a csipős megjegyzések, vajjon az értéktőzsdei üzletet temetik-e el abban a szarkofágban. Röpködtek még egyéb megjegyzések is a levegőben, ezek helyett azonban közöljünk azt az információt, hogy a kőtartály azoknak az okmányoknak az elhelyezésére szolgál, melyeket zárkóletételei ünnepségeknél szokás közből készült safe-depositbe helyezni. Ezen az alapon azután megtudtuk, hogy a tőzsde e hó 21-iki közgyűlésén megtörténik az ünnepélyes zárkóletétel is, bár ez a közgyűlés tárgysorozatába nincs felvéve. Tehát az elmaradt fölavatási aktus helyett mindjárt zárkóletételben lesz részünk, bár szerény ünnepség keretében, noha többször hangoztattuk, a tőzsde s egyuttal a kereskedelem kívánságának az felelni meg, ha ez az ünnepség — már mint a felavatás — megfelelő keretben esne meg. De hát így is jól van. Az említett aktusnak csak az ad ünnepi jellegét, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter is kilátásba helyezte megjelenését a zárkóletételei aktusnál. Ebből az alkalomból szemünkbe ötlük ugyan, hogy odaát Ausztriában a napokban fölavatták a bécsi kereskedelmi akadémia új székházát, hol a trónörökös is megjelent az udvar néhány tagja kíséretében. Helyénvaló lett volna, ha az udvar a tőzsde ilyen ünnepi aktusánál résztvesz s hogy ez nem történt így, tudjuk, nem a tőzsdetanács hibája, amely megkísérelte már a fölavatáskor az uralkodó képviseltetését megnyerni s csak az volt a hiba, hogy akkor, mikor arról győződött meg, hogy ezt nem teljesítik, kellett volna mindennek daczára fölavatni a tőzsdepalotát. A tőzsde elvégre mégis fontosabb intézmény, mint egy kereskedelmi iskola s csak azért nem bocsátkozunk bele mélyebben ebbe a dologba, mert az ilyesfélék megszoktuk. Ha valahol Csehországban egy apró kiállítás nyílik meg, kerül oda főherceg nem is egy. Ha azonban nálunk megy végbe valami ünnepség, hol a nemzet gazdasági törekvései, ereje kifejezésre jut, az az ő szempontjukból — semmi.

A tőzsdei segítő-egyesület közgyűlése. A Budapesti Áru- és Értéktőzsde Tagjainak Segítő-Egyesülete e hó 28-án d. u. 1/5 órakor tartja ezidei közgyűlését.

A parkettgyárak kartelle. Hetekkel ezelőtt már jeleztük, hogy egy újabb közös kartel készül, a magyar és osztrák parkettgyáraké. Most már beszámolhatunk arról, hogy ez a megegyezés megvalósult, még pedig egy korlátolt felelősségű társaságot csinálnak a két ország gyárai, hol a „közös eladás“ jámbor fogalma alatt sarczolja meg az építő ipart s az egész kartelirozásnak mi, a lakásbérlok adjuk meg majd az árát. A kartel éppen jó időben verődött össze, amikor a lakásdrágaságról panaszkodik az egész főváros. Nem építenek eleget — panaszkodnak uton-utfélen s ez az újabb megdrágítási momentum bizonyára még kevésbé csábítja majd a vállalkozókat. A kartelnél azonban ilyen körülmények nem szoktak latba esni s a legújabb közös kartel majd fölvirágoztatja a résztvevők anyagi jólétét. A magyar gyáraknak már különben eddig is volt egy eladási irodájuk Egyesült parkettgyárak r. t. czim alatt. A megegyezésben résztvettek: az Aktiengesellschaft f. Holzarbeitung Bécs, Löwy Dávid és Fia Bécs—Ujpest, Fried és Benedek Budapest, Wichtig és Spitz Budapest, Pongrácz-féle

parkettgyár Zágráb, Brüder Engel Bécs, Maximilian Grossmann u. Comp. Bécs. A kartel meg fogja állapítani az árakat és az eladási feltételeket. Az egyedüli helyes pontja az egyezménynek az, hogy a gyárak az építkezési vállalkozóknak adandó tulságos hitelek is szabályozni akarja, nehogy az egyes gyárak túlzott érdekeltségeket vállaljanak. Az exportüzletre nem terjed ki a megegyezés.

A londoni gyapjuauktió. A tegnapi londoni gyapjuauktió megnyitása alkalmával — jelentik lapunknak — az árak merinogyapjuknál 7.5 százalékkal, durva kereszteseknél 10—15 százalékkal olcsóbban alakultak az utolsó februári aukciózárlattal szemben.

A Bosnyák-hercegovinai bank tökeemelése. A Bosnyák-hercegovinai Szabadalmazott Országos Bank, mely a Wiener Bankverein-nal áll szoros összeköttetésben, jövő hó 22-én tartja meg ezidei rendes közgyűlését. A mérleg előterjesztésén, valamint egyéb tárgyakon kívül javaslatba hozzák a közgyűlésen 20.000 darab teljesen befizetett 100 korona névértékű részvény kibocsátását, miáltal az alaptőke kétféleképpen emelhetnék fel. Egyben a forgalomban lévő 100.000 darab ideiglenes részvényt 80.000 darab 100 korona névértékű részvényre teszik össze. A részvénytársaság hasonló tárgyban az 1907 április 29-én tartott közgyűlésén már határozott, e határozatokat azonban a mostani közgyűlésen megsemmisítik. Itt említjük még azt az értesülésünket is, hogy a bank az idén 9 százalékot fizet osztalék fejében, mint tavaly s a szokásos tartalékolásokon kívül egy százezer koronás alapot létesít tisztviselői számára.

Tenyészertés-kiosztás a Székelyföldön. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a székelyföldi kirendeltség útján tavaly huszonnégyezer korona ára tenyészkozát (443 darabot) osztott szét harminczhárom községben háromszázharom kiscgazda közt. A vételárból harmincz százalékot elengedtek a kiscgazdáknak. Minthogy pedig tavaly oly tömeges számu jelentkező volt, hogy csak egy részük jutott tenyészkozához, a miniszter elrendelte, hogy az idén huszonnégyezer korona fordítással erre a célra, ugyancsak harmincz százalékos árkedvezmény nyújtásával. A sertéseket a gödöllői koronauradalomból és fogarasi ménésbirtokból, részben pedig magánosoktól szerezték be.

A Goetz-féle részvénytársaság osztaléka. Az A. G. für Holzgewinnung und Dampfsägebetrieb vormals Goetz & Co., melynek magyarországi fiuzleteknél is van érdekeltsége, április 30-ával zárja mérlegét. A társaság osztalékát a tavalyi 45 frankkal szemben 50 frankra becsülik.

Uj személyidiszabás életbeléptetése. A temesvári — varjasi helyi érdekű vasuton — mint értesülésünk — a vasut megnyitása napjával zónarendszerű személyidiszabás lép életbe.

Németország kölcsönigénye. Berlini pénzügyi körökben — amint onnan írják — az a vélemény, hogy ugy Poroszország, mint a Német birodalom az idén nagy kölcsönigényekkel fog a világ elé lépni. Ezeket az igényeket 600—700 millió márkára becsülik. Más részről azt jelentik, hogy az új német kölcsön összege 800 millió márka lesz, 300 millió márkával több, mint amennyire azt eddig becsültk. A kormány ezzel az államkölcsönrel májusban szándékozik a piaczhoz fordulni és pedig ismét oly módon, hogy az egyes pénzcsoportok mellőzésével, nyilvános aláírásra bocsátja a kölcsönt. A kormány ezen eljárása kedvezőtlenül érintette a pénzügyi világot, mindamellé kénytelen-kelletlen nem léphet fel a kormány ellen, mert a járadékpiacz továbbá ellanyhulásával jelentékeny veszteségek érnék. Jelentékeny támogatást azonban mégsem várhat a kormány a pénzügyi világ részéről. Ezért a májusi nagy kölcsön kibocsátásának sikere még kétséges. A legutóbbi kölcsön, melyet Poroszország bocsátott ki — amint ismeretes — 181 millió márka 4 százalékos konzol volt.

A pozsonyi rakpart és közraktárak. Szerényi József államtitkár elnöklété alatt nagyfontosságú értekezlet volt a kereskedelemügyi minisztériumban, amely értekezleten a pozsonyi rakpart, iparcsatorna és pozsonyi közraktár ügyét tárgyalták. Az értekezleten a kereskedelmi minisztérium szakelőadói kívül résztvettek Pozsony város küldöttei s a magyar hajózási vállalatok vezetői.

Egy vidéki intézet tőzsdevesztése. A Száva-bródi Kereskedelmi Banknál éppen a közgyűlés megtartására készültek, amikor nagy szabálytalanságokat fedeztek fel, aminek következtében a közgyűlést el kellett halasztani. Híre jár, hogy 30.000 korona ösz-

szegű tőzsdei veszteségekről van szó, amelyet a bank egyik vezető tisztviselője az igazgatóság tudta nélkül tőzsdei ügyletekbe fektetett és elvesztett. Az igazgatósági tagok rendelkezésre bocsátották a hiányzó összeget, úgy, hogy a bank vagyona egészen érintetlen. Pagliaruzzi, az Osztrák-Magyar Bank északi fiókjának vezetője tegnap a tényállás megállapítása céljából Bródban időzött. A vétkes tisztviselőt az intézet már elbocsátotta szolgálatából.

A magyar szénzállítási feltételek. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége által a szénzállítási feltételek megállapítására kiküldött bizottság kedden folytatja együttes tanácskozásait a magyar bányá- és kohóvállalatok egyesületének kiküldöttével. Leipzig Vilmos a bizottság elnökségéről lemondván, helyébe Hatvany-Deutsch József választotta meg. Az ülésen bemutatták a prágai tőzsde, a reichenbergi kamara és a bécsi tőzsde által legújában megállapított szénszokványok szövegét, amelyek a dolog természetéből folyólag a tárgyalások alapját kell, hogy képezzék a magyar feltételek megállapításánál. Elhatározták, hogy a fentemlített szokványok mindegyikét, továbbá a bizottság által a múlt ősszel a bányavállalatok hozzájárulásával készített feltétel-tervezetet és végül a Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének javaslatát kisorsítja a bizottság tagjai között és az érdemleges tárgyalásokat e tanulmányozás után folytatják. A bányák képviselői ehhez hozzájárultak.

A magyar és osztrák petroleumfinomító új vállalkozása. A belső finomító szervezetei egy újabbal bővílnék a napokban. Ismeretes, hogy nemrégiben elhatározták Ausztriában a külön petroleumvonalok indítását, hogy a nyersolaj a termelő helyekről gyorsabban jusson a finomítókhöz. Éppen most folynak tárgyalások a petroleum-vonatokra vonatkozólag a lemergi vasuti igazgatósággal s valószínű, hogy ez az új rendszer a jövő hó 15-én életbe lép. Ezzel kapcsolatban a finomító három korlátolt felelősségű társaságot alapítanak a petroleumszállítás kapcsolatos beraktározás- és szállítással járó teendők ellátására. Egyik társaságnak a székhelye Boryslawban lesz, a galicziai nyersolaj-vidék központjában.

Fatellő-telep Aradon. Aradot, — amint ismeretes, — fatellő-telep létesítése érdekli. A M. Á. V. ugyanis a vasuti hálózat építésénél szükséges talpfaít nyers állapotban veszi át a termelőtől s eddig a nagyenyedi telepen telítette. Ez azonban már nem elég nagy ahhoz, hogy ezt a rengeteg mennyiségű kémiai munkát elvégezze, mely a vasutépítésnél és a fentartásnál reá vár. Azért egy újabb telep létesítése vált szükségessé, amely teljesen modern berendezéssel, körülbelül egy millió korona költséggel fog valószínűleg Aradon létesülni. Még ebben az évben megkezdeti az üzletvezetés a Maroson átvezető fából készült temesvári vasuti hid partmunkálatait, továbbá a máriaradnai állomás melletti Maros hid folytatásául szánt felüljáró építését.

A MÁV beruházásai az aradi vonalon. A kereskedelemügyi kormány vasuti beruházási programjának keresztülvitelét — mint már megirtuk — az aradi vasuti üzletvezetés rajonjában kezdi meg. Szerényi József államtitkár ugyanis az 1908. évi XXIX. törvénycikk tárgyalása alkalmával a parlamentben kijelentette, hogy egyedül az aradi üzletvezetés területén körülbelül nyolczvan millió koronányi befektetést kell eszközölni, mert ez az óriási terület az ország közgazdasági életének igen jelentős territórium. A minisztérium utasítása folytán az aradi üzletvezetés műszaki osztálya el is készítette már a végrehajtandó nagyszabású munkálatok tervezetét. A kereskedelemügyi kormány egyelőre huszonnégy millió korona összeget fordít az aradi rajonban a forgalom fejlesztése céljaira. S mivel főként a tömegáruk továbbítása körül mutatkoztak majdnem katasztrófális bajok, nemcsak a gyorsvonatok közlekedési utirányain rakják le a második vágányt, hanem a tömegáru-szállítások lebonyolítására szolgáló utvonalakon is. Az aradi üzletvezetés területén kettős vágány lesz a rákos—szajoli, a váraljahátszeg—petrozsényi, az arad—piskii, szajol—aradi és rákos—szajoli vonalakon. Nagyobb fejlesztési munkálatokat fognak végrehajtani a piskii, szolnoki, csabai és petrozsényi állomásokon, melyek rendező pályaudvart kapnak, illetve a meglevők kibővítettnek.

Uj vasutak. A hivatalos lap mai száma közli a szatmár—mátészalkai h. é. vasut engedélyezése tárgyában kiadott engedélyezési okiratot. E szerint a minisztérium felhatalmaztatik, hogy a m. kir. államvasutak szatmárnémeti állomásából, mint forgalmi kezdőpontból kiindulva, a M. Á. V. szatmárnémeti—szatmargözfürési vonalrészének együttes használata mellett, ezen utóbbi állomásnál való

elágazással Csenger és Győrtelek község irányában a szabolcsvármegyei helyi érdekű vasut Mátészalkai állomásig vezető helyi érdekű vasutat, az 1880. évi XXXI. és az azt kiegészítő 1888. évi IV. törvény, cikkeiben foglalt feltételek alatt engedélyezhesse — Közli továbbá a hivatalos lap a k a s s a — h e g y a l j a i h. é. vasut engedélyezését is. A minisztérium — e szerint — a M. Á. V. Szerencs állomásából kiágazólag Abaujszántón át a magyar királyi államvasutak Hidasnémeti állomásig vezető gőzüzemű helyi érdekű vasutnak a fenti törvénycikkeiben foglalt feltételek mellett leendő engedélyezésére ezennel felhatalmaztatik. — Ugyancsak ma jelent meg a Somogy vármegyei egyesült h. é. vasutak r.-t. tulajdonában egyesült somogyszob—barcsi, balatonszentgyörgy—somogyszobbi és kaposvári—barcsi h. é. vasutak építésére és üzemeltetésére kiadott engedélyokiratok. Ezen „engedélyokirat” erejénél fogva a Somogy vármegyei egyesült helyi érdekű vasutak részvénytársaság, mint a somogyszob—barcsi és a balatonszentgyörgy—somogyszobbi helyi érdekű vasut részvénytársaságok egyesüléséből alakult barcs—balatoni és a kaposvár—barcsi helyi érdekű vasut részvénytársaságok jogutódja engedélyt kap és kötelezettséget vállal arra, hogy a déli vaspálya Balatonszentgyörgy állomásából kiágazólag a Somogyszob állomásán át a déli vaspálya Barcs állomásáig, továbbá a M. Á. V. Kaposvár állomásától, mint forgalmi kezdőponttól kiindulva a kaposvár—kaposmérői vonal együttes használata mellett a Kaposmérőnél beiktatott csatlakozó forgalmi kitérőtől kiágazólag Kadarkuton át a pécsi—barcsi vasut Darány és Barcs állomásai között beiktatott Rigócz kitérőig, illetve a rigócz—barcsi vonalrész együttes használata mellett, a déli vaspályatársaság Barcs állomásáig, mint forgalmi végpontig megépült vasutvonalakat, mint egységes helyi érdekű vasutat üzemben tartsa. Az egyesített vasutvonalak tényleges építési és üzletberendezési tőkéje 8,950.000 koronában állapított meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére engedélyes társaság 634.000 koronát, tartalékalap képzésére pedig 120.000 koronát köteles fordítani.

A mezőgazdasági helyzet. A földművelésügyi minisztérium a gazdasági tudósítókól beérkezett tudósítások alapján a február és márczius első felének mezőgazdasági állapotáról szóló jelentését ma tette közzé. A jelentés szerint az őszi vetések az ősz folyamán nagyon sok helyen ki sem keltek s ezeken a vidékeken a földben maradt vetőmag megromlásától is félték a gazdák. Ezzel az aggályal szemben ma megnyugvással konstataható, hogy az enyhe lefolyású tél után alig van nagyobb terület, ahol a vetések ki nem keltek, illetve a vetőmagvak elpusztultak volna. Az aránylag kedvező téli időjárás hatása alatt a vetések nagyobbára elég sűrűn keltek és a vetések rossz telelése miatt táplált aggodalmak mindinkább kezdenek oszladozni. Igaz ugyan, hogy néhány nap óta ismét hidegebbre fordult az idő, ami, ha tartósan ilyen marad, könnyen kártékony hatással lehet a vetések és általában a vegetáció további fejlődésére. A szántás és vetés sok helyütt már februárban megkezdődött; az őszi vetések egészben véve kielégítőek, a féreg- és rovarkár kevés. A munkáviszonyok általában országszerte javulnak.

Az Adria hajók forgalma. Érkezett „Andrássy” 16-án Nápolyból Marseilleba. „Báró Kemény” 15-én Santosból Rióba, „Stefánia” 14-én Glasgowból Maltába. „Deák” 16-án Catániából Tuniszba. Indult: „Szápár” 16-án Nápolyból Messinába, „Szent László” 17-én Maltából Catániába, „Zrinyi” 16-án Palermóból Nápolyba.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Idégyengességi állapotok
Elektromágneses gyógyítás.	Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonváltás).	Idégyfájdalmak, Idégyzabák (Neuralgiák, ischias).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelőesorvadás (Tuberculosis).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véredényelmeszesedés.
Villamos masszázs (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbetegségek).
Gólván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok. (Élvtáncukorba), vérszegénység.
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
Általános Idégyesség (neurasthenia, hysteria).	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—8-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

A hűvöse fordult időjárás ma egész irányváltást idézett elő. A tegnapi lanyhaságot szilárdulás váltotta fel és úgy az áprilisi buza, mint az új októberi buza tegnap óta 20 fillérrel emelkedett. A helyi spekuláció különösen az új októberi buzában nagyobb vételeket eszközölt, mert károsnak tartja a hidegebb időjárást. Ezen véleménynyel ellentétben áll ama közzétett hivatalos jelentés, mely szerint az ország minden részében a vetésekkel meg vannak elégedve. A készáru-piaczon 10 fillérrel drágult a buza, a forgalom azonban erősen megcsappant, mint-hogy a málmok a magasabb árak mellett nem voltak hajlandók vásárolni. Mindössze 4000 mázsa buza került forgalomba. Rozs szintén 10 fillérrel javította az árát. Egyéb cikkekben nem volt forgalom.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 550 mm. 79.5 kg. 24.30 korona, 300 mm. 78 kg. 24.45 korona, 350 mm. 77 kg. 24.20 korona, 100 mm. 77 kg. 24.20 korona.
Pestvidéki: 400 mm. 79 kg. 24.30 korona, 150 mm. 76 kg. 23.90 korona, 200 mm. 76 kg. 23.80 korona.
Raktári: 900 mm. 76.8 kg. 24.10 korona.
Hartai: 450 mm. 77.5 kg. 24.20 korona.
Rozs: 100 mm. 21 korona.
Zab: 100 mm. 15.90 korona, 100 mm. 15.80 korona.
Tengeri: 100 mm. 13.25 korona.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiaczon kötött:

Előfordult:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 11.73, 11.76, 11.71, 11.82, 11.79.
Buza 1908. októberre 9.83, 9.93, 9.87, 9.95.
Rozs 1908. áprilisra 10.70, 10.71.
Rozs 1908. októberre 8.66, 8.65, 8.74.
Zab 1908. áprilisra 7.76, 7.79.
Tengeri 1908. májusra 6.70, 6.72.

1 óra 30 perc zárulnak:

áprilisi buza	11.82	11.83
októberi buza	9.92	9.93
áprilisi rozs	10.72	10.73
októberi rozs	8.72	8.73
áprilisi zab	7.80	7.81
májusi tengeri	6.71	6.72

Délutáni forgalom.

Délután hűvös idő jelzésére az irány szilárdan indult, vége felé ellanyhult.

4 óra 30 perc zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	11.80	11.81
Buza új októberi	9.86	9.87
Rozs 1908. áprilisra	10.70	10.71
Rozs új októberi	8.67	8.68
Zab 1908. áprilisra	7.79	7.80
Tengeri 1908. májusra	6.70	6.71

Budapesti gabonaforgalom.

1908. március 15-től március 16-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	554	—
Rozs	313	3237
Arpa	471	470
Zab	804	3657
Tengeri	721	16677
Liszt	—	14406
Korpa	—	16.7

Értéktőzsde.

A mai nap fordulatot hozott az értéktőzsde irányzatában s nemcsak a lanyhaság szűnt meg, hanem kedvezőbb külföldi tőzsdejelentésekre nálunk is szilárd volt a tőzsde. A szilárdsághoz jelentékenyen hozzájárultak a bécsi számlákra eszközölt nagyobb

vásárlások s az árfolyamok a déli tőzsdén érték el legmagasabb jegyzésüket. Zárlat felé azonban az értékek ismét ellanyhultak. A tegnapi zárlathoz képest a Magyar hitel 3 koronával, az Osztrák hitel 2.25 koronával javult, zárlatnál azonban a javulás már csak másfél korona volt. A Jelzálogbank 6 koronával, a Leszámitoló bank 2.25 koronával, a Hazai bank 1 koronával, Államvasut 2.50 koronával s a Budapesti közúti vasut 2 koronával, a Városi vasut 3 koronával emelkedett. A helyi piacon mérsékelt volt a forgalom. Érdeklődés mutatkozott a Pesti magyar kereskedelmi bank, a Lipótvárosi takaréknál, a Salgótarjáni, az Első magyar gazdasági gépgyár részvények után. A mai kedvezőbb hangulat következtében a járadék is emelkedett.

Az előtőzsde ma bécsi arbitrázs-vételekre barátságosabb hangulattal folyt le, a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett emelkedtek. A helyi piacon, különösen Jelzáloghitelbank részvények keresettek voltak és lényegesen javultak. A déli tőzsde irányzata magasabb berlini jegyzésekre és helyi fedezések folytán szilárd volt. Az értékek árfolyamai mérsékelttel javultak. Magyar hitel- és Jelzálogbank részvények előnyben részesültek. Az általános forgalom idénkint élénk volt. Az utőtőzsdén nyugodt irányzat mellett folyt az üzlet, a forgalom csekély volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 640.50—641.25. Magyar hitelrészvény 766.75—767.50. Osztrák-magyar államvasut 672.50—673. Déli vasut 145. Rimamurányi vasmű 535.—.—. Magy. leszámit. bank 474.50—475. Jelzálogbank 424—426.50. Magyar koronajáradék 93.77.50—93.82.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 641.——642.50. Magyar hitelrészvény 767.——768.25. Déli vasut 143.75. Rimamurányi vasmű 535.50—536. Magyar leszámitoló bank 475.50—476.50. Jelzálogbank 426.50—428. Közúti vaspálya 558—559. Városi villamos vasut 274—275.50. Magyar koronajáradék 93.77.50—93.87.50. Magyar kereskedelmi bank 3320. Lipótvárosi takp. r-t. 170. Salgótarjáni közsébbányar.-t. 572.50—573.75. Első magyar gazdasági gépgyár 381.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. március hó végére 18—20 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde irányzata nyugodt volt.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 641.50—642.25. Magyar hitelrészvény 767. Jelzálog-bank 427. Rimamurányi vasmű 536—536.25. Hazai bank 275.25. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 741.25. Rimamurányi vasmű 536.25.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, március 18. (Az Egyetértés fávirata.) A külföldi jelentések egyáltalán nem adtak okot a nagyobb üzleti tevékenységre s gabonamélték irányzata annyiban mégis szilárdabb volt, hogy buza és rozs árát 10 fillérrel emelték a budapesti tőzsdével egyértelműen, a konsum azonban nem mutatott hajlandóságot a vásárlásra s így alig fordult elő némi kötés. Egyébként is nagyon csöndes volt a forgalom, tengeri és zab irányzata nyugodt, minden árváltozás nélkül. Lisztben sem tett a konsum semmiféle bevásárlást.
Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.60—13.05 korona, mosoni és győri 11.75—12.10 korona, tótfelvidéki 11.80—12.25 kor., déli vasuti 11.75—12.— korona, marchfeldi 11.70—12.—.
Új-rozs: tótfelvidéki 11.15—11.40 korona, csepeli 11.15—11.35 kor., pestmegyei 11.20—11.35, korona különféle magyar 11.05—11.30 kor., osztrák 10.95—11.30 korona.
Arpa: morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi 7.80—8.25 kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri —.—.— kor., déli vasuti —.—.— kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.
Magyar tengeri: régi 7.05 7.25, új —.—.— kor., cinquantin 8.10—8.50, új —.—.— korona.
Magyar zab: selejtes —.—.— kor., közepes 8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.45—8.70 kor., válogatott 8.70—8.95 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, március 18. Azok a hírek, melyek a király kedvezőbb állapotáról számoltak be, a mai előtőzsdén annál jobb benyomást tettek, mert a külföldről is jobb hírek érkeztek és budapesti számlára visszavásárlásokat eszközöltek. Az árfolyamok emelkedése, mely már a tegnapi tőzsde zárlata felé megindult, folytatódott és az irányzat, bárha az üzleti tevékenység később szűkebb körre szorult, az előtőzsde végéig barátságos maradt. Az általános szilárd magatartás a déli tőzsdére is átment és később is érvényben maradt. Berlin szintén szilárd irányzatot jelentett. A déli tőzsde zárlata gyengült. A tőzsde zárlatkor üzletelen volt.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 641.50, Magyar hitel. 769.—, Länderbank 425.50, Államvasut 673.—.—.—, Elbavölgyi vasut —.—.—, Déli vasut 145.—.—.—, Alpési bányafársulat 660.25, Rimamurányi 535.50, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajár. 93.80, Orosz érték —.—.—, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.67.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 642.50, Magyar hitel 769.50 Länderbank 426.—, Unio-bank 554.50, Államvasut 673.50, Anglo-bank —.—.—, Bankverein —.—.—, Déli vasut 145.—.—.—, Gözhajó —.—.—, Alpési bányarészvény 661.50, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajáradék 93.80, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut —.—.—, Rimamurányi 536.—.—.—, Orosz járadék —.—.—, Keleti vasutak —.—.—, Skoda —.—.—, Magyar jelz. —.—.—, Kárpáti petroleum —.—.—.

Bécs, március 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegy 180.65, Osztrák hitelsorsjegy 453.—, Angol osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 537.10, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut 144.—, Dunagözhajózási társaság 1035.—, Dohány részvény 404.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.95, Német bankváltók 117.68, Osztrák Lloyd 419.—, 4.2 százalék ezüst járadék 97.70—97.60, Osztrák koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 640.25, Union-Bank 554.40, Osztrák Länderbank 424.75, Osztrák-magyar államvasut 672.—, Elbevolgyi vasut 423.50, Alpési részvény 661.50, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.50, Lipótkohó 474.—, Töröksorsjegy 188.—. Szilárd.

Bécs, március 18. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.95, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 148.10, Magyar hitelbank részvény 768.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 470.50, Rimamurányi 536.15, Magyar cukoripar —.—.—, Adria hajózási részvénytársaság 419.—, Magyar koronajáradék 93.90, 4 százalékos magyar földiteherm. kötv. 94.25, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—.—, Magyar jelzálogbank 427.—, Magyar keresk. bank 33.20.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márc. 18. (Tőzsdejelentés.) A külföldi tőzsdék szilárdságáról érkező jelentések, valamint a tegnapi newyorki tőzsdén beállott javulás, végül az a körülmény, hogy a tőzsdereformtörvény iránt emelkedik a bizalom, a mai tőzsde megnyitáskor szilárd volt az alapirányzat, amely a még folytonosan tartó kedvetlenség dacára is megmaradt a további folyamatban is. Ennek következtében majdnem az összes piacokon árfolyamjavulások voltak elérhetők, amelyek azonban túlyomórészt nem érték el az 1%-ot. Bankok közül Disconto-Kommandit és Deutsche Bank kiváló figyelemben részesültek, szintugy bányaeértékek közül a Phönix és Bochumi részvények. Szénbányapapírok el voltak hanyagolva. Osztrák vasutak bécsi hírekre emelkedtek, amerikai vasutak pedig newyorki hírekre. A többi vasutérték közül Prinz Heinrich-vasut 2%-ot meghaladó emelkedést ért el. Járadékok iránt élénk volt a kereslet. Gözhajós-részvények közül a Norddeutscher Lloyd részvényei kezdetbeli gyöngeség után később ismét javultak. A készpénzpiac ipari értékei egyenetlen irányzatúak voltak. Magánleszámitolási kamatnál 4½%, napi pénz 4¼%.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-léle
Használata valódi áldás gyomorbetegségek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

EGYETERTÉS

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 99.10, osztrák hitelrészvény 202.10, Déli vasut 25.60, orosz bankjegyek 213.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.25, Disconto Commandit 176.50, Dinamit-truszi 157.75, Harpeni 193.40, Unifikált török áradék 95.10, 4-2 százalékos ezüst-áradék 97.60, 4 százalékos magyar aranyáradék 93.75, Magyar koronaiáradék 93.75, Osztrák-magyar államvasut 143.90, Bécsi váltóár 84.00, Olasz áradék —, Alt. villamossági Edison 198.25, Gelsenkircheni 183.50, Laurakohó 208.25 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 18. 4-2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 99.10, 4 százalékos magyar aranyáradék 94. —, Osztrák hitelintézeti részvény 201.25, Osztrák-magyar államvasut 144.4, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 135.60, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.80, 4-2 százalékos ezüstáradék 99.50, Osztrák koronaiáradék 97.60, Magyar koronaiáradék 93.70, Osztrák-magyar bank 122.90, Déli vasut részvény 25.80 Elbevelgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.25, Párisi váltóár 812.76, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) márczius 18. 4-2 százalékos ezüstáradék 99.10, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 25.50, 4 százalékos Aranyáradék —, Osztrák hitelrészvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 143.60, Olasz áradék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyáradék 93.60 Nyugodt.

London, márczius 18. Angol consol —, Páris, márc. 18. (Zárlat.) 3 százalékos Francia áradék 97.27, Osztr. aranyáradék 100.20, Magyar aranyáradék 94.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486. —, 4 százalékos Olasz áradék 103. —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315. —, 5 százalékos marokkói áradék 517. —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román áradék —, 4 százalékos Amort. román áradék 1905. 92.50, 5 százalékos Orosz áradék 1906. 96.70, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 506. —, 4 száz. Szerb áradék 1907. 446. —, 4 százalékos spanyol áradék 94.85, 4 százalékos unifikált török jár. 97.05, Török sorsjegy 180.50, Török dohányrészvény 439. —, Osztrák földhitelintézeti —, Osztr. Länderbank 468. —, Magyar Jelzálogbank 456. —, Banque de Paris 14.52, Banque Ottomane 725. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 654, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 500. —, Rio Tinto 15.89, Sucrerie d'Egypte 35. —, Tula 233. —, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 148, Chartered 17.25, De Beers 293.50, East Rand 82.50, Jagersfontein 84. —, Transvaal Consols 82.50, Transvaal Land Company 44.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.09, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/32, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 2 3/8, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, márczius 18-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126 fillér. Fiatal közép (páronként 251 320 kilogrammig terjedő súlyban) 126 fillér. Könnnyű (páronként 250 kgr-ig) 128—130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslelészm: 1908. évi márczius 16. napján volt készlet 24791 drb., 1908 márczius 17. napján felhajtott 300 darab, 1908 márczius 17. napján elszállított 122 darab, 1908 márczius 18. napjára maradt készletben 24969 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, márc. 18. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 283 darab sertés, 48 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 828 darab sertés, 1 darab süldő, — darab malacz, összesen 1116 darab sertés, 49 darab süldő — darab malacz. Eladatott 767 darab sertés, 28 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 349 drb sertés, 21 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 94—100 fillér, életsúlylevonással — 122 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 90—96 fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fillérig, életsúlylevonással 122—132 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 127—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — 90 fillér, életsúlylevonással 130—134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140 300 kgr.-ig — fillérig, életsúlylevonással 126—138 fillérig. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő 96—100 fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 18. —

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter a vezetése alatt álló miniszterium, valamint az alárendelt hatóságok és intézetek segédhivatali tisztii személyzetének egyesített létszámába Bacsó Mihály örmestert, igazolmányos altisztet ideiglenes minőségű irodasegédtsztté; a marosvásárhelyi itélőtábla elnöke ifj. Nagy Mózes díjtalan joggyakornokot a marosvásárhelyi itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a pozsonyi főügyész Stevula Károly aranyosmaróti ügyészségi hivatalszolgát a nyitrai törvényszéki fogházhoz fogházörmesterré; a nagyváradai főügyész az aradi törvényszéki fogházhoz Farkas József zalaegerszegi lakost fogházörmére nevezte ki.

Áthelyezés. A budapesti itélőtábla elnöke a budapesti itélőtáblánál üresedésben levő hivataliszolgái állásra Csendes István salgótarjáni járásbírószági hivataliszolgát saját kérelmére áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Czitrón Gyula nagyszabeni lakos saját, valamint Hermann Aladár, Olivér és Odón nevű kiskorú gyermekei Csatóra, Weiszberger Izrael budapesti lakos Vajdára, Beer Zsiga nyitrai lakos Bedőre, Pollák Hugó budapesti lakos Polgárra, Pollák Emil budapesti lakos Polgárra, Vogel Ernő budapesti lakos saját, valamint Ernő és Etel nevű kiskorú gyermekei Madarászra, és Dick Vilmos marosújvári lakos saját, valamint Ella nevű kiskorú gyermeke családii nevének Kertészre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázat. A selmeczbányai bányászati és érdekezeti főiskola bányamivélsztani tanszékénél tanárszegdi állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

márc. 17. márc. 18. márc. 17. márc. 18.

Inn	Érhárding	0.48 0.48	Tizza	M.-Szigel	0.15 0.12
Dona	Fassau	1.81 1.82	Tokelháza	0.63 0.54	
	Linz	0.77 0.88	W.-Namény	2.22 1.74	
	Bécs	0.76 0.86	Tokai	6.22 5.96	
	Pozsony	1.80 1.22	Tiszafüred	6.10 6.10	
	Komárom	2.66 2.54	Szolnok	5.98 6.10	
	Budapest	2.28 2.16	Csongrád	5.88 5.86	
	Paks	1.74 1.66	Szeged	5.73 5.76	
	Mehács	2.80 2.80	T.-Bocsa	4.29 4.41	
	Gombos	3.25 3.24	Titel	4.14 4.14	
	Ujvidék	3.11 3.28	Óndava	0.52 0.58	
	Pancsova	3.76 3.58	Tapoly	0.91 0.88	
	Orosva	3.80 3.86	Ródroz	6.47 6.93	
	Morvafalu	3.19 3.10	Sajó	2.22 2.13	
	Zselna	0.28 0.22	Hornád	0.43 0.88	
	Szered	0.41 0.57	Bartóty	0.45 0.18	
	Székely	1.82 0.76	R.-Ufalva	1.28 1.18	
	Székely	0.10 0.10	Gauca	0.28 0.24	
	Székely	0.10 0.08	N.-Várad	0.11 0.03	
	Székely	2.76 2.20	Belényes	0.49 0.47	
	Székely	1.24 1.24	Tenke	0.28 0.24	
	Székely	0.84 0.58	Gurahone	0.61 0.56	
	Székely	0.18 0.20	Borosjenő	0.60 0.40	
	Székely	1.04 0.98	Békes	3.14 2.78	
	Székely	0.42 0. —	Gyoma	4.68 4.86	
	Székely	0.88 0.82	Gy.-Fehérvár	0.10 0.23	
	Székely	2.18 1.88	Branyócska	0. — 0. —	
	Székely	4.65 4.40	Soborján	0.86 1.88	
	Székely	0.27 0.17	Árad	1.18 1.03	
	Székely	1.60 1.46	Árad	0.70 0.92	
	Székely	0.88 1.90	Kiszéto	0.94 0.90	
	Székely	0.40 0.82	Temesvár	0.02 0.08	
	Székely	0.40 0.38	Becskerek	0.70 0.78	
	Székely	0. — 0.44			

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. márczius 18-án reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk délnyugati felén az idő szelesre és csapadékosra változott, míg egyebütt ma reggelig változóan felhős és száraz maradt. A hőmérséklet többé-kevésbé emelkedett; maximuma: Fiumében, meg Temesvárott 11 C°, minimuma: Árvavárán — 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, hűvös idő várható többnyire csapadékkal.

Állomás	Légnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szabina	65.5	-1.1	S	1	0	—	9	8
Ungvár	62.8	0.0	N	1	0	—	9	8
Kősmárk	68.1	-1.6	N	1	0	—	9	8
Osponcs	61.5	2.4	NE	5	8	—	5	6
Gyalla	68.9	3.2	NE	8	4	—	6	6
Budapest	69.7	2.6	NE	1	4	—	7	7
Horony	68.1	1.2	E	8	—	—	8	8
Kosztóly	67.0	1.8	SE	1	—	—	10	6
Bécs	67.4	1.6	E	5	—	—	5	6
Zágráb	64.9	1.7	NE	2	—	—	11	10
Piumo	61.5	7.7	NE	4	4	—	11	11
Szeged	69.3	1.5	NSW	8	—	ny	ny	ny
Temesvár	69.4	3.7	NSW	1	—	ny	ny	11
Nagyvárad	69.7	3.4	E	1	—	—	10	10
Kolozsvár	68.9	-0.4	E	2	—	—	10	8
Nagyszabon	62.9	0.8	SE	7	1	—	8	8
Szatmár	—	3.4	SE	2	2	—	8	8
Szer	—	1.8	N	4	—	—	8	8
Szolnok	—	-0.2	SSW	1	4	—	8	8
Árvavárán	—	-0.7	E	4	—	—	8	8
Selmeczbánya	—	2.8	E	4	—	ny	7	7
Komárom	—	1.4	E	1	—	ny	2	6
Sopron	—	0.8	SE	2	—	—	6	6
Liszók	—	2.8	SE	1	8	—	6	6
Cirkvenca	—	8.0	NE	1	4	—	10	8
Dobreczen	—	1.7	E	8	8	—	8	8
Kocskomót	—	2.7	SE	2	4	—	8	8
Oroszháza	—	2.8	SE	6	4	—	8	8
Árad	—	3.5	E	6	4	—	8	8
Gombolya	—	1.8	SE	4	—	1	10	10
Vercso	—	2.8	E	6	4	—	10	8
Orsova	—	3.6	NE	4	—	5	8	8

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Ékszeresek ezüstneműek, egyházi szerek, ótvösművek, órák, angol ezüst különbözőségek a legjutányosabb árban beszerezhetők

részlet fizetésre is,

SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál

KOLOZSVÁRT. Képes nagyárjegyzék ingyen.

Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k-t. 13.

The General Electrolytic Parent Co. Limited cég, Middlewich-ben

a 28912. számú

Electrolytikus célokra szolgáló elektródák

című magyar szabadalom tulajdonosa magyar gyárokkal összekötöttest keres, szabadalmat esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálnak:

Harsányi Jenő és Dr. Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők.
Budapest, V. kerület, Akadémia-utca II.

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vilgaszínház	Színház-Színház	Népszínház (Vilg-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Iránia színház
20 Péntek	A gyermek	Fauszt	Tatárjárás	Varázskorongó	A nagymama	A rab leánynező	—	A szerelem története
21 Szombat	A gyermek	Eliana	A tanítónő	A dollárkirálynő	A nagymama	A rab leánynező	Egyenlőség	—
22 Vasárnap	d. u. este	Szerelem iskolája	Magyar tancs egyveleg Rigeletto	Sámson	Janos vitéz	Tudórszerelem	Két iskola	A tenger A szerelem története

Buza		100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	Ért.	K-101	K-102	K-101	K-102
lisztvidéki uj	75	23.20	23.60	23.85	24.40
" " " "	76	23.40	23.80	23.95	24.50
" " " "	77	23.55	23.95	24.10	24.60
" " " "	78	23.70	24.10	24.25	24.70
fehőrinogyai uj	75	23.10	23.50	23.75	24.30
" " " "	76	23.20	23.60	23.85	24.40
" " " "	77	23.30	23.70	23.95	24.50
" " " "	78	23.40	23.80	24.05	24.60
pestvidéki uj	75	22.95	23.35	23.60	24.15
" " " "	76	23.05	23.45	23.70	24.25
" " " "	77	23.15	23.55	23.80	24.35
" " " "	78	23.25	23.65	23.90	24.45
dánázi uj	75	23.50	23.90	24.15	24.70
" " " "	76	23.60	24.00	24.25	24.80
" " " "	77	23.70	24.10	24.35	24.90
" " " "	78	23.80	24.20	24.45	25.00
bácskai uj	75	23.50	23.90	24.15	24.70
" " " "	76	23.60	24.00	24.25	24.80
" " " "	77	23.70	24.10	24.35	24.90
" " " "	78	23.80	24.20	24.45	25.00

Egyéb gabonaneműk		100 kilogramm ára	
	Ért.	K-101	K-102
Rozsa elsőrendű uj	21.20	21.30	21.40
" " " "	21.30	21.40	21.50
" " " "	21.40	21.50	21.60
" " " "	21.50	21.60	21.70
" " " "	21.60	21.70	21.80
" " " "	21.70	21.80	21.90
" " " "	21.80	21.90	22.00
" " " "	21.90	22.00	22.10
" " " "	22.00	22.10	22.20
" " " "	22.10	22.20	22.30
" " " "	22.20	22.30	22.40
" " " "	22.30	22.40	22.50
" " " "	22.40	22.50	22.60
" " " "	22.50	22.60	22.70
" " " "	22.60	22.70	22.80
" " " "	22.70	22.80	22.90
" " " "	22.80	22.90	23.00
" " " "	22.90	23.00	23.10
" " " "	23.00	23.10	23.20
" " " "	23.10	23.20	23.30
" " " "	23.20	23.30	23.40
" " " "	23.30	23.40	23.50
" " " "	23.40	23.50	23.60
" " " "	23.50	23.60	23.70
" " " "	23.60	23.70	23.80
" " " "	23.70	23.80	23.90
" " " "	23.80	23.90	24.00
" " " "	23.90	24.00	24.10
" " " "	24.00	24.10	24.20
" " " "	24.10	24.20	24.30
" " " "	24.20	24.30	24.40
" " " "	24.30	24.40	24.50
" " " "	24.40	24.50	24.60
" " " "	24.50	24.60	24.70
" " " "	24.60	24.70	24.80
" " " "	24.70	24.80	24.90
" " " "	24.80	24.90	25.00
" " " "	24.90	25.00	25.10
" " " "	25.00	25.10	25.20
" " " "	25.10	25.20	25.30
" " " "	25.20	25.30	25.40
" " " "	25.30	25.40	25.50
" " " "	25.40	25.50	25.60
" " " "	25.50	25.60	25.70
" " " "	25.60	25.70	25.80
" " " "	25.70	25.80	25.90
" " " "	25.80	25.90	26.00
" " " "	25.90	26.00	26.10
" " " "	26.00	26.10	26.20
" " " "	26.10	26.20	26.30
" " " "	26.20	26.30	26.40
" " " "	26.30	26.40	26.50
" " " "	26.40	26.50	26.60
" " " "	26.50	26.60	26.70
" " " "	26.60	26.70	26.80
" " " "	26.70	26.80	26.90
" " " "	26.80	26.90	27.00
" " " "	26.90	27.00	27.10
" " " "	27.00	27.10	27.20
" " " "	27.10	27.20	27.30
" " " "	27.20	27.30	27.40
" " " "	27.30	27.40	27.50
" " " "	27.40	27.50	27.60
" " " "	27.50	27.60	27.70
" " " "	27.60	27.70	27.80
" " " "	27.70	27.80	27.90
" " " "	27.80	27.90	28.00
" " " "	27.90	28.00	28.10
" " " "	28.00	28.10	28.20
" " " "	28.10	28.20	28.30
" " " "	28.20	28.30	28.40
" " " "	28.30	28.40	28.50
" " " "	28.40	28.50	28.60
" " " "	28.50	28.60	28.70
" " " "	28.60	28.70	28.80
" " " "	28.70	28.80	28.90
" " " "	28.80	28.90	29.00
" " " "	28.90	29.00	29.10
" " " "	29.00	29.10	29.20
" " " "	29.10	29.20	29.30
" " " "	29.20	29.30	29.40
" " " "	29.30	29.40	29.50
" " " "	29.40	29.50	29.60
" " " "	29.50	29.60	29.70
" " " "	29.60	29.70	29.80
" " " "	29.70	29.80	29.90
" " " "	29.80	29.90	30.00
" " " "	29.90	30.00	30.10
" " " "	30.00	30.10	30.20
" " " "	30.10	30.20	30.30
" " " "	30.20	30.30	30.40
" " " "	30.30	30.40	30.50
" " " "	30.40	30.50	30.60
" " " "	30.50	30.60	30.70
" " " "	30.60	30.70	30.80
" " " "	30.70	30.80	30.90
" " " "	30.80	30.90	31.00
" " " "	30.90	31.00	31.10
" " " "	31.00	31.10	31.20
" " " "	31.10	31.20	31.30
" " " "	31.20	31.30	31.40
" " " "	31.30	31.40	31.50
" " " "	31.40	31.50	31.60
" " " "	31.50	31.60	31.70
" " " "	31.60	31.70	31.80
" " " "	31.70	31.80	31.90
" " " "	31.80	31.90	32.00
" " " "	31.90	32.00	32.10
" " " "	32.00	32.10	32.20
" " " "	32.10	32.20	32.30
" " " "	32.20	32.30	32.40
" " " "	32.30	32.40	32.50
" " " "	32.40	32.50	32.60
" " " "	32.50	32.60	32.70
" " " "	32.60	32.70	32.80
" " " "	32.70	32.80	32.90
" " " "	32.80	32.90	33.00
" " " "	32.90	33.00	33.10
" " " "	33.00	33.10	33.20
" " " "	33.10	33.20	33.30
" " " "	33.20	33.30	33.40
" " " "	33.30	33.40	33.50
" " " "	33.40	33.50	33.60
" " " "	33.50	33.60	33.70
" " " "	33.60	33.70	33.80
" " " "	33.70	33.80	33.90
" " " "	33.80	33.90	34.00
" " " "	33.90	34.00	34.10
" " " "	34.00	34.10	34.20
" " " "	34.10	34.20	34.30
" " " "	34.20	34.30	34.40
" " " "	34.30	34.40	34.50
" " " "	34.40	34.50	34.60
" " " "	34.50	34.60	34.70
" " " "	34.60	34.70	34.80
" " " "	34.70	34.80	34.90
" " " "	34.80	34.90	35.00
" " " "	34.90	35.00	35.10
" " " "	35.00	35.10	35.20
" " " "	35.10	35.20	35.30
" " " "	35.20	35.30	35.40
" " " "	35.30	35.40	35.50
" " " "	35.40	35.50	35.60
" " " "	35.50	35.60	35.70
" " " "	35.60	35.70	35.80
" " " "	35.70	35.80	35.90
" " " "	35.80	35.90	36.00
" " " "	35.90	36.00	36.10
" " " "	36.00	36.10	36.20
" " " "	36.10	36.20	36.30
" " " "	36.20	36.30	36.40
" " " "	36.30	36.40	36.50
" " " "	36.40	36.50	36.60
" " " "	36.50	36.60	36.70
" " " "	36.60	36.70	36.80
" " " "	36.70	36.80	36.90
" " " "	36.80	36.90	37.00
" " " "	36.90	37.00	37.10
" " " "	37.00	37.10	37.20
" " " "	37.10	37.20	37.30
" " " "	37.20	37.30	37.40
" " " "	37.30	37.40	37.50
" " " "	37.40	37.50	37.60
" " " "	37.50	37.60	37.70
" " " "	37.60	37.70	37.80
" " " "	37.70	37.80	37.90
" " " "	37.80	37.90	38.00
" " " "	37.90	38.00	38.10
" " " "	38.00	38.10	38.20
" " " "	38.10	38.20	38.30
" " " "	38.20	38.30	38.40
" " " "	38.30	38.40	38.50
" " " "	38.40	38.50	38.60
" " " "	38.50	38.60	38.70
" " " "	38.60	38.70	38.80
" " " "	38.70	38.80	38.90
" " " "	38.80	38.90	39.00
" " " "	38.90	39.00	39.10
" " " "	39.00	39.10	39.20
" " " "	39.10	39.20	39.30
" " " "	39.20	39.30	39.40
" " " "	39.30	39.40	39.50
" " " "	39.40	39.50	39.60
" " " "	39.50	39.60	39.70
" " " "	39.60	39.70	39.80
" " " "	39.70	39.80	39.90
" " " "	39.80	39.90	40.00
" " " "	39.90	40.00	40.10
" " " "	40.00	40.10	40.20
" " " "	40.10	40.20	40.30
" " " "	40.20	40.30	40.40
" " " "	40.30	40.40	40.50
" " " "	40.40	40.50	40.60
" " " "	40.50	40.60	40.70
" " " "	40.60	40.70	40.80
" " " "	40.70	40.80	40.90
" " " "	40.80	40.90	41.00
" " " "	40.90	41.00	41.10
" " " "	41.00	41.10	41.20
" " " "	41.10	41.20	41.30
" " " "	41.20	41.30	41.40
" " " "	41.30	41.40	41.50
" " " "	41.40	41.50	41.60
" " " "	41.50	41.60	41.70
" " " "	41.60	41.70	41.80
" " " "	41.70	41.80	41.90
" " " "	41.80	41.90	42.00
" " " "	41.90	42.00	42.10
" " " "	42.00	42.10	42.20
" " " "	42.10	42.20	42.30
" " " "	42.20	42.30	42.40
" " " "	42.30	42.40	42.50
" " " "	42.40	42.50	42.60
" " " "	42.50	42.60	42.70
" " " "	42.60	42.70	42.80
" " " "	42.70	42.80	42.90
" " " "	42.80	42.90	43.00
" " " "	42.90	43.00	43.10
" " " "	43.00	43.10	43.20
" " " "	43.10	43.20	43.30
" " " "	43.20	43.30	43.40
" " " "	43.30	43.40	

SZÍNHÁZAK
Csütörtökön, 1908. márczius 19-én.
Nemzeti Színház M. Kir. Operaház

ROBESPIERRE
Dráma 5 felvonásban. Írta: Victorien Sardau. Fordította: Ábrányi Emil.
Robespierre Iránfi
Vadier Gyenes
Amar Barcs
Jagot Haidu
Foucher Pethos
Bilcaud Varomes Gál
Lebas Mihályfi
Háton Molnár
Duplay apó Kovács
Duplay anyó Demjén M.
Kornélia Paulay E.
Vaughan Sraosway
Clarisse Jászai M.
Olivier Mészáros
Teréz Török I.
De Broglie Császár
D'Arnellé Odry
De Lavergne-né S. Pál Sz.
De Narbonne-né Cs. Alszegi
De Choiseulné Paulvayné
D'Chary Sraoswayné
Barassin Rózsahegyfi
Kezdeté 7 órákor

Várszínház
Zárva

Nepszínház-Vigopera
Délután fél 8 órákor
A bábkirálynő.
Operett 2 felvonásban, szövegét írta Hicks Hamilton, a verseket Paylor, zenéjét szerzelte Eveline Baket és Haines Herbert. Fordította: Heltai Jenő.
St. Jermyns herceg Pázmán
Sir Johan Crystal Nagy
Angela Szilágyi
Lionora Szentayörgyi
Hophia Fibusz R.
Lord Dandreaary Virág
Gibson Dobi
Kezdeté 8 órákor

A nagymama.
Enekes vizitáció 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzelte Mader Rezső.
Szerény grófné Blaha L.
Márta Turcsányi
Piroka Della Donna
Báró Orkenyi Horváth
Gróf Szerényi Pázmán
Fr. Orkenyi Kálmán Balint
Kosza Kúrti
Langó Szeráfina Marosi A.
Tócska Szilárd Nagy
Kezdeté 8 órákor

Magyar színház
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre.
Személyek:
Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Borostyán
Schneller Lajos Z. Molnár
Marjay István Ráthay
Szilassy Ernő Törzs
Józsa Géza Csontos
Szarossy Agósti Vándori
Keller Gyula Bátkay
Szedlácsk János Fanyó
Pintér István Tarnay
Ferenec Körmenydy
Kezdeté fél 8 órákor

Király színház
Varázskeringő
Operett 3 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobson. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerzelte Strauss. Úszkár.
XIII. Joahim Németh
Lothar Pápi
Helena Pórhász S.
Niki Raskó
Gusztó Sárosi
Friderika Orley G.
Francoi Pálmai Ilka
Vendégin miniszter Szabó
Kezdeté fél 8 órákor

Varieté-Színház
ezelött: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rakoczi-ut 63. szám
Márczius 16-tól új műsor
Miss Foly
akrobatic transformatiók Dancing act. Görög kerti jelenet. Fontaine lumineuse
A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Tábori Emil.
Azonkívül az összes újonnan szerződött művészek fellépte. Új szolók.
Éjjeli 12 órától reggel 6 óráig. - télidőben
Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyes

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszesz-t.**
Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzeteküldési hely
Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII. József-körút 78. I. em. Árjegyzéket kérni.

A sevillai borbély.
Vig opera 2 felvonásban, zenéjét szerzelte Rossini.
Gróf Ajmaviva Arányi
Bartoló Hegedűs
Rosina Sándor E.
Basillio Kornal
Figaro Takács
Bertha Várent
Ortizsi Juhász
Utána

Táncgyuleg.
Kezdeté 7 órákor

Víg színház

Nincs elválni valója?
Bohózat három felvonásban. Írták Weber Pierre és Hennequin Maurice. Fordította Góth Sándor.
Személyek:
De Trivelin Róbert Balassa
Dupont Thanyi
Proutignac Szerényi
Conzan Hegedűs
Kisaranyórem Farkadi
Zézé Gazsi M.
Paulette Komlóssy I.
Dupontné Kiss I.
Kezdeté fél 8 órákor

Uránia színház
A szerelem története
Kezdeté fél 8 órákor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET
Andrássy-ut 69. Telefon 88-18
A harisnyakérdés.
Tréfa. Írta: Berzók Árpád. Szerzők: Kardos, Poór Lili, Urai M.
Szép asszony kocsisa.
Párizsi történet egy felvonásban. Szerzők: Sarkadi, Keleti Juliska. Boros és Bánosy.
All right.
Turédráma, írta: I. P. Lataigne
Szerzők: Kardos, Kabók, Szentirmai, Bárony, Nyárai, Medgyaszay V., Kókényi J., Urai M. Pálásy.
Pajkos grizettek.
Operetta írta: Wilhelm, zenéjét: Reinhard, fordította Heltai Jenő, Szerzők: Nyárai, Boros, Bárony, Keleti I., Róza Lili, Várós III.
Több Cabaret szám Sulamit Rahu, marakóli táncosnő fellépte.
Kezdeté 9.15 órákor.
A konferenciér listáját Pálásy Marcell 1811 be.

Apollo színház.
(Telefon 68-39.)
A kis virágárlány
Három bűn. Napolyi romok. Mevelevenedett játékvilág. Dráma a hullszák mögött. Furdaló lelkiismeret. Első csók. A hamis pezsgő hatása.
Francesca di Rimini.
A legsikerültebb történet, (melyet a kinematográfia valaha produkált.)
Kezdeté 8 órákor.

CHICAGO színház.
VII., István-ut 39 szám.
.. Telefon 93-09. szám ..
Hetenként többször változó - válogatott műsor. -
Kitűnő zene. ****
Kitűnő Kellemesen futve,
Előadások kezdeté 5 órákor.
Film előadás és kölcsönzés.
Kérjen ajánlatot.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma csütörtökön d. u. fél 4 órákor
utolsóelőtti gyermek-matiné
E. Merian kutyaszínháza
felléptével
Mérsékelt helyárak, dohányzási tilalom!
Este 8 órákor;
a nagyszerű márciusi műsor
A télidőben reggel 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyes.

Csütörtökön, 1908. márczius 26-án este 1/8 órákor a Royal nagytermében.

Weidt Lucye
kamaraénekesnő
egyetlen dalestélya.
Jegyek: 2-10 koronáig a „HARMONIA” zeneműkereskedésben (IV., Váci-u. 20.) kaphatók.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28 (BONBONNIÉRA)
Telefon 52-88
Minden este a nagyszerű márciusi műsor körül színr. A Kaoszgató politikai aktualitások: Wekerle mondata A koalíció oroszlánok. - Három bohózat. - Huszonöt cabaret-szám. - Négy színpadi tréfa. - Fellegnek: László Rózi, Nagy Endre, Ferenecy Károly. - Tizenkét művész és művésznő.
Jegyek: Bárd-nál, Kosuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zilpser-nél (Andrássy-ut 4. cs) a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCA 18.

Igazgatók Főrendező:
LEITNER és KELETI | ROTT SÁNDOR
Az előadás kezdete 1/9 órákor.
Ma! 1/10 órákor: Ma!
Az aczétkirály vád alatt.
Bírsági karcolat írta: Pitaval. Rendező: Egri Sándor.
Végül **Was Manner fesselt?** 11 órákor
Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Trebitsch Sándor, Türk Berta és Zöldi Márton művészeivel.
Nappal pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-es emeleti Casino de Parisban reggel 5 óráig zene és tánc.

TATRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**
Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával, Keller Bernhard báróné cocottidok (barrakisféttel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenecy Kamilla női baritonista.
Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.
Telefon 15-10

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHÉK N.
Csakis: Budapest, Károly-körút 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

BUDAI KIRÁLY KESERŰ VIZ
ELSŐRANGÚ HASHTARTÓ
KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKÉNYELT

A tennis idény kezdetével!
KERTÉSZ TÓDOR cég
lawn-tennis rakelek javítására és újonnan hu-rozására szerződöttette:
Mr. A. O. Hitchcock Aeton
elsőrendű angol szakmunkást,
ki mindennemű raketjavítást és hurozást ki-válóan szakszerűen és gyorsan, szükségéhez ké-pest szonnal végez. Kertész Tódor, sportírut-üzletében, Budapest, IV., Kristóf-tér berendezett **külön raketjavító műhelyben.**

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Profesz Hájó
a. m. kir. Állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi iro-dája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-88.

CIMBALMOK,

legújabb srabadaimozott acél beütő szerkezettel, melynek hangja, hang-tartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszűbbemű jótállással kap-hatók. Fonografok, gramofonok hegedűk, fuvoák, oziporák, oka-rinák stb. olcsón legjobbak. Kifin-álva elismert jó munkáért.
Arjegyzékét ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
budapest, VIII. Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-30.

Telepek minden Államba szállítattak.
Keményítő gyárak
Uhländ reform-rendszere szerint burgonya, buza, tengeri, táplóka, ris stb. feldolgozására. Minden más rendszerre feleltető kivételben berendez
W. H. UHLAND k. f. SZ. LEIPZIG-G.
különleges vállalat keményítő gyá-
rak átalkítására és berendezésére
Sok újítás! ES042 **Tessék Arjegyzéket kérni.**

A magyar hangszerszerepar

diadalát jelenti a lon-doni kiállításra készült és
Wagner a «Hangszerkirály»
kirakataiban,
Budapest, VIII., József-körút 15.
látható saját készítményű remek 5 mesterhe-gedű, mely érdemes a megtekintésre. Wagner quint-tiszta hegedűkarjai az elismert legjobbak.
Hangszerárjegyzék ingyen. - Saját műterem.
Telefon: 67-85.

Nászajándékok

jubileumra díszárnyak, evő-eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műtörás ékszertelepén
Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Luczfenyő cserkéreg eladás.

A máramarosszigeti m. kir. erdőgazgatóság kerületében az 1908-1912 évek alatt tarolás alá kerülő rendes fenyőfa vágásokban termelhető luczcserkéreg az erdőgazgatóságnál 1908. évi április hó 6-án d. e. 10 órakor megtartandó III-ik nyilvános árverésen eladatik.

A vágások erdőgondnokságok szerint a következő 3 csoportba soroltattak és bocsájtatnak árverés alá:

I. körösmezői 3 erdőgondnokságban 5 év alatt termelhető 66217 métermázsára becsült cserkéreg 42378 kor. 88 fillér kikiáltási árral;

II. a tiszabogdányi 3 erdőgondnokságban 77013 métermázsára 50395 kor. 14 fillérrel;

III. a rahói erdőgondnokságban 13837 métermázsára 10792 korona 86 fillér kikiáltási árral.

Árverési és szerződési feltételek a földmívelési Miniszterium erdészeti főosztályában, az erdőgazgatóságnál és az illető erdőgondnokságnál megtekinthetők s kívánatra a versenyzőknek megküldetnek.

Magyar kir. erdőgazgatóság.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férdruhához (Kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, színtűgy felöltözöket, turistalódent, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

BUTOR

Árverésről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon börtöllel, gyönyörű tükör, diván, borszék, írósztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

RENZ

kölesön sorsjegyre, értékpapírokra és vidéki lakpr. részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre 6.50 K
József " 7.50 "
Magy. v. t. " 22. " "
Bazilika " 16. " "
Olasz v. t. " 30. " "
Qsztr. v. t. " 40. " "
Hazai " 90. " "
Conv. Jelzalog " 220. " "

stb. stb.

A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet már zárlatban vannak, úgy a lefegy beküldése ellenében a kölesent a fenti összegre felmentjük. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ

BUDAPEST, Károly-körút 1.
Alapítást 1874-ben.

FŐ- és ZÁRÓ-HUZÁSA

a 21. magy. kir. szabadalm. osztály-sorsjátéknak

folyó évi márczius 24-től április hó 23-ig.

VI. oszt. sorsjegyek árai: (melyek az V. osztályban játszottak)

1/1 sorsjegy 24.- K.
1/2 sorsjegy 12.- K.
1/4 sorsjegy 6.- K.
1/8 sorsjegy 3.- K.

VI. osztályu vételár: (új vevők részére)

1/1 sorsjegy 160.- K.
1/2 sorsjegy 80.- K.
1/4 sorsjegy 40.- K.
1/8 sorsjegy 20.- K.

A XXI. sorsjátékban rövid idő alatt

11 millió 940.000 korona készpénz lesz kisorsolva.

Török A. és Tsa Bankház R.-T. Budapest.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.
Központ: Szervita-tér 3/c. (saját palota.)

Fiókok: Váci-körút 4. sz. — Teréz-körút 46. sz.

Drótkerítés legolcsóbb

STADLER MIHÁLY kerítésgyáránál
Budapest, VI., Váci-körút 41/d.

AZ ÉN UJSAGOM KÉPES HETILAP GYERMEK SZÁMÁRA

Szerkeszti: POSA LAJOS.
Az Én Ujságom, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hőköm-embereknek. Vasárnap reggel, ha bekopog vele a postás, aransarkantus vitézek lépnek be a gyermekszoba ajtaján. Előfizetési ára negyedévenként 2 kor. 50 fillér. Előfizetni lehet az Én Ujságom kiadóhivatalában,
SINGER ÉS WOLFNER-NEL
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK

arany- és ezüst-láncok, ÉKSZEREK CSEKÉLY RÉSZLET-FIZETÉSRE. DIAMANT S.
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. szám az udvarban.
Csekély részletfizetésre.
Képes árjegyzék ingyen.

Rézbutor

vasbutor, sodronyágytelétek, kerli vasbutor és gyermekkosci-gyártmányaink elsőrendű minőségben legújtanosabb árak mellett
VI., Andrássy-ut 2. sz. (Fonciére-palota)
Pápai és Náthán
gyárosoknál közvetlenül beszerezhető. Vidékre képes árjegyzékek kívánatra küldetnek.

HA FÁJ A FEJE,

24 pasztillát tartalmazó 80 fill.
netelővázok hanem használhatók
Beretvárs-Tamás-MIGRAIN-pasztillát
mely 5 percz alatt mindentéle természetli, ideges fejfájást még ha krónikus is megszüntet. Felülmúl minden eddig ismert szer. Hatása bámulatos, még a leghorvobb fejfájásnál is.
Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.
Főcse: Beretvárs Tamás gyógyszer-üzlet Kispeszt, Rákóczi-utca 8.
Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

Polgár Sándor

m. kir. szabad nyert orvosi mű- és köztudós BUDAPEST VII. Erzsébet-körút 50.
Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. Gummi árak, Süssensórium, frígator-fosforandíz stb. legújabb találmány csász. és kir. szabad. Polgár-féle ásványvíz, has- és köldök kórok. Valódi francia különlegességek (óvszerek) Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Postacímre tessék ügyelni.

Emeljünk síremléket szeretett elhunytainknak!
Kedvező havi részletfizetésre

Árfelemelés nélkül szállítunk

Sirkövet
 Síremléket és egyéb
 sírdiszitményeket

Síremlékek az összes márvány-fajokból,
 Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.

Képviseletet az ország összes részeiben keresünk.
 Tossók kérel síremlékeink albumát és árjegyzékét.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata
 IVAN és VARI

Budapest, V., Teréz-körut 1/c,
 Márványparttelep: V., Lipót-körut.

PARISI VILÁGHÍVATALS „GRAND PRIX“ 1900

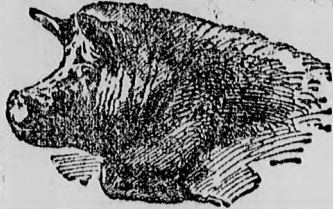
Kwizda-féle SERTÉSPOR

diätetikai szer a hizás
 elősegítésére.

Árak: Kis doboz kor. 1.20, nagy doboz kor. 2.40
Kwizda-féle sertéspor.

— Valódi csak ezen védjeggyel. —
 Főraktár **TÜRÖK JÓZSEF** gyógy-
 szerész, Budapest, Király-utca 12. —
 Andrássy-ut 28. szám.

7. CZ. Szives figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek,
 minden néven nevezendő régi kályhák
 átalakítási munkálatát, valamint az
 elismert szab. „Reform“ fatűzelésre alakítandó kályhákat leg-
 célszerűbben a tavasz mentén eszközölni. — Megjegyzésül
 felhozzuk, hogy a legegészségesebb és legtisztább othont csakis
 az ismert szab. „Reform“ fatűzelésű kályhák szolgáltatják.

Kiváló tisztelettel

HARDTMUTH L. ÉS C.

BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 6. szám.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
 mellett.

Arany és ezüst ókszerök, év-
 eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
 lésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műtér

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Az egész országban mindenütt kapható

A MÜLLER J. L.-féle

felülmúlhatatlan, a 100%-
 kat fehérít és épen tartja.
 Kis csomag 50 fillér, nagy 1 korona
MÜLLER J. L.
 4. és 12. sz. szívesen
 Budapest, Rákóczi-ut 2.
 Mindenképp kapható.

Eau de Furdősó
 Cologne

meglepően frissítő és erősítő hatással.

Egyedüli szállító: **VERD. MÜLHERS** ca. és kir. udv. szállító
 Kőln a Rajna mellett.

Fiók: Bécs, IV/1, Heumühlgasse 3.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerekkereskedésekben

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert
 egy és kétosövű vadászfegyvereket,
 flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
 vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiss szerencséseje

Nagy!

A magy. kir. szab. XX. osztályosorsjáték V. osztályának huzásán

100.000 koronát nyertek t. feleink az 58.524. számú sorsjeggyel

és a reá következő VI. osztály huzásának már első napján tisztelt vevőink megnyerték a

200.000 koronás főnyereményt a 102.264. számú (8/8) sorsjeggyel.

A mostani XXI. sorjáték V. osztályának márczius 5-iki huzásán ismét

100.000 koronát nyertek üzletfeleink a 79.170. számú sorsjeggyel.

Ez nagyon kedvező előjel árudánk sorsjegyeire!

Előérzetünk azt sugalja, hogy t. feleink a jelen XXI. sorsjátékban

még sohasem létezett szerencsével fognak játszani.

A VI. osztály huzása már e hó 24-én kezdődik és tart április 23-ig. E huzásokon

37.500 nyereményt sorsolnak ki **11.940.000** korona összegben.

Főnyeremények: 600,000 k., 400,000 k., 200,000 k.,
100,000 k., 90,000 k., 80,000 k.,

70,000 k., 60,000 k., 50,000 k., 40,000 korona stb. stb.

Siessen tehát mindenki kinek még KISS-től sorsjegye nincs, a KISS szerencse-bankházba sorsjegyet venni, mert

KISS szerencséseje NAGY!

A sorsjegyek árai: Egy egész sorsjegy ... K 160.— Egy negyed sorsjegy ... K 40.—
Egy fél „ ... „ 80.— Egy nyolcad „ ... „ 20.—

Kiss Károly és Társa

házánk legnépszerűbb és legkedveltebb osztályosorsjáték főelárusítója.

KÖZPONT:

Kossuth Lajos-u. 13.
Telefon 498.

KISS
szerencséseje
NAGY

FIÓKÜZLETEK:

Váci-körut 5. szám.
Erzsébet-körut 22. sz.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfényvétel, fényképezőgép, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden mindent olcsón eladok és ujakra bosszerélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Csunya kezeket
3 nap alatt bársonysimává és hóhérré teszi a Kerpel kézfimomító, üvege 90 fill., 4 üveget bérmentve küld Kerpel gyógyszer. Bpest, Lipót-körút 28. 27947

A Falkogen
fűdöbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Diszkerkedvelők
kérjenek árjegyzéket az **Első magyar diszfenyő-faiskolától.** Tulajdonosa: Copony Ede, Körmondén 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorták, diszcszerjék és rózsafák kaphatók! 5565

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Gyümölcsfa
diszfa és rózsárgyökérkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

Figyelem!!
Cséplőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa cégnek (Bpest, Népszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabban és legutáno-sabban javíttatnak, illetve újra befontatnak.

Régi ezüstárgyakat
és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüstórákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, Állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszám-velelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Róssa-u. 44. III. 8.

Réthy
név látható a valódi pemetefü cukorka minden egyes darabkáján, 7213v

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Veresátonyabetóti
BARTÁ-téle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes. 86972

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kassa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTÁ-téle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes. 26973

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 ft., írósztal könyvszekrény-nyel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 ft. Árverési butorekladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

STENOGRAFIA
Ha élet pályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépírást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépíró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci körút 33

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegeket kérek. 27808

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kolozsvári
Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar u. 2.

Építkezéseket!
Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes feladatokat törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 27792

Ajtók és ablakok
régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvasarozatok, kerkerlesek, keramillapok, Kehlheim, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Utók üzlet Szület-ut A.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá írósztal, íróasztal, berendezések, roz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, faloldi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Rasinerv-utca sarok.

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Polgáriskolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárook vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

Asszonyok vigyazzatok!
Tulnag gyermekáldás ellen okvetlen megintni vedekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer közbönd és hálaírat. 1 koronáért (esetleg bélyegeken) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

Szepességi csemegék
BARTÁ-téle veresátonya betóttel, málna-, szamóca-, csipkebogyózat, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat alól a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csatladi Singer varrógép zárszekrény-nyel 5 évi állással csak 30 forinttal.
SINGER A.
műrepésznel Budapest, főzetlet Akacia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Bőrszékikar
bőrszajtolás és bőrfaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaéptületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és álmványok.

Csemegealma
1000 nemes fajlama és óriás bírsalma postakosarankint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barackok lekvár 2.40 kor. Kitűnő bírsalma-sajt 2 kor., Cukorédes asaltvaiz 1.40 K. kilója Fajboroknak hecoltoite jét 50 koronáért szállítja Szabó XIL. Csongrád. 28010

Törlesztéses
pénzkölcsönt, mint rövid lejáratú, hitelképes egyéneknek. Tárcahitelt, kereskedőknek, iparosoknak, gyárosoknak, ugyanint nyitászámila-követelésekre, könyvkövetelésekre, ingatlanokra, Pest-környékbellekrekre is. Tiszviselői kölcsönök 10-20 éves törlesztésre, 6 1/2% kamatra előnyösen, gyorsan kieszközöl. Legbonyolultabb konvertálások keresztülvitetnek. Előzetes költség nincs. Szerény utólagos díjazás. Wiener M. ksa bankképviselete, Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám. 08113

15 forintért tisztá gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny, vagy felöltő
Krausz F. és Tsa
uri szabóüzlete, Budapest Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvetel utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

A legegyosebb részletfizetesre
zongorát,
planinót,
czimbalmot,
hegedüt
kézpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hangszertelepen.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezés kiállítás I
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26618

Önök övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247, Lindenstr. 50.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakob
Gyázerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok
Részegy --- 45.- Irt
Vaságy matracczal 8.50
Gyermekágy --- 11.50
Sodronyágy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Polgári árai!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

HYGIA
GUMMI
ÓVSZEREK
legelőkelőbb gyártmány tucat 8, 4, 6, 7, 8 korona. ARAMIS a legelőkelőbb férfiovször, tucataja 8 korona. „Kantorem” tucataja 10 korona. Legújabb „Salome” 6 feleónásban 1 doboz 6 drb K 6.- 12 drb K 11.-
FISCHER gummiáruház Bpest, VII. Damjanich-u 28/B Szoktildés diszkrét és bérmentve. Viri i idegoroitó 1/2 literes adag K 5. 1 literes K 9.50

30 korona
finom szövetből divatos förtöltőny vagy felöltő mőtök után remek szabás és finom kivitelben „Haza! verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Osómör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.